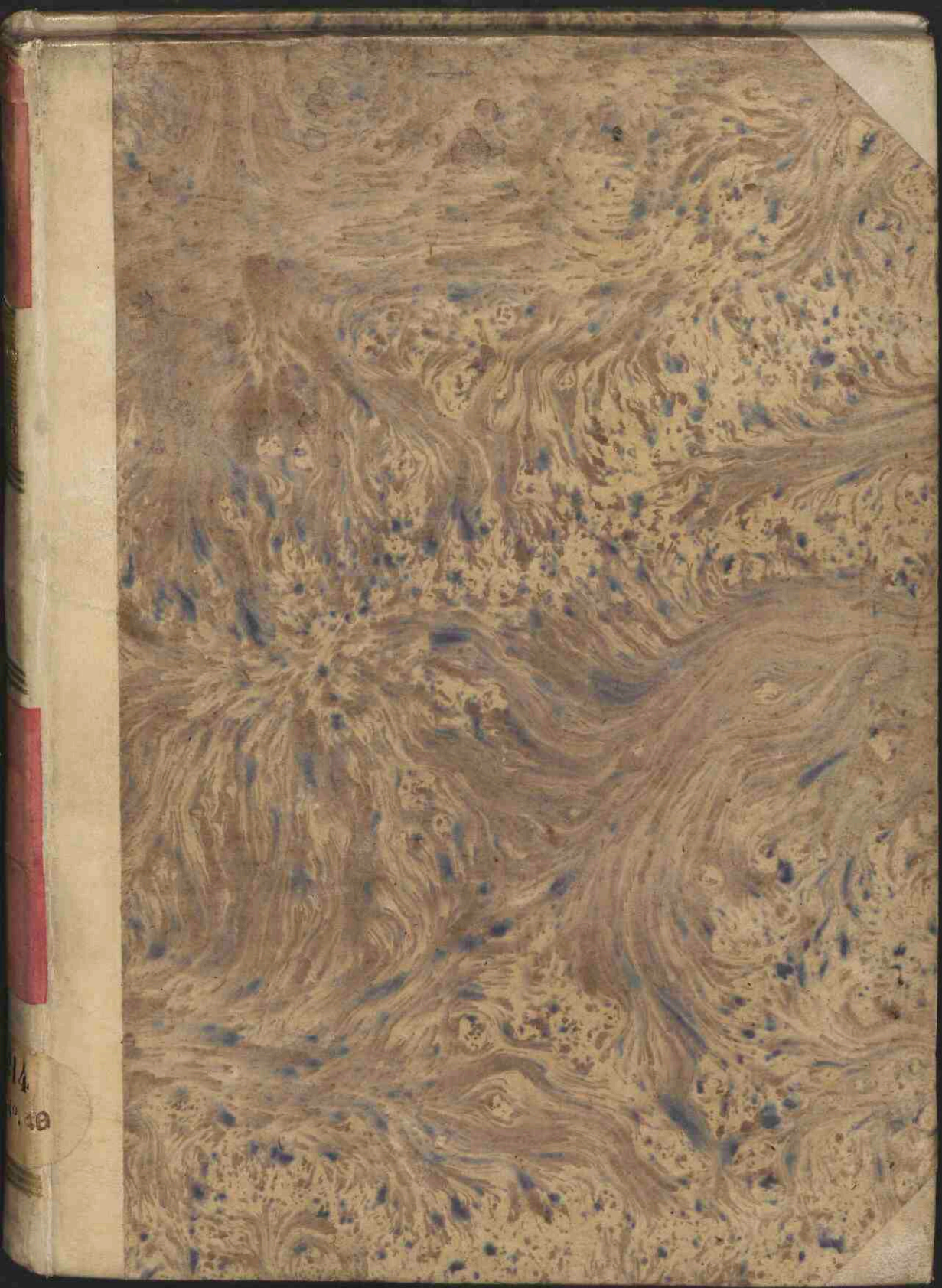

De compunctione cordis ;

<https://hdl.handle.net/1874/361301>

14
ca

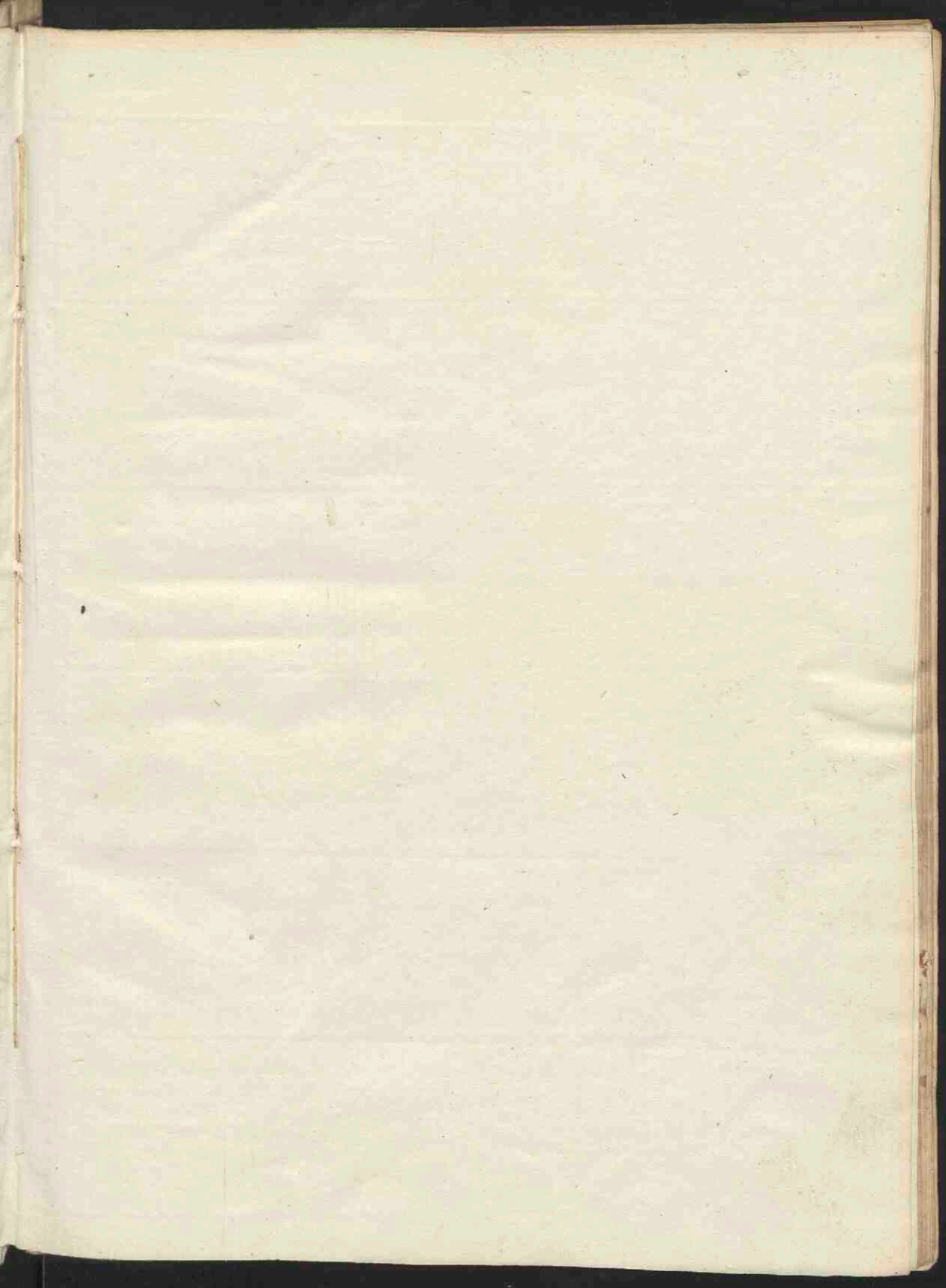
Op. 58411 7 p. III

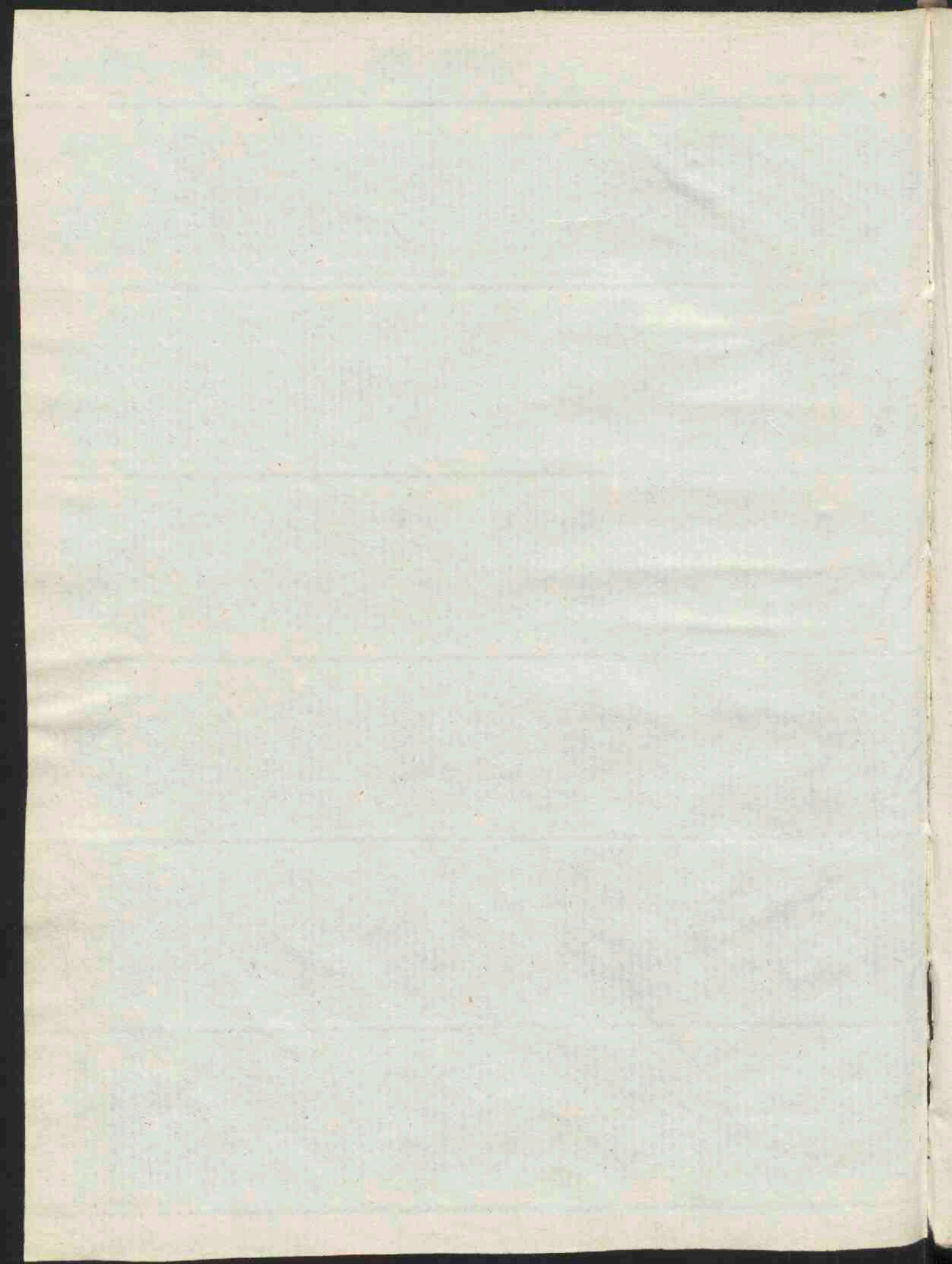
20

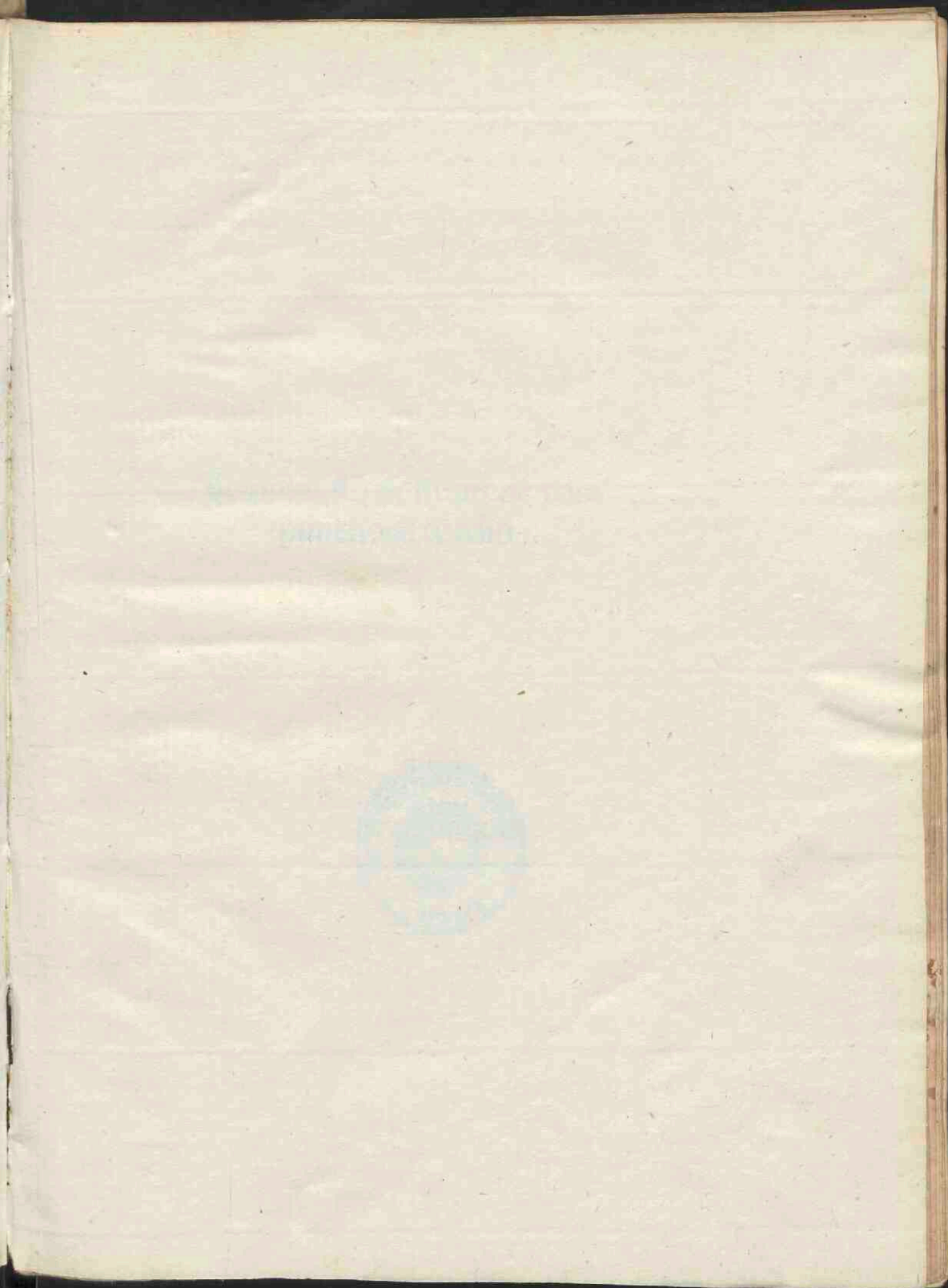
119

Kast 214
Pl. F N°. 48

175. Chrysostomus, Johannes, De compunctione cordis. De reparatione lapsi. Sermo de penitentia, Quod nemo laeditur nisi a se ipso. [Acc.] Augustinus, Sermo de lectione divina. Bernardus, Sermo de obsecratione, oratione, postulatione et gratiarum actione. De septem misericordiis dei. [Venetië, Andreas Torresanus 1495]. 4° min. 214. F. 48
Typen 4, 8, 20. — H 5044. — Peddie II p. 173. — Pr. 4748. — R. App. II p. 149.

Stampato l'anno 1474.

Joannis Crisostomi de com
punctione cordis

Handwritten signature or title in cursive script, likely in red ink.

Tabula

Liber primus De compunctione cordis.
Liber Secundus. De compunctione cordis.
De reparatione lapsi.
Sermo sancti Joānis crisostomi de penitētia.
Quō nemo leditur nisi a seipso
Sermo sancti Augustini epi de lectione diuina.
Sermo sancti Bernardi de obsecratione oratione postula-
tione ⁊ gratiarum acione.
Bernardus de septem misericordijs dei.

2

Beati Joannis Crisostomi de compunctione cordis Pri-
mus liber Incipit.

Am te intueor beate demetri frequē
ter insistentes mihi: et
oī aīe cum vehemētia exigentem: de cordis
cōpunctione sermonem: amīroz valde: et bea-
tam iudico sincere mētis tue: atqz animi pu-
ritatē. Neqz enim possibile est cuiqz in huius-
cemodi sermonis venire desiderii: nisi qui se-
metipm prius purgauerit auitiis: atqz oībus secularib⁹ curis su-
periorē se se celliozēqz constituerit. Cuius rei iudiciuz haud diffi-
culter assumit: inde p̄cipue q̄ si quos forte amor horū exigua ex-
p̄te saltem cōtigerit tanta in eis rep̄te efficit cōmutatio: vt conse-
st̄n terrena relinquere: atqz ad celum p̄perare cōtendant: et velut
molestissimis q̄busdam vinculis seculi. s. curis aīaz resoluētes vo-
latu celeri ad p̄p̄ia redire eam sinant. et ad cognita recurrere. S̄z
hoc alijs raro forte accidit: te autē o uenerabile caput certū est in-
desinenter hoc igne succendi. Testant enim de his diurna studia
tua. noctesqz puigiles lachrymaruz fontes: et amor quieti silentij
cuius desiderii nō solum iugiter p̄manet in animis tuis: sed semp
increscit. Quid ergo tibi amplius addere poterit nostri sermonis
oratio? Nam et hoc ipm q̄ eū ad summū iam virtutum verticē ve-
neris tñ cuz his temetipm reputas qui adhuc humi repunt: et vo-
lantem p̄fectibus aīaz lapideā vocas: ita ut frequenter tenēs dex-
teraz meā et deosculans cum lachrymis conijcere ais et emollire
durum et excecātū cor meum. Quante religionis eē dicam: quan-
tūqz in te existimē diuini ignis ardorē. Et siquidē dormiētes nos
cupiens excitare ad istud opus accire ac p̄rabere voluisti cōsiliū
sapiens miroz: et amplector prudentiā. Si vero aliquid tibi vere
ex hoc utilitatis conferēduz putasti: et in hoc nihilomin⁹ docuisti
nos regere qd magis nobis q̄z tibi desit. Verūtāme qz id tibi vi-
sum est parebimus: vel propter timores et mādatum dei nequid
poscenti negare videamur vel propter amorē tuum: quem erga
nos plurimū geris: Tu tamen nos pro his adinuiē orationi.

A

bus remunera. vt ⁊ vitam nostram possimus rectā seruare dereliquo: ⁊ in opere presentī dignus aliqd dicerē: quod possit remis-
sa ⁊ dissoluta genua pstrigere: ⁊ alias humili facētes erigē. Unde
ergo nobis vnde verbi huius sumetur exordium. Et que ei pri-
ma fundamenta que ei crepido ponetur: Ego nō alia puto huic
digna esse principia: nisi verba dñi mei iesu xpi: qb? lugēt quidē
ridentes btōs aut dicit lugentes. Ita enim ait in euāgelio. Bea-
ti qui lugēt qm ipsi consolabuntur. Et ve ijs qui ridēt nunc: qm
ipsi merebunt ⁊ flebunt. Et merito lugendus enim est ⁊ vere lugē-
dum presentis vite tēpus in quo tam am malozum labē. tantaqz
quotidie videmus flagitia cumulari: que si velis cōsiderare per
singula. nunqz poteris a lacrimis tēperare. Sic enim omnia cō-
fusa sic sunt cuncta resoluta vt ne vestigium qdem virtutis vsqz vi-
deas nequitie vero ⁊ luxurie repleta esse cuncta perspicias. ⁊ qd
est infelicius perurgentū nos malozum iam nec ipsi sensum capi-
mus nec alijs prebem? sed sumus velut corpus extrinsecus qui-
dem indumentis adornatum. intrinsecus vero tabo pessimi lan-
goris absumptū. ⁊ cōtingit nobis qd illis solet qui vel frenesiz pa-
tiuntur vel mente capti sunt a quibus cū multa turpia ⁊ periculo-
sa vel dicantur vel etiam gerantur. nec pudoris tamen aliqui nec
penitudinis capiunt. qnimo ⁊ magnifici sibi ac sapientiores sa-
nis videntur ⁊ sapiētibus. Ita ergo ⁊ nos cū omnia que sanitati
sunt cōtraria gerimus. nec hoc ipm quidez quod deest nobis sa-
nitas nouimus. At enim si forte in corpore parum aliquid mor-
bi pulsauerit statim ⁊ medicos adhibemus ⁊ pecuniam profun-
dimus. ⁊ omni obseruantia quod competit gerimus nec p̄us ces-
satur qz que molesta sunt mitigentur. Anima vero cuz quotidie
vulneretur cuz per singula lanietur vratur precipitetur. ⁊ modis
omnibus pereat. ne parua quidem pro ea nos cura sollicitat. ⁊
Sed horum causa ista est q omnes pariter morbus optinuit. ⁊
tanquā si accidat multis sub vno morbo languentibus presto eē
neminem sanum. certum est q omnes pariter corrumpat ⁊ ablu-
mat in curis: dū nemo est qui opportuna prebeat. et importuna
prohibeat. ita ⁊ in nobis dum nemo san? est sed omnes languē-
mus alij maiori alij minori ex parte nemo est qui curet. Omnes

In aliquo vno
exordium
crepido
les

cumulo
torre

per unquam
et cetera
in se
per unquam

Contingit
fornice
p̄p̄n
et cetera

louis
et cetera

presto
et cetera

incuria
et cetera

ergo
et cetera

et cetera

languet
et cetera

enim indigent cura. Et enim si quis extrinsecus vnde cunctis adf-
 let. et preceptorum christi ac nostre conseruationis confusionem
 ac perturbatōnem videret nescio si alios magis vltos q̄ nos ini-
 micos esse. et cōtrarios preceptorum christi iudicaret. et quasi q̄
 studium quoddam habuerimus contra in omnibus gerere q̄ il-
 le mandauit. Sed ne quis forte putet exaggerationis causa a no-
 bis hec verba proferri probamēta iam nunc adhibebo. nō aliū-
 de q̄ ex ipsis christi mandatis. Quid enim dicit christus dicitur
 est antiquis. Non occides. Ego autē dico qz ois qui irascit fratri
 suo sine cā reus erit iudicio. Qui autē dixerit racha re^o erit p̄cillio
 q̄ autē dixerit fatue. reus erit gehēne ignis. Hec qdem x̄ps. Nos
 autē plusq̄ incredulū et infideles calcam^o hanc legem. et quotidie
 innumeris iniuriis fratres nostros afficim^o quodqz magis ridi-
 culum sit. nomen ip̄um fatuum dicere obseruātes. multo ac r̄bio-
 res q̄ ex hoc nomine videntur cōferri irrogamus iniurias. qua-
 si vero ille solus sermo sit cui pena deputata sit et nō huius sermo-
 nis iudicio. omne dictum quod ad iniuriam pertinet resecetur.
 Veniqz apostolus paulus hunc eundem sensus latius explicās
 ait. Nolite seduci neqz fornicari neqz idolis seruientes neqz adul-
 teri neqz molles neqz masculozuz concubitozes neqz fures neqz
 auari neqz ebziosi neqz maledici neqz rapaces regnum dei possi-
 debunt. In quo ostendit quia sub generalibus nominibus vi-
 ciorum multe species peccatorum pariter concluduntur. et siue
 fatuum quis dixerit siue vanum siue latronem siue quolibet alio
 nomine iniuriam vel maledictum fratri ingesserit ex quolibet ho-
 rum vocabulo sub maledicti titulo. gehēne ignis supplicio con-
 demnabitur. Fatue enim et racha quōd ait. hoc est quōd osten-
 dit. quia nec leue quidem et minimum in fratrem illatum conui-
 cium relaxabitur: atqz ob id de leuiozibus sententiam dedit chri-
 stus: vt de grauiozibus dubitare non debeas. Quod si quis exti-
 mat sicut ego quidem noui nonnullos putare. terroris causa eti-
 am in paruis exaggerari minas precepti: superest vt deceteris
 omnibus mandatis: quozum preuaricationibus pena ascri-
 bitur similia sentiant. Quod si terroris causa: et non pro
 veritate supplicia promittuntur consequens erit: etiam vt bo-

extrinsecus adf-
let

exaggerationis

quid sit nasci
sine causa su-
suo

seducere

nozum pollicitatōes adhortandī tantūmodo ⁊ nō veritatis grā
tia pmittant. Et si ita de vtraq; parte sentiam⁹ resoluta sunt oīa
religionis nostre dogmata si nihil aliud in omnib⁹ mandatis ac
preceptis diuinis datis agi dicitur: nisi vt aut bonorū vana spes
homines: aut pene terror inanis astringat. Sed dicitis quid ergo:
Maledictus cum adultero ⁊ auarus cū idola colente: damnabi
tur: Si eandem qdem penam luent: nec qualitate nec quantita
te diuersam alterius est requirere temporis. Quod autem a re
gno celorum similiter arcebuntur: paulo crede per spiritum lo
quenti cui omnes vere credere debem⁹: dicenti christum in se lo
qui. Diabolica vero illa deceptio est. que hec ad terrorē dicit ho
minibus scripta vt resoluat diuini iudicij ac futuri supplicij metū
⁊ remissiores nos erga obedientiam reddat ⁊ custodiā mādato
rum dei. Ab hoc enim tales diabolus suggerit sensus ⁊ intellecti
būs huiusmōi ignauas animas docet: vt presentē interim resol
uat vigorem: arguendas sine dubio indie iudicij. vbi iam presen
tia nihil proderit. Quid enim vtilitatis erit huic qui nunc seduci
tur: si tunc intellexerit errorem suū cum penitendi iam non erit tē
pus. Non ergo inaniter decipiam⁹ nosmetipsos neq; circūscri
bamus in perniciem nostrī: neq; aliam nobis penam increduli
tatis eximie conquiramus. Non solum enim si inobedientes si
mus mādati christi: sed et si increduli existamus supplicia nos
manebūt. Non credere autem ex eo accidit cum resoluimur ad
explenda mādata. Et ne forte rei videamur cōtemptus ⁊ cōsciē
tie pondere pregrauemur: ad abijciendū preuaricationis metuz
alijs nosmetipsos prauē intelligentie laqueis irretimus: ⁊ desper
antes de innocentia legū penas putam⁹ posse puelli: vt sepe ho
mines egri cū multis febrīb⁹ aguntur. si in aquas semetipsos frigi
das imerferint: id presens quidem aliquid videntur sibi quesisse
solacij multiplicatas vero corpori suo flāmas febrū reparāt: ita
⁊ nos agimus cum stimulamur conscientia peccatorum ⁊ in eu
ripum nos vel lacus cōtritos prauē intelligentie precipitamus.
Ex hoc enim iam necessario quasi licite peccamus: ⁊ non solum
presentibus irascimur fratribus. verūetiā cum absentibus liti
gamus. Si enim per licentiam feritas increfcit. Et maiores qui

4

dem nostros ac potentiores etiam si iniurijs nos et contumelijs
agant ferimus et cum mansuetudine et subiectione portamus: ve
rentes ne quid ab eis grauius patiamur. Erga equales vero vel
inferiores interdum nec lesi commouemur et irascimur: intantum
humanus metus timori dei preponitur. Et que tandem spes erit
nobis salutis: tantum defectum tantumque contemptum gerentibus
immandatis diuinis: Sic tamen mihi. Quid graue a nobis exi
git christus: aut quid onerosum. Noli inquit irasci fratri tuo sine
causa. Nonne hoc multo leuius est quam si tu alium feras irascentem
tibi sine causa. Ibi enim iam ab alio congregata est iracundie ma
teria. Sic vero qui urgeat nullus est si non ipse tibi flammam suc
cendas iracundie. Nunquid simile est ab alio tibi ingestam facere
iracundie tollerare nec succendi: et nullo instigante quiescere et si
lere. Illud ferre posse hoc est alterius iracundiam summe philo
sophie est: ut autem tu non inflammeris frustra ad iracundiam.
Causa quidem nulla est quod non irasceris sine causa. Si vero irasce
ris inaniter hoc est sine causa summe vanitatis ac stultitie nota est.
Cum ergo quod maius est propter timores hominum feras: pro
pter timorem domini nec minimum quidem et exiguum patieris.
Et est qui in huiusmodi commissis semetipsum non statuat reum
aut iudicio diuino non decernat obnoxium. Noli inquit irasci fra
tri tuo sine causa. Omnem hominem fratrem tuum iudica. In chris
to enim neque iudeus neque grecus neque seruus neque liber neque ma
sculus neque femina, sed omnes unum sumus in christo. Propter
quod nec erga famulos quidem preceptum istud negligendum
est. Sine causa enim nec contra ipsos quidem debemus irasci.
Quia et illi a christo simili ut tu libertate donati sunt. Vide er
go iam quis erit immunis ab hac culpa: aut quis est qui non dicam
penitus alienus. Sed qui raro saltem non decipiatur hoc vitio. Et
quod ad illud veniet ut omnino nunquam in hoc incurrat. Hoc namque ser
mo institutionis exposcit. Sicut enim qui fur non vult dici nunquam
omnino furatur neque adulteratur ne forte etiam ex vno adulterio adul
ter noletur. Ita et maledicus tanquam ab adulterio refrenare debet
a contumelia linguam suam. ne etiam cum pro vno lapsu maledicum
faciat et iniuriosum. Illud autem quod in consequentibus habetur quod

non infidelium etiã fabulosum iudicet. cuz tamẽ eterna dei voce
sancitum sit. **A**it enim si offers munus tuum ad altare ⁊ ibi recoz
datus fueris q̄ frater tuus hẽt aliquid aduersum te : relinque ibi
munus tuum ante altare : ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo : ⁊
tunc veniẽs offeres munus tuũ. **A**t nos pugnas habentes ad in
uicem ⁊ dolos in corde versantes accedim⁹ ad altare dei ⁊ cum
deus tantam curam reconciliationis nostre hẽat vt patiatur mu
nera sua relinqui : ⁊ ante altare imperfecta mungere : atqz interrũpi
ministeria sua. donec tu eas ⁊ resoluas iracundiam tua di cindas
inimicitias cũ fratre tuo. nos vero nec hoc erubescimus : sed per
dies multos patimur manere inimicitias : ⁊ trahim⁹ sicut funem
longũ discordias. **N**on enim iracundos tm̄ ⁊ malitiẽ memores
punit deus. **S**ed ⁊ eos qui irascentes aut offensos fr̄s negligunt
⁊ contẽnunt : qm̄ quidẽ hij qui passi videntur iniurias : necessa
rio dolent ⁊ irascuntur. qui vero fecerunt nec doloris aliquid nec
iracundie gerũt. **O**b hoc ergo hunc qui ab iracũdia liber est ad
ducit ad illũ qui iesus est qui in dolore est. ⁊ liber nõ est. ostẽdens
qz criminis huius noxa . penes hunc magis est qui cas peccati
dedit. **S**ed nec sic qdem emẽdamur. **P**eristimus eni etiam pro
nullis rebus cõtristare fr̄s ⁊ quasi nihil mali fecerimus satisfacti
onem negligimus ⁊ obliuioni tradim⁹ culpam atqz inimicitias
in tps longũ protrahim⁹ ignorãtes qz in longa nobis erit pena
quãtum ⁊ discordia. **U**bi eni amicitia pmanet nihil facile credit̄
nihil facile recipitur qd discidium opari possit. **S**i v̄o inimicitie
semel occupauerint animos oia que fiunt que dicũtur que audi
untur. ita accipiuntur. ⁊ ita intelliguntur. vt ad maiores ⁊ longio
res proficiant inimicitias. **S**i quid eius boni dicatur de inimico
nõ creditur. si qd v̄o mali hoc solum creditur ⁊ confirmatur. **I**u
bet ergo dñs relinqui donuz añ altare ⁊ p̄us reconciliari fratri vt
ex hoc discam⁹. qz si illo in tpe quo ad ministerium dei v̄demur
accedere recõciliationẽ dissimulari ac differri nõ patit de⁹. quãto
magis curari hoc in alijs tpius iubet. **M**os v̄o imaginẽ quidez
colimus p̄cepti. veritatẽ vero ipsaz virtutẽqz negligim⁹. **M**ã oscu
lum pacis porrigere tẽpore quo munera offeruntur in vsu est. sed
veroz ne forte plures ex nobis labijs hoc in modo faciant. cuz

p̄ps pacem non ex ore sed ex corde desideret ⁊ affectu velit proxi-
 mum nō labijs saluari. Si enī pax non hētur in corde. quasi in-
 scena res agi videtur ⁊ ludo. vnde p̄ hec ex acerbari deus credē-
 dus est potiusq̄ placari. Puritas enī ⁊ veritas est q̄ placent deo
 respuit autē ⁊ odit oē qd̄ simulatur ⁊ fingitur. Et hec agim⁹ hoīes
 qbus neqz irasci neqz inimicos hēre permittitur aut si forte irasci
 accidat mandāt vt sub die iracūdias nostras vel inimicitias finia-
 mus. In hoc enī constringimur p̄cepto illo quo ait. Sol nō occi-
 dat sup̄ iracūdiam vestrā. Nos cōtra nec hoc qdem contenti su-
 mus vt iracūdiam vltra solis terminū producamus sed insidias
 inuicēstruim⁹. siue verbis siue rebus supplantare p̄ximos cupiē-
 tes mordentes inuicem ⁊ comedētes qd̄ vtiqz aperte insanie est.
 Quid enī aliud faciūt insani ⁊ demone pleni. nisi membra sua
 morsibus laniāt. Jam vō nec facim⁹ mentionem eorū que de ad-
 uersaria p̄cipiuntur vel de ꝑcupiscentia illicita vel de visione ocu-
 lorum. Oculis enī dexter ⁊ manus dextra nō aliud indicāt nisi
 eos qui nos amāt qdem. sed inutiliter amant. Sed ⁊ que de non
 relinquendis vxoribus p̄cipiuntur quali nec mandata nec scri-
 pta sunt contēnuntur. Nā de non iurādo erubescō p̄ferre ī mediū
 nō solum p̄pter iuramenta. sed ⁊ p̄pter periuria. Si enī vere iu-
 rare crimē est ⁊ ꝑuaricatio mandati ꝑiurium vbi ponem⁹. Si in
 q̄ supra est ⁊ nō qcquid fuerit a malo est supra hec iam q̄ p̄ erū-
 tur a quo erunt. Post hec si quis ait te ꝑcussit in dexteram ma-
 xillam conuerte ei ⁊ alteram. ⁊ volenti tecum in iudicio contē-
 dere ⁊ auferre tibi tunicam tuam. projice ei ⁊ pallium. ⁊ si quis
 te angariauerit mille passus vade cum illo alia duo milia ⁊ ꝑe-
 tenti te da ⁊ volenti mutuari a te ne auertaris ab eo. Ad hec qd̄
 dicemus. Pro singulis enī his lachryme tantummodo ꝑo-
 ferende sunt ⁊ confusio habenda est. Aperte enī contra hec
 omnia militamus. Ad iudicia enī ⁊ rixas ac bella consurgi-
 mus. Pati autem aliquid ex his que scripta sunt ac ferre tol-
 leranter. neqz in verbis neqz in rebus amplectimur. Sed ⁊ si in
 aliquo vel leuiter pulsemur continuo velut fere bestie insurgi-
 mus. Quod si ꝑferas mihi aliquos qui forte contempserint
 censum suum ⁊ pauperibus largiti sint. Post hec. vero de

speci pro penuria multa passi sint mala et quasi nec mandata nec
scripta sint hec contendunt paucos et valde raros tales inuenies
Quod et si ostenderis aliquem non tamen talem qualem euange-
lij sermo describit philosophum demonstrabis. Hic enim euan-
gelicus philosophus: non is tantum: qui sponte dederit describitur
Letus namque est et exultat qui sponte largitur: sed qui iniustus et in-
iuste direptus sit: et constanter toleret ac patienter. Et quid dico
tollet patienter. Amplius aliquid et excelsius christi sermo componit
magnum nescio quod et imensum est quo sublimare animas voluit: quos ad
perfectiois culmen inuitat. Non solum inquit iniuriam patiens: nihil
iracundie moueas aduersus eum qui iniuriam facit: et non solum pro
his que abstulit non indigneris. sed et si quod tibi forte subrelictum
est id sponte largire ei qui abstulit totum. Cum enim is qui ad diri-
pienda que tua sunt iniquo spiritu venit succensus si te prolixio-
rem reperit in largiendo quam ille venerit in diripiendo. Quamuis sit
ille ferus: quamuis imanis et barbarus: erubescet bonitatem tuam
mitigabitur a furore resipiscet continuo ac facti pigebit: et suum qui-
dem peccatum abhorrescet. cui vero virtutez animi mirabitur et
amabit. Sed hunc ego ubi nunc inuenio? Cuius autem talem
vitam mirabor? Cuius autem tales actus reperiam: solum scri-
ptum fortassis hoc ligare in diuinis libris potero: geri autem vel
operibus impleri nescio si videbo. Nolo enim nunc mihi ali-
quem proferas passum iniuriam: patienter tulisse. Hoc enim po-
test fieri: et pro eo fortassis quia vicem reddere qui passus est: ac
similia referre non potuit: aut et si ponit tempus fortasse non ha-
buit: aut propter dei timorem non fecit: per omnia potuit. Sed et si tem-
pus fuit et se continuit: demum ei patientie palmam. Nunquid nam hoc
et facere potuit: ut cupiditate nocendi non expleret solum: sed etiam
superaret: et plus cederet quam expetebat: ac violenter quod sua sunt au-
ferenti offerret etiam reliqua: et voluntas etiam ea largiret: que iam
cupiditas non querebat. Amplius aliquid adhuc et eminentius christi
philosophus docetur a christo. Nunc inquit qui diripuerit que tua sunt: qui
leserit: qui nocuerit non solum donis largioribus cumulari: sed et dili-
ge et amicum habeto et tota caritate perstringe. inquit ut oves pro
eoz: et deo precor pro anima eius effundas quod vniuersum indicium summe et perfecte

ete dilectiōis est. Verū ne iterum putes hec cohortatorie magis
 q̄z vere dici etiā necessariam huius dicti cām sermo diuinus ex-
 ponit. **Uit nāqz.** Si enim dilexeritis eos qui vos diligūt que vo-
 bis merces est. **Nōne z gentiles hec faciunt?** **Vides ergo qz vo-**
lens discipulos suos xps prestantiores esse ceteris hoibus: iccir-
co hoc eos facere docuit. Sed si nos nec in his publicanis: nec
 gentilib⁹ efficiamur meliores. nōne lugendi z plangendi sumus?
Quinimo tm̄ nobis deest: z intm̄ longe sumus a diligēdis inimi-
cis vt nec amicis qdez amoris vicem: caritatisqz reddamus: sed
ecōtrario odio hēamus etiā diligentes. Cū enim emulamur z i-
 uidemus bonis: z oimode vel in dictis vel in factis existimatōes
 eoz: laudesqz subruī volum⁹: z obscurari: qd aliud est nisi sūmi
 odii: z extreme inuidie indicū. **In quo vtiqz non soluz agētib⁹**
z publicanis nequa q̄z differim⁹: sed etiā multo inferiores existi-
mus. **Christus enī nos orare pro calūniatoribus iubet: nos insi-**
diasset dolos etiā amicis cōcinnamus. **Christus maledicentib⁹**
bene dici iubet: nos ecōtrario: aut priores maledicim⁹: aut ma-
ledictis alterius multiplicata maledicta restituim⁹. **Nōne tibi vi-**
dentur vt dixi oimodis cōtraria esse p̄ceptis xpi que gerimus. z
magis pugnā esse nobis cōtra eū q̄z obedientiā. **Nam uanaglo-**
rie iactantiā: z superbie tyrāidem quas ille qdem verbis suis
dextruit. nos autez gestis nostris z operib⁹ edificamus: qualiter
exponam. **Cuius quidem a nobis vexilla z in orationibus z in**
ieiunijs atqz helemosynis perferuntur z ceteris oibus rebus ge-
stisqz nostris aptantur cuiqz velut empta mancipia subiācemus
z ceruices nostras omnib⁹ eius ludibrijs subiugamus. **Tantus**
enim hominib⁹ diuinorū p̄ceptorum contemptus inest: vt eti-
am si quid facere videant ex mandatis. **Ne ip̄um qdem deo qui**
mandauit impēdant: sed deceptioni vane iactantie z inaniglorie
que gesserunt consecrēt ita vt in vtroqz modo pati dāno feriant
z cum facere videntur que mandata sunt z cum omnino non fa-
ciunt. **Hic z ex omni parte hominum genus inter suos laqueos**
malignus inexit. **Quod z si quis potuerit ab istis se nexibus ex-**
vere: cautiusqz z attentius que mandata sunt adimplere: malum
ingens superbia cōtinuū p̄dāqz on qua est lapsus diaboli. **Nec**

enim illum etiā deiecit. quāto magis homines. Quā qui incurre-
rit nō solum ea que consecutus est. sed et semetipm pariter perdet
Ego aut noui plurimos eorū precipue qui videtur distribuere i
digentibus pecunias suas nō solū superbie vel iactantie incurris-
se lapsus sed et alios multos. Nonnulli enim ob hoc largiuntur vt
amant aut his certe quos amat. aut quorū personas erubescunt
Sed et alias his similes occasiones incurrit per quas nō iam mā-
dato dei opus qd factū est assignetur. sed humane voluntati. Cū
ergo tot mala et talia sint que corrumpunt actus hominum etiā bo-
nos quis hominū facile saluari pōt qui hec incurrit mala. Itā vō
illud qd scriptū est. dimitte nobis debita nostra. sicut et nos dimit-
timus debitorib⁹ nostris. Quis nam est ex oibus nobis qui euz
fiducia hec audeat dicere deo. Quia et si nihil malū faciam⁹ inimi-
cis et debitorib⁹ nostris. habem⁹ tamē intra nos ins. nabile vul-
nus offende. Christus vō nō ita vult nos ignoscere delinquentib⁹
s⁹ vt amem⁹ eos et orem⁹ p ipsis. Nā si tūmō nō ledas eū q te le-
sit auertas te tñ ab eo nec libēter videas manet sine dubio vuln⁹ i
pectore. et dolor augetur i corde. Quod si ita est nondū vtiqz qd
xps mādauit impletur. Nūqd tu ita vis tibi. ppitiū fieri deū. vt nō
qdē te ledat. auertat se tamē abs te et peccatoruz tuorū memoriā
gerat. et te videre nolit. Igitur qualem vis erga te esse deū. euz de-
lictorum veniā poscis talez te exhibere debes. ijs qui deliquerūt
in te sicut et sapientū quis scribit dicēs. Homo homini tenet irā
et a deo querū sanitates. Et si ipse erga hominem similem sibi nō ha-
bet misericordiam. quomodo pro peccatis suis exorat deū. Cū
ipse caro sit et teneat iracundiam quis repropiciabit pro pecca-
tis eius. Vellem silere iam et hucusqz progressus finem imponere
sermonib⁹ meis. erubesco enim cōfundoz vltra pcedere. Belluz
nāqz hoc quo impugnam⁹ mandata christi. et inimicitias quas
aduersus eum gerim⁹ magis. magisqz prodit sermo procedens.
Sed quid iterū proderit tacere cū rebus ipsis arg. amur etiā ta-
centes. Quō autem latebimus eum qui nouit corda nostra et iu-
dicaturus est ea? Quid ergo dicam de mandato illo quo iube-
mur non thesaurizare sup terram. Quod forte quidā faciūt pau-
ci. ceteri vero quasi ecōtrario audierint preceptum. et quasi dictū

7
sit ad eos thesaurizate vobis omnino sup terrā. Ita relinquentes
celum adhaerēt terre et insaniunt erga pecūias cōgregandas. to
toqz affectu deū qdez oderunt. diligunt aut māmōna. Quod au
tem dictus est nolite cogitare de crastino. nec audire ego scio ali
quem nec oīno seruare et p̄pterea de hoc mādato dicere aliquid
erubescō. sed cū confusione p̄tereo. Et enī oportebat nos quo
cūqz pacto loquente x̄po et pronunciante nō dubitare sed crede
re. nūc vero etiam cum et causas et rationes adhibeat mandato
rum suorū. atqz exemplis ea validissimis muniat. nec sic quidez
erubescim⁹. Propter hoc enī et auitū que nō arant neqz semi
nant. et liliorū que non vent similitudines posuit. vt nemo dubi
taret. et tamē nos sicut gentes aut forte etiaz desperabilius aliqd
gentibus de his singulis cogitando cōsumimur: et cū de ijs neqz
orare iubeamur nos oē studium erga hec impendimus. Sed de
hoc vt dixi mandato erubescens plura dicere p̄tereo: ad sequen
tia demum venio. si forte alicubi solacium qualecūqz mei pudori
inueniaz. quid ergo sequitur post hec. Nolite iudicare inquit
vt non iudicemini. Ego solatium confusionis mee inuenire cre
debam. sed uigmenta nunc reperi. Si enī etiam nullum pecca
tum a nobis aliud fuisset admissum. pro hoc solo gebenne nos
tradi satis abundeqz sufficeret. Quippe qui i aliorum delictis se
ueri et amarissimi iudices residemus. nostras autem trabes ocu
lis infixas. proprijs non videmus qui aliena etiam minimas sol
licite perscrutamur. et ad condemnandos ceteros omne vite no
stre tempus abijumimus. Quo vitio neqz seculi hominem neqz
monachorū vllum facile inuenies liberum. Et quidem cum tā
ta sit in hoc posita cōnūatio. Diuina enī sentētia dicit. In quo
iudicio iudicaueritis etiam ipsi iudicabimini: et in qua mensura
mensi fueritis in eadem remeietur vobis. Cum ergo mali huius
pena quidem tanta sit posita. Libido vero aut voluptas. vt in
ceteris solet peccatis ex hoc nulla summat. omnes tamen festi
ni ac precipites huic se vitio subingunt. tanquā si studium no
bis et certamen esset prepositum quis ad hoc malum prior om
nium perueniret. Sic ergo non per vnaz sed per omnes. vt ita di
cam vias. et per omnes aditus currimus et festinam⁹ p̄occupare

gebenne ignes: et non solum pro his que laboris aliquid et cōti-
nentie videntur exigere promi in ea ruim⁹. sed oē pro his que leuia
sunt et neqz necessitatis aliquid: neqz illecebre qe qz continēt aut
voluptatis: pari linea vtrobiqz p̄uaricationis dānamur. Argui-
mur enī ex his facilib⁹ et leuib⁹: qz etiam in illis que nō videntur la-
boriosa esse ppria ignavia desidiaqz delinquim⁹. Nam dic mihi
qd laboris hz vt nō iudices alium neqz peccata aliena discutias
neqz pdemnes pximū tuum. Immo magis vō indiscutiendo et
pergrendo aliena cōmissa labor est: et iudicare de alterius mēte
summa difficultas. Quis vō hoc audiens credere aliqui possit qz
cū possimus sine labore fuare mandatū: laboram⁹ et nitimur vt
p̄uaricemus. Et si per ocium et negligentia peccaremus: cēt fortas-
se aliqd venie: his qui laborare nequiuissent. Ubi vō laboratur
vt peccetur studiūqz adhibetur et cōtentio quatinus p̄tereat mā-
datum qd est qui pro hoc malo veniā speret. Hoc enī est conter-
dere aduersus eū qui p̄cepta dedit et libellum legib⁹ eius inferre.
qz et re vera ipse pnunciavit de p̄ceptis suis: qz nihil in eis labo-
riosum sit et nihil onerosum dicens. Iugum enim meū suauē est
et onus meū leue. Et nos econtra graua efficiim⁹ que ille leuia cō-
stituit: et que ille suauia pmulgauit: nos facim⁹ amara peccando
Quod si laboriosum aliqd esset in p̄ceptis decēter et merito virtu-
tem labor cōmitaret p̄ma ei p̄posita sunt post laborē. Hunc vō
infelix aīa ne hanc qdem reuerentiā diuinis legibus dabit: vt sile-
at et quiescat ne ad p̄uaricationem laborando pueniat: q̄uis sint
aliqua in qbus paululus laboris est adhibendū. in his dūtaxat
in qbus paulus dicit. Nam qd in p̄senti est momentaneū et leue
tribulatiōis nostre. supra modū in mensur eterne glorie pondus
opatur in nobis. Vides ergo etiā qcquid in p̄senti est leue esse etiā
si tribulatio sit. Quō leue? Quia imensum pondus future glorie
leuem facit p̄senti ipis tribulationem: etiā si sensibus nr̄is grauis
esse videatur. Deniqz et ipse causas incōsequētibus exponit: qui-
bus leue dici debeat. quicqd passio presentis temporis intulerit.
Et it enim. Nō respicientib⁹ nobis que videntur. sed q nō videntur.
Que enim videntur temporalia sunt. Que aut non videntur eter-
na sunt. Sed videamus: quid alia domini mandata contineant.

Nolite inquit dare sanctum canib⁹ neq; proiiciatis margaritas
 vestras ante porcos. At nos laudis amore et iactantie initio cor
 rupti etiā huic p̄cepto p̄traria gerim⁹: atq; hoibus neq; intellectu
 purū neq; sanaz fidē gerentib⁹ insup etiā peccatorū malis inextis
 sine vlla discretionē misteriorū secreta nudamus: et priusq; men
 tis iporum p̄positum a nobis vel sensus capacitas explorata sic
 diuinorum dogmatū veneranda eis archana cōmittimus: et qui
 bus prima rudimenta vix dū tradi oporteret interna eis abdita
 diuine scientie diuineq; sapientie patefacimus. Propterea deni
 q; nōnulli vbi imundis vt ita dicam pedibus sancta nostra cal
 carunt et pleno sordib⁹ pectore hauserūt purū diuine scientie po
 culum: non solum euouerūt qd̄ hauserant: sed et contradixerūt
 et transuersi sunt et insurgētes in eos iniurijs et maledictis atq; ac
 cusationibus eo opprobrijsq; ruperunt. Et ita ne nobis quidez
 ipis et vite atq; existimationi nostre parcimus. dūmodo p̄uari
 cemur diuina p̄cepta et non solum in hoc. sed interdum et in eo
 p̄uaricamus p̄cepti huius vim: cum eos quos nouimus im
 munde vite homines violētos rapaces ipuros et per omnia por
 cis et canibus similes diuini eos sacramēti participes effici pati
 mur. Multum est si velimus singula queq; mandata discute
 re: que omnimodis in contemptu habentur ab hominibus: vt il
 lud quod insequentibus debet quodcūq; vultis vt faciant vobis
 homines: ita etiam vos illis facite. Nos econtrario facimus oīa
 hominibus que ipsi nolumus perpeti: et rursus qui iussi sumus
 per angustam viam incedere per latam semper incedimus. Et
 quidem q̄ homines lataz viam spaciosam q; gradientur nō val
 demirum est. eos autem qui videntur crucem suaz substulisse: et
 sequi christum per hanc latam et spaciosam velle incedere: non
 ne tibi prod̄giosum videtur? Deniq; monachi cum demonaste
 rija requirunt et de locis habitationuz percōctantur. ante omnia
 si requies sit in loco: si abundant omnia: si aquarum copia deflu
 at. Sed et si de heremo requirant: etiam ibi ante omnia requi
 rūt ac derequie tractant et de oportunitate ministerij corporalis
 Jam vero si ad apostolicam dispensationem vocaueris: aut ad
 aliud ministerij diuini inūngere volueris prima statim sollicitu

do et prima verba ista sunt si est ibi requies quo eundum est. si inueniantur que necessaria sunt abundanter si nihil desit eorum que lata et spatiosa via deposcit. Quid ais o homo? Quid loqueris artem vias et angustam iussus es ambulare. ut quid de requie. ut quid de abundantia percontaris. Per angustam ianuam transire iussus es. ut quod amplos requiris ingressus. Est aliquid ista permutatio nequius. Est aliquid ista peruersitate deterius. Verum ne existimes me hec dicentem alios incusare. iam nunc tibi de me ipso inquam narrabo. Et enim cum sedisset in animo quondam relicta urbe transire ad habitaculum monachorum ego scio quam sollicitate perscrutabar. unde nobis in illis locis que necessaria sunt corpori preberentur. et si possibile esset et recentis et diuini panis habere quotidie copiam. Sed et illud non segniter requirebam ne forte eodem oleo olla et lucerna esset aptanda. si non leguminis grauis et solitarius cibus sumi iuberetur. Sed et si vi operis aliquis grauis esset exactor ne forte fodere terram cogere. aut ligna deferre. aut aquam humeris portare. vel cetera huiusmodi exhibere ministeria. ita omni sollicitudine pro requie corporis percontabar. Et quidem qui principibus seculi ministrant ac rei publice negociis inserviunt horum nihil requirunt. sed tantum aliquid lucris temporalis habeat locus militie eius. Quod si hoc solum esse cognouerit iam nullus refugitur labor nullum periculum vitatur. nulla indignitas excusatur. Seruilia etiam si ab ingenuo deposcantur officia non negat. peregrinationes longissimas periculosissimasque non respuet contumelias cruciatus permutationesque temporum ferret. omnem sustinet laborem spe lucris. nec timet ne forte ab ipsa miserabili spe decipiatur ac decidat nec iam imaturam peregrinis in locis mortem et subitam per timeat. Separationem quoque suorum coniugis etiam ac liberorum absentiam tollerabiliter patitur. Non denique patrie non carorum mollitur affectu. sed desiderio et cupiditate pecunie velut amens effectus agitur et amore eius accensus. nihil laboris sentit nihil doloris intelligit. Nos contra qui non pecuniam querimus si sapientiam nec terram sed celum perimus et ad celi diuitias festinamus. quas neque oculus vidit neque auris audiuit nec in

9
tor: hoīs ascendunt. hec inq̄s q̄rentes ⁊ pro hīs celo ip̄i vim pa-
rātes inferre: de rege corporis p̄contamur. Vide quāto misero-
res illis sum⁹ ⁊ molliores. Quid dicis o hō: Qd̄ agis: Celus pa-
ras ascēdere ⁊ regnū celi iuadere: ⁊ iterrogas ne q̄ tibi difficultas
occurrat in itinere: ne qd̄ aspez tibi in via accidat. aut laboriosus
⁊ nō erubescis nō pudore oppressus sub terra temetipm̄ defodis
Si. n. hec oīa mala tibi occurrēt si vn̄uersa tibi p̄scula iminerent
si p̄uitia si iniurie. si ignominie si calūnie si gladius si ignis si ferrū
si bestie si p̄cipitia si fames si egritudo ⁊ cūcta q̄ vel dici vel exco-
gitari possunt mala super te irruent. dignū aliquid erat: Nōne ti-
bi hec omnia pro tantis ac talibus causis ridenda p̄sus ⁊ sper-
nenda penitus viderentur: Anilis anime est metus hic ⁊ effemi-
nate. Erit ergo ita abiectus aliquis ⁊ infelix erit ita degeneris ani-
mi: vt celum cupiens ascendere de terrena requie cogitet quā nō
solum requirere. sed etiā preparatam recipere indecorum est:
Aut nō tibi videtur absurdū vt hi quidem qui humano amore
flagrant totā mentē suam totāq̄ cogitatōem in illis hēant quos
amant. ⁊ si absentes corpore sint cogitatōe tamē cū illis sunt. nec
aliud aliqd̄ sibi dulce esse in presenti vita deputant. nisi ipsos vi-
dere si liceat. aut si id non potest de ip̄s abienubus cogitare. nos
autem qui amore sancto incorruptoq̄ flagram⁹ ommissa cura
⁊ sollicitudine ei⁹ quem amamus requirimus ea que amores no-
strum non solum nil iuuare. sed impedire plurimū possunt. Nō
video carissime q̄ aliqs nostrū. vera ⁊ p̄fecta cupidine celestiū te-
neatur. aliq̄n oīa que videntur esse graua vmbzas putarem⁹
⁊ risum. Et hoc nō ego ex v̄bis meis. sed illius q̄ huiusmōi amo-
re insanit insania saluari docere tēptabo. illuz dico xp̄i amato-
rem. qui tāto igne amoris ei⁹ exarsit vt moras vite huius ⁊ dila-
tionē p̄fectiōis sue q̄ redire morabat ad xp̄m igemisceret ⁊ dole-
ret ⁊ q̄relas suas p̄ hec v̄ba signaret. Positi inq̄t in tabernaculo
isto ingemiscim⁹. Et iterū desideriū h̄is dissolui ⁊ cū xp̄o eē mul-
to. n. meli⁹. S; qm̄ inq̄t hoc placet illi quē amo p̄manere i carne
necessariū pp̄ vos. Ut. n. fides xp̄i p̄dicet. ⁊ vt ipse ab oib⁹ amef
p̄pterea ⁊ lamē ⁊ sitim ⁊ nuditates ⁊ vincula mortelq̄ subitineo
⁊ maris pericula ⁊ naufragia cunctaq̄ oīno que inferunt in me

libens perfero: et non solum nihil horum mihi graue est. sed et p
his omnibus glorioz. Causa autem mihi gloriandi pro his ca
ritas christi est. In ihs inquit omnibus superamus propter eum
qui dilexit nos. Quod si amor hominū frequenter mortem subi
re persuasit. quomodo non amor christi. non solum laboris pa
tientiam: sed etiam mortis tolerantiam persuadebit: sicut et huic
amatori eius quem supra ostendimus: omnia pronibilo ducen
ti dum nimis amori eius inheret. Neqz enim videbatur sibi esse
interris neqz presentem hanc vitam cum hominibus ducere: sed
tanquā si iam esset in celis: et cum angelis haberet conuersatio
nem suam: et quasi facie ad facie conspiceret bona futura. ita sper
nebat cuncta que in presenti vita vel delectabilia vel tristia vide
bantur. Nulla ei cogitatio nullus sermo derequie erat. quod nos
et frequentius et sollicitius q̄rimus. sed clamabat dicens. Usqz in
hanc horam et esurimus et sitimus: et nudi sumus: et colaphis ce
dimur et laboramus operantes manibus nostris. Maledici
mur et benedicimus. Persecutionem patimur et substinemus.
Blasphemati deprecamur. Tanq̄ purgamenta huius mundi
facti sumus omnium peripsima vsqz ad huc. Per singula enim
oculos mentis sue conuertens ad celum: et decore celestium tra
ctus reuerti ad terrena rursus recusabat sed sicut is qui in pau
peritate positus intra vile et humile tugurium vix si forte regez vi
deat auro multo et margaritis ac purpura refulgentem: vltra iaz
non vult tugurij pauperis recordari ne penurie sue ad animum
reuocare memoriaz. sed agit omnia quatinus possit a splendore
gloria regis: quam cōtuens admiratus est: et dilexit inseparabi
lis effici: ita et paulus vbi perspexit illa que in celis sunt contem
psit ista que egestatis et squaloris in terris plena sunt: et cuz homi
nibus quidem pro necessitate terreni corporis conuersabatur. mē
te vero et sollicitudine: totum se illuc transferebat: quo eum amo
ris sui ducebat intentio: etiam si triste hic aliquid perfererat. ani
mo ibi occupato nō sentiebat: et si delectabile et suaue aliquid vi
debatur. illa delectatio et illa suauitas quam per spiritum contue
batur delectationes huius suauitatis obscurabat. Instantū eniz
succensus erat igne christi: vt ei etiā si flāmas mortales ḡdibear

nesciat non sentiat non vratur. Multo nãq; uehementior è ignis
 xpi quo vratur per amores. Non enim erat sicut nos mercenarij
 qui timore g. benne regnum christi requirimus: sed ille alio quo
 dam pacto multo prestantiore z beatiore desiderio constrictus:
 ita fert omnia vt ex his quas patitur penis solatia magis amoris
 sui capiat q̄z dolorem corporis sentiat. Ita enim totam mentem
 eius deuinxit amor christi: vt etiam hoc ei quod preceteris ama-
 bilius erat esse cum christo rursus id ipsum quia ita christo pla-
 ceret contemneret: sed z celorum regno quod videbatur labo-
 rum esse remuneratio pro christo nihilominus carere pateretur
 ab ipso etiam christo anathema esse pro christo optabile habe-
 ret. Sed fortasse minus planum videatur esse quod dico. quod
 tamẽ si explanare voluero tunc iam non obscurum sed incredibi-
 le videbitur his dũtaxat ipsis quibus prius videbatur obscurus.
 Quod tamẽ etiam beatus ipse q̄r incredibile nobis futurus esse
 perspexit cum quadam protestatione signauit dicens. Veritates
 dico non mentior testimonium mihi perhibente consciẽtia mea:
 in spiritu meo: quoniã tristitia est mihi magna z continu' dolor
 cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a christo pro
 fratribus meis. Et tamẽ cum protestatus sit z conscientiam suam ad
 testimonium inuocauerit adhuc minus credibile videtur apud ho-
 mines q̄ ab ipso velit anathema fieri: pro quo vult z anathema
 fieri. Quid vero illud est q̄ cum disputasset de his que in hoc se-
 culo agerentur malis addit z dicitur. Quis nos sperabit a carita-
 te christi: tribulatio an angustia: an persecutio: an fames: an nuditas:
 an periculum: an gladius. Et enumerans omnia que in ter-
 ris sunt ascendit etiã in celum z ostendere volens quia nihil ma-
 gnum est si contēnat terrena supplicia propter christum. adiecit
 etiam hoc. q̄ neq; angeli: neq; principatus: neq; virtutes: neq;
 presentia: neq; futura: neq; altitudo: neq; pfundũ: neq; alia crea-
 tura poterit nos separare a caritate dei que est in christo iesu do-
 mino nostro. Quod autem dicit tale est. Nõ solum homines ab
 strahere me non possunt ab amore christi: sed ne angeli quidem
 neq; omnes virtutes celorum si conueniant in vnum ab eius ca-
 ritate separare me possunt: nec li a regno decidere me necesse sit.

aut etiam in gebennam tradi pro christo: ne hoc quidem metuē
dum est. Quod enim ait altitudo: et profundum vitæ: et mors nō
aliud mihi iudicare videtur q̄s regnū celorum et gebennā. Hec
autem dicebat non q̄ angeli affectare possent eū aliquādo a chri
sto separari, sed etiam ea que impossibilia sunt verbi gratia fieri
posse dixit magisq̄ se a christi amore seiungi vt per hec quanta i
eo vis esset dei caritatis ostenderet atq̄ omnib⁹ ante oculos po
neret. Hic enim amantium mos est: vt amorem suum silentio te
gere nequeant: sed necessarijs suis et caris efferunt et produunt: et
flāmas suas intrapect⁹ cohibere non possunt. Enarrant frequen
tius vt ipsa assiduitate narrādi imensi amoris sui solaciū capiāt et
refrigeria amoris assumāt. Sic ergo facit beatus hic et eximius
amator christi. Omnia q̄ sunt et que erūt queq̄ accidere possūt
et que omnino accidere nō possunt: simul sermone complectitur
visibilia et invisibilia oēs requiē cunctaq̄ supplicia: et q̄si non suffi
cientib⁹ bonis solis ad amoris sui vim et magnitudines comple
ctendam assumit et tristia. Sed et ea que non sunt cōmemorat vt
ostendat q̄ etiam si essent ea que non sunt, se tamē mouere appo
sito aut mutare non possent. Hec creatura alia vtiq̄ de his dicit
que non sunt. Quod si illi non sufficiunt omnia que sunt vt mo
ueatur a caritate dei: que est in christo iesu: sed et ea que non sunt
prouocat quodāmodo ad certamen et ab initio ad tā excelsa cō
scendit nos qui iubemur eius esse imitatores ne istas quidem se
rimus tribulationes: que cōmunes nobis habentur cum ceteris
sed dissoluimur et relaxamur: et quasi febribus fatigati deficim⁹
ac tam longa et diuturna egritudine consumpti: de omni sanita
tis spe penitus desperamus. Sed et si aliquis nobis exempla apo
stolorum adducat imediuz: et dicat sequi nos debere et imitari vi
te eorum propositum gestorūq̄ regulas custodiē, respondebi
mus statiz quia nobis impossibile sit illos imitari et virtutis eoz
tenere mensuras. Quod si etiam causam percontetur quis conti
nuo stultam illam responsionē absurdāq̄ proferimus dicentes.
Ille paulus erat, ille petr⁹ erat, ille ioānes erat. Quid est ille pau
lus erat, dic mihi et quid est ille petrus erat: Nonne eiusdem na
ture erant cuius et nos: Nonne eadem via ingressi sunt hunc mun
dum

dum qua ⁊ nos. Nōne eisdem tibus utebantur: atq; eūdez respi-
rabant aerem: Nōne eisdem vite vsibus agebantur. Nōne aliq-
eorum etiam cōiugia experti sunt ⁊ liberos procrearūt. Quidaz
vero ipozum etiā opifices cōmuniū artium erāt. Alij vero ⁊ la-
pius perpeffi sunt peccatoꝝ. Atq; in vltimū malozum baratruz
deciderunt. Sed multam inquit gratie illi acceperūt a domino.
Si quidem mortuos suscitare iubemur: aut oculos apire cecoz
aut mundare leprofos: aut claudos erigere: aut demones effuga-
re: aliasq; similes sanare egritudines si operationū virtus quere-
retur locū haberet ista responsio. Si vero vite a nobis obseruan-
tia conuersatiōisq; requiritur ⁊ obedientie. ratio qd facit adhec
ista narratio. Et tu enim accepisti gratiam per baptismum ⁊ par-
ticipium spūs sancti cōsecutus es. etiam si nō ad hoc vt signa fa-
ceres: sed quātum sufficeret ad hoc vt recte vite innocentiaz custo-
deres. Et ideo perditōis nostre causa nulla alia ē quā: negligētia
nostra atq; desidiaz. Sed christus in illa die remuneraturum se. p-
mittit nō eos qui signa ⁊ prodigia sed eos qui sua pcepta fecerūt
dicēs. Venite benedicti patris mei precipite regnū quod vobis
paratum est ab origine mundi. Non dixit q; mirabilia fecistis:
sed quia esuriui: ⁊ dedisti mihi manducare: sitiui: ⁊ dedisti mihi
bibere peregrinus fui: ⁊ collegistis me. nudus: ⁊ operuisti me in-
firmus: ⁊ visitastis me in carcere: ⁊ venisti ad me. Sed ⁊ beatos
non dicit eos qui signa ⁊ mirabilia fecerunt: sed humiles spiritu
mansuetos: lugentes: ⁊ esurientes: ⁊ sicientes iustitiam pacificos
mundos corde. atq; eos qui persecutionē patiunt: ppter iustitiā
Nusq; enim insignozū opere ⁊ mirabilium beatitudo ponit sed
in expectione mandatoꝝ ⁊ prosecutione virtutū. Nam ⁊ illi ipi
beati qui hec fecerunt. nō ideo nobis in admiratiōe sunt: quia si-
gna ostenderūt ⁊ prodigia. hoc enim totū gratie dei fuit: sed pro
animi virtutib⁹ magni habent ⁊ clari. Quod vtiq; nutu quidez
diuino ⁊ gratia celesti pprio tamē studio ac labore operati sunt.
Nō ego sum qui hec dico. sed ille ipse imitator xpi. Cū enim ad-
uersum pseudo christi apostolus scriberet: atq; inditiā pbe do-
ctrine in: nusq; pbe. discipulos edoceret nō dixit ex mirabilib⁹
⁊ signis intelligi debere ministros christi s; ait. Ministri xpi sunt

et ego. Tanq̄ min⁹ sapiēs dico plus ego. In laborib⁹ plurimis
in carcere abundantius: i plagis supra modum: in mortib⁹ fre-
quēter. A iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi. Ter
virgis cesus sum: semel lapidatus sum. ter naufragiū feci. Die ac
nocte in pfundo maris fui. In itinerib⁹ sepe. Periculis fluminū
periculis latronū: periculis ex genere: periculis ex gentibus: pe-
riculis in ciuitate: periculis in deserto: periculis in mari: periculis
in falsis fratribus. In labore: et fatigatione: in uigilijs frequenter.
In fame: et sitis: in ieiunijs: multis. In frigore et nuditate. Preter
illa que extrinsecus in me p̄currunt quotidiana sollicitudo oīus
ecclesiay. Quis infirmatur et ego nō infirmor? Quis scandaliza-
tur et ego nō vroz? Videtis pro qualibus et qbus gestus mirandi-
sunt apostoli. Nā qui signorū et mirabilium gestis p̄bari volūt
nō possunt p̄bi videri: q̄ et ipse dñs et saluator noster nō dixit ex
signis et mirabilib⁹ cognoscetis eos. sed ait. Ex fructib⁹ eorum
cognoscetis eos. Et iterū dicit. Multi dicēt mihi in illa die: dñe
dñe nō ne in noīe tuo p̄phetauim⁹: et in noīe tuo demonia deieci-
mus et in noīe tuo virtutes multas fecim⁹. Et tunc dicam eis: q̄
nō noui vos. Discedite a me oparij iniquitatis. Propter hoc autē
et discipulos monebat dicens. Nolite gaudere qm̄ demonia vo-
bis subiiciunt: sed q̄ noīa vestra scripta sunt in celis. Vita enim
bona et act⁹ p̄bi. etiā sine ignis et mirabilib⁹ merent coronā. In
qua autē cōuersatio etiā si signa et p̄digia fecerit supplicia nō eua-
det. Et ideo supfluo hec q̄runt imo et piculose. Nam possumus
ē ex his hereticis occasionem dare: si dicam⁹ q̄ apostoli et oēs
sancti nō ex p̄posito suo et labore mirabiles facti sunt: sed ex dei
grā sola. Dicent enī. Et qd̄ ergo p̄hibet oēs fieri tales. Si enim
gratia dei nihil querit a nobis. sed ip̄a est q̄ facit vnūquēq̄ p̄fectū
cur nō oib⁹ ex equo infundit: vt fiant oēs repēte p̄fecti. Nō. n. ē p̄
sonariū acceptor de⁹. S; qm̄ nō sola grā dei hoc agit. requirit. n.
vt et nos qd̄ in p̄posito nro et virib⁹ nris est expleam⁹. iccirco vēit
qd̄ ad nos grā dei. s; ap̄d eos q̄ digne explēt ea q̄ i ipsis sūt p̄ma-
net ab his vō q̄ min⁹ digne agūt cito discedit. ad eos at̄ q̄ nec ini-
micū faciūt p̄uertēdi ad dñs oīo nō vēit. Rectas. n. mētes diligit
et sine succo p̄positū. Nō ē t̄ paulo p̄pitiēs. s; adhuc alio itinere

videret incedere. tñ qz pposito recto ⁊ zelo dei hoc agebat. dicit
 de eo dñs: qz vas electōis est mihi vt portet nomē meū corā gen-
 tib⁹ ⁊ filiis isrl. Nec at testat⁹ est de eo p̄s qz ei gr̄a daret. Nō er-
 go nos metip̄os seducam⁹ dicētes. ipossibile esse v: sit aliqs sicut
 paulus. Si qdē signoz ⁊ mirabiliū ac sapie gr̄e ei⁹ p̄tēplatoē nul-
 lus poterit ee paulus. in te aut̄ rō ⁊ puerlatōis diligētia p̄sto ē vo-
 lētū imitari illū. Qd̄ qz nō sit volūtas inculpa est. S; nescio quō-
 i hoc stultitie decidi vt paulo siles aliquos ex ijs q nūc viuūt ho-
 mines regrā. vtinā vel tertio vel q̄rto: post ipm loco inueniri pos-
 sit aliqs. Et ideo lugendū est. ⁊ ideo flendum ⁊ per totā vitā plan-
 gendum vt vel sic occupata in luctu: ⁊ lachrymis anima erube-
 scat aliquando peccare. Deniqz requiramus a lugentib⁹ istos dī
 co. p̄ caroz suoz amissioē lugētes ⁊ inegestate positos: ⁊ nō q̄tel
 cūqz humiles ⁊ inegestate. positos. s; illos potētes ⁊ diuites inde-
 lēis agētes: qui vērū ⁊ voluptati viuūt: q̄ p̄andia vsqz ad vespe-
 ram cenā in mediū noctis extendūt. q̄ aliena diripiūt. ⁊ p̄p̄a p̄fun-
 dunt istos ipsos iterrogem⁹. si qñ aut vnūcuz p̄r filium. aut vxoz
 p̄reptū. cito plangit maritū. quō velut fulmine quodam ic̄ta ani-
 ma contremescit. ⁊ in stuporem vertitur aufugiunt continuo. nec
 vsqz apparēt ille molles ⁊ resolute delitē nūqz ventris cura aut
 sollicitudo carnis habetur. sed acerrime continentie in̄troducitur
 philosophia abstinet ab oibus aguntur extenta ieiunia iuges vi-
 gilie humi reqescitur. sumunū silentiū. quies magna humilitas vl-
 tima mansuetudo ineffabilis miseratio immensa etiā si auferātur
 omnia etiā si diripiantur nihil pro his animus curat nihil mo-
 uetur. Etiam si igne concrementur vniuersa. ⁊ census pariter euz
 domibus pereat non indignatur non irascitur. Aultos ego no-
 ui post amissionem carozum nec vrbes habitare voluisse: sed
 cōmigrasse ad agros atqz ibi ieiunam. ⁊ sobriam durisse vitam
 cum omni silentio ⁊ quiete. Alios meminī in ipsis defunctorum
 suozum sepulchris habitaculum posuisse atqz inibi vitam simi-
 lem mortuo trāsegisse. Sed hoc mō interim donec dolor p̄quie-
 scat nihil curat alius nihil cogitat. p̄cul ois illa insanīa p̄gregāde
 pecunie p̄cul ois cupiditas possidendi. honoris aut̄ et ambitio-
 nis ap̄d eos glia tūc vere vt fenū et flos feni videt. Qd̄ talis q̄l̄z.

si quis flāmaz tristite in cinerē verteret. Et ita ex omni parte ani-
ma trāssertur ad philosophiam. vt deliciarū z suauitatz vite hu-
ius nec sermo quidem vllus hēatur. imo potius si quid delecta-
bilē vīsum est. si quid gratū. id nūc amarissimū z odibile ducitur.
Nullus famulorum sed nec amicorū quidez quisqz z familiarū
aliquid in aurib⁹ eius loqui audebit. de his que huic vite videntē
necessaria esse. sed tantūmodo de humanarū reruz caduco z fra-
gili statu z de ceteris vite hui⁹ z lubricis reb⁹ sermo habet qz va-
rietat ac mutabilitas mortalīs vite philosophicis assertionibus
exponitur. atqz ex omni parte anima p dolorē luct⁹ tanqz in quo-
dam sacrario collocata. nouis nūc de natura humana imbuīt di-
sciplinis vt agnoscere incipiat. z sentire p̄sentis seculi fragilitatem
qz instabilis sit. z qz cito fugiat omne qd in eo magnū videtur. qz
qz fluxus z corruptibilis sit mundi status. vtqz omnia tanqz in-
scena agant. Et quidē tūc vere nil feret p̄obrose apparēt diuitia.
tunc sedita videtur iactantia. Inuida vero qz ira qz cōcupiscentia
ac libido nec ad extremas quidē ianuas lugētis accedit. sed hec
oia fugant oia exterminant. ita vt nec odor quidem horū vllus
occurrat. Una sola cogitatio lugēti vn⁹ intuit⁹ imago defuncti ē.
Ille vultus ante oculos ponitur. ille aspectus menti atqz animo
exhibet. Ipe ei cibus ip̄e potus est qz si somn⁹ fuerit omnia inde
dicuntur. Ibi omnis requies. ibi omne solaciū. ibi gloria. ibi di-
uitie. ibi potentia. ibi omnes delitē collocātur. Sic oportebat z
nos salutem nostrā lugere perditam. atqz animā nostrā mortuaz
lamētari. Et nihil amplius dicam exhibeam⁹ nos anime nostre
quod illi exhibēt carni aliene. Aut non extreme miserie est. vt hi
quidem qui filios aut vxores lugēt ad nihil aliud occupent men-
tem suam. nisi vt defunctos suos quasi itueant. z illos semper ani-
mo ac cogitatione cōspiciant. nos vero quib⁹ salus⁹ mortua. Et
regni celozū spes extincta est. oia magis qz inde cogitam⁹. Et il-
li qdem etiam si regij generis sint. nemo tamē erubescit solēnita-
tem luct⁹ implere. sed humi resident. z cuz amaritudine lamētan-
tur qz vestē lugubrem sumūt. z oia faciunt q ad afflictionē anime
z corporis spectāt. z neqz qz indelicis nutriti sunt cogitant neqz
florem sui corporis respiciunt neqz metu future ex afflictioē egrī

tudinis deterrantur: sed omnia ferunt et insatiabiliter pferunt et non
 solum viri, sed et multo magis femine, etiam si valde fuerunt delica
 te. Nos econtra qui non filios ut dixi aut uxores sed animas lu
 gemus: et animam non alienam: sed nostram recogitamus egrit
 tudinem corporis: et recordamur quod indelicis educati sumus.
 Atque utinam hoc solum mali esset, nunc autem nec hoc quidem
 est quod nos impedit aut retardat. Quid enim dic mihi corpo
 ris viribus opus est cum cor coterere debeamus. Quid necessarie
 sunt vires corporis: ut pura deo fundat oratio ut peccatorum fiat
 recordatio: ut humilitas assumat: et superbia depellatur? Quid
 requiro corporis firmitate ad arrogantiam reprimendam. Ista sunt
 enim in quibus placet deo. Quid laboris ista quod afflictionis re
 quirunt. Et tamen quasi quidam in tollerabilis labor sit omittitur a
 nobis. Non requirit deus ciliciorum pondus: neque concludi inter an
 gastias cellule: neque in obscuris antris: et tenebrosis sedere iubet
 hoc solus est quod exposcit a nobis: ut semper recordemur mala no
 stra: et ad alium reuocemur: et conscientiam gestorum nostrorum habea
 mus ante oculos, ut pro his supplicemur deo: ut gehennam pona
 mus incospectibus nostris: et angelis qui in die iudicii ubique discor
 runt, et congregant de omni orbe terrarum eos qui tradendi sunt in gehennam
 ignis ac supplicis tradendi. Ponomus etiam et illud ante oculos
 quantum doloris est excludi ac pici a regno celorum quod ut mihi vi
 detur, grauius est ipsa gehenna. Nam et si ignis ille non arderet et i
 mortalis illa pena non esset parata, hoc solum quod alieni efficiamur a
 deo et excludimur a bonis eternis nonne omnia pena cruciabilis di
 ceretur. Quod si non sufficiunt hec ad erigendas animas et incitandas
 ad spem, illud saltem ad memoriam reuocemus exemplum quod de
 virginibus refertur que ex cluse a thalamo sponsi sunt, propter olei
 defectum. Ponomus nosmetipsos in illis qui excludunt, et videa
 mus qui dolor et que pena sit, si cogitemus eadeque et posse nos pa
 ti si negligimus. Est ne aliquis ita lapideus: qui hoc exemplo non
 moueatur et timeat ne similia incurrat? Possent quidem sermo
 nem prolixius protendere: sed quia obedientie magis quam vsus ali
 cuius causa hec a nobis dicta sunt: etiam ultra quam debuimus eua
 gati sumus. Bene enim noui quia si quis compunctioem requi
 B iij

rat hęc vere integre apud te hēri inueniet: 7 a te melius doceri eti-
am si sileas. Sufficit enim ad cōpunctionem cordis videre te. 7 i-
telligere crucifixam vitā tuam. Itaqz melius docebo de compū-
ctione cordis. sed nunc qdem viuētibus habitaculi tui inter ostē-
dam 7 eos ad videndū te mittam. Si vō deposteris querit suffi-
ciet eis si tua gesta cognoscāt. ppter qđ obsecro te redde mibi itaqz
obedientie mee vicē oratiōes tuas. vt non tam loquamur de cō-
punctione cordis qz patiamur: qm̄ docere 7 nō facere nō solum
lucri nihil 7 damni plurimum cōfert. Grandis enī condemnatio
est sermonem quīdem suum componentī. vitam vero suam atqz
opera negligentī.

Explicit liber primus de compunctione beati Crisostomi Jo-
annis. Incipit secundus eiusdem.

¶ Quomodo fieri poterit o homo dei
quod impas sterili menti
e vt anima infirma 7 frigida compunctōnis verba
pariat. Ego enī puto qđ is qui in hac materia vult
aliqd dignum pferre ipse ante oēs debet saluari
hoc calore feruere 7 saluari hoc incēdio p̄m^o igniri: qđ possint ēt
f̄mones q ab eo pferunt ignire 7 accendere aīas auditorū. Sed
nobis hoz nihil adest. Procul enī procul a nobis sunt hec. nec
ignis iste. nec flāma intra nos est: sed e mortu^o cinis est. Unde er-
go vnde carissime accēdemus in nobis hanc flāmam qui nec sin-
tillam aliquā intra nos vīgere sentim^o. nec spūs quo p̄flari possit
7 accendi. Quō enī spūs dignetur adesse aīe confusionis plene:
quā peccatoꝝ multitudo p̄texit. Ego nescio si dignū aliqd ex no-
bis possit exire. tu videris qui op^o tantū min^o validis impas mi-
nistris. Nos qdem prebebimus officiū lingue. tu aut̄ precare eū
qui sanat cōtritos corde: 7 qui dat afflictis patientiā quiqz erigit
de terra inopem: vt ipse in nobis accēdat ignē illum: per quē pos-
sit oīs infirmitas anime decoqui: 7 oē qđ aggrauat animā exuri
quo subnixā pēnis suis aīa tendat ad celum vt pote leuior reddi-
ta atqz in illo vertice posita intueri de altissimis sedib^o 7 despiciere
possit vniuersam vitē huius que in terris agit vanitatē. Nisi enīz

q̄ ad illam celsitudinē volatu animē diuiniore cōscēderit. nō po-
 terit terrā despiciere neq; ea que agunt in terris. Liber enim ei de
 supernis d̄ esse aspectus: liber auditus vt ⁊ lingua possit liberū
 verbo p̄bere ministerium. Oportet enī boni huius volentē adī-
 re p̄ncipia p̄us animo ⁊ mente se cedere. ab omni p̄turbatione ac
 fluctuatione visibilium atq; ad illa cōscēdere ⁊ penetrare silentia
 vbi quies sūma: trāquilitas iugis: pura serenitas ⁊ nihil proorsus
 qd̄ moueat: nihil quod intentu sollicitet aīum: aut indaginem co-
 gitationis irrūpat. sed sit immobilis oculus mētis ⁊ in desiderium
 dei: tora intentiōe defixus: sit: audit⁹ silens quiet⁹ interritus in hoc
 solū directus vt audiat verbū dei: ⁊ consona diuinorū sensuū mo-
 dulatione letet cuius tanta vis est. vt si semel obtinuerit aīas ac pos-
 sederit. neq; cibum vltra neq; potū neq; somnū requirat. **H**orū
 enī oīum voluptas ad desiderū translata est diuinorū verborum
 sensuūq; celestium. **H**ūc ergo esse decet aīe p̄ institutū: volētis de
 cōpunctione cordis vel dicere aliq̄ vel cape vt aliena. ab oī p̄tur-
 batione ⁊ sollicitudine vite huius effecta spūalis hui⁹ vite p̄hiaz
 ⁊ celestis puritatis verticez teneat quo nequaq; possit ab aliquo
 sensu eorū que gerūtur in terris oīno pulsari. Nam corp⁹ vel cor-
 poris sensus aīam. donec terrenis reb⁹ intenta est in numeris op-
 tam vinculis onerat. ⁊ vndiq; ei nubes corporaliū gregant vo-
 luptatū. Ad hec ministrat audit⁹: ad hec odorat⁹ ad hec ē tact⁹
 ⁊ gust⁹ ⁊ cunctorū etiā que extrinsec⁹ gerunt malorū p̄turbationes
 velud insentina: ita in aīam cōuectant. Quod si se abstrahere vo-
 luerit a terrenis: ⁊ studia sua ad spiritualia instituta cōuertere ex-
 cludet a corporalib⁹ sensibus auditum per quem sibi ministra-
 re atq; introducere solebat imagines malorū. Excludet autem
 non ip̄is sensibus obturatis: sed intentionibus eorum ad spiritu-
 alia celestiaq; conuersis. Sicut enim domina quedam terribilis
 ⁊ satis se vera: volens aliquod vnguentum cōficere necessarium:
 ⁊ preciosus plurib⁹ indiget ministris: multasq; manus requirēs
 suscitāt famulas suas: atq; ad semetipsam cōgregat imperat alijs
 tenere libram. vt equis ponderibus vnaqueq; species miscea-
 tur: vt neq; amplius aliquid: neq; minusq; oportet habeat sci-
 ens non posse vtile cōfici. Quod componitur: nisi summa

liberationis mensura teneatur. alij terere iniungit que duriora sūt
z summo cū labore vigilare nequid durum inueniatur. aut aspe-
rum: aliam cernere cum cribellis: quod tundit iubet. vt grossio-
ra queqz pigmenta aminitis z mollioribus se cernat ac segreget
aliam iubet miscere z in vnū cōspargere. que ex diuersis prepara-
ta sunt. alij cū alabaastro astare p̄cipitur. z aliud alij iniungantur.
atqz hoc modo sensib⁹ eorum z animis ac manib⁹ occupatis z
operi p̄posito affixis nō permittit sensus euagari: vsqz intentionē
qz operis p̄positi irrūpere iminens iugiter z insistens nec proz-
sus indulgens oculum. saltē aspectumqz dispergi ministrantiuz
famularū. ita ergo z anima que p̄ciosissimum vnguētuz istud cō-
punctionē dico cordis cōponere ac seruare desiderat. oēs corpo-
ris sui sensus ad semetip̄am congregat segnitieqz ipsorū ac negli-
gentiam deturbans tota sollicitudine vigilare z in hoc tantū qđ
p̄posuit cogat intēdere. Deniqz si quādo acciderit vt ad semet-
ip̄am cōuersa deliberet agere aliquid eoruz que placita sunt deo
idqz prozsus profunda z intenta satis cogitatōe p̄tractet: neqz di-
centem sibi aliquid audit: sed ne occurrentes qđem z in oculis stā-
tes videt. nō qz caruerit oculoꝝ visu. aut aurium auditu. s; quia
in se cretis agens aia. z in diuinis operib⁹ occupata nuncios non
recipit sensuū z corporaliū ministerioꝝ. Et quid dico q̄ in his
posita anima clamātem non audiat. aut non videat transeuntem
cum sepe etiā pulsantes se z trabētes omnino nō sentit. Per qđ
intelligi vtqz datur. Hanc esse anime virtutē vt si toto affectu de-
sideria sua extēdat ad celum degere se obliuiscat interris atqz in-
ter homines cōuersari etiam si trabat aliquis corpus. etiā si pro-
pellat. Talis erat beatus paulus. qui intantū absens erat ab his
inter quos cōuersari videbat in yrbib⁹. quātum mortuis corpo-
ribus nos videmur absentes. Cū enim dicit mihi mūdus cruci-
fixus est z ego mūdo emortuā mihi videtur in semetip̄o corpo-
ralium sensuū efficaciam protestari. imo non solum hoc dixit s;
duplicare in semetip̄o astam vt ita dicam insensibilitatē. Non enī
dixit hoc solum. quia mihi mundus crucifixus est. sed addidit z
ego mundo. Ingentis nāqz philosophie est: vt z hunc ip̄um mū-
dum sibi putet aliquis crucifixum. multo autez maioris est. vt et

seipm quis crucifixum putet mūdo. quē sibi crucifixum prius eē
 crediderat. Hoc ergo in semetipō paulus ostēdit. qz non tantuz
 abesset aterrenis sensibus quātum viuentes homines a corpori-
 bus mortuis. sed quātuz absunt. nec sentire possunt mortui mor-
 tuos. Qui eni viuit etiam si ipē non potest mortuū conspicerē. ta-
 men vel sentire potest vel mirari. adhuc speciem defuncti vel mi-
 sereri potest z lachrymas fundere. Qui autē z ipē defunctus est.
 erga mortuuz ne hunc quidem hēbit affectum. Et hoc est qd mi-
 hi videtur dixisse. qz mibi mundus crucifixus est z ego mundo.
 Vides ergo quātum longe erat. z quantum peregrinabatur. ab
 his que agūtur in terris. Vides quomodo super terras incedēs
 ipum tenebat verticem celi? Nolo eni putes qz vel montes vl de-
 serta. vel in via. ita possint anime conferre silentium. perturbatio-
 nesqz perimere. vt ignis iste quē in ea christus accēdit. Sic ignis
 ē anima pauli per dies singulos. flante spiritu sancto magis ac
 magis accendebatur. z ad superna tendens. secū euz vsqz ad ipē
 perduxerat celum. imo vt verius dicam imposuerat eū non vsqz
 ad primū celum neqz vsqz ad secundū tantū. sed vsqz ad tertium
 raptus est celum. Amor autē eius z desiderium qd habebat er-
 ga caritatē dei. non solum tres penetrauerat celos. sed z omnes
 omnino trāscenderat. z vsqz ad ipm peruenerat christū. Et puto
 qz non delinquat aliquis. si sanctū hunc tali cuidaz cōferat simili-
 tudini. vt si verbi gratia flāma quedā imensa. vniuersam repleret
 terram z inde cōpletis omnib⁹. vsqz ad ipa pueniret celi fastigia
 sed z inde superās oīa etiā illū q supra celū est aerez trāscenderet.
 siue aer ille dicēdus est. siue qd aliud. atqz vbi ēt illa q ibi sunt spa-
 tia cōpleret. ne illic quidem flāma hec incrementa finiret. sed ascē-
 deret adhuc vsqz ad tertiu celum. z oīa hec vno atqz eodez igne
 completeret. ita vt nec terre. vllum. nec celi imo celozum spaciuz re-
 linqueret vacuū. Et ne putes me hec ad gratiam pauli dixisse: re-
 lege que ad demetriū sup hac ipsa materia scripsimus. z inuenies
 hec eadem rebus demonstrata esse non verbis. Ita debet amari
 christus. ita oportet animā a reb⁹ effici. z presentib⁹ z vilib⁹ alie
 nam. Tales erant anime sanctorū prophetarū q ob hoc accepe-
 runt etiam oculos alios quib⁹ possent videre futura. Et enim re-

nunciare presentibus rebus et alienum effici ab eis proprium hoc humane industrie opus est. Post hec vero accipere oculos quibus uentura prospicias: diuini numis est donum. Talis fuit heliseus qui quoniam omnia mundana reliquit negocia: et amauit propheticaque uita regnum celeste et supernam gloriam in terris adhuc positus uidit. Uidit enim que nunquam mortalis uisus inspexerat: montem curribus igneis atque equis flammis plenum armatorum turmas: et castra celestis exercitus. Nemo ergo potest eorum qui delectantur presentibus et caducis celestia ac spiritualia contueri. Qui uero ista contempserit et uelud umbram hec et puluerem duxerit uelocius ad illa perueniet. Nam et apud homines hic mos est: ut tunc thesauros suos et reconditas diuitias patefaciant filiis suis: cum eos iam adultos uiderint et puerilis lasciuie uicia respuisse. Donec enim his dediti sunt: non possunt eis parentum secreta committere. Ita ergo et anima nisi prius didicerit terrena contemnere celestia mirari non poterit. Et econtra donec terrena miratur necessario celestia spernit ac despicit. Hoc erat quod beatus paulus agebat: quod animalis homo non percepit ea que sunt spiritus dei. Et ergo dicebam: requirenda sunt silentia: requirenda est quies: non solum locorum sed et animi ac propositi: et ad huiusmodi secreta inuitanda est anima. Si enim propositus quietis gerat quod nec in urbis habitatio turbabit sicut et beatus dauid. qui non solum in urbe positus erat: sed et regni curas sollicita ad ministratio tractabat: et tamen multo ardentior in compunctioe erat cordis: quam hi qui solitudines uident habitare. Illas enim lachrymas eius et illos tantum uerberes fletus: quibus et in die et in nocte nunquam cessabat. uix aliquis beatus: nunc eorum qui christo crucifixi uidentur. Non solum hoc consideres quod lugebat et flebat: sed quis erat qui flebat: et quod agens lugebat. Non enim equale est in tanta positus potestate humiliare se et curuare in conspectu dei. tot assistantibus atque officia deferentibus. ubi qui timeat nullus est. omnes uero prelo sunt metuentes. In hoc inquam statu positum humiliare se et icuruare in conspectu dei et indefinenter affligere. non est tale quale si hoc faciat ille cui nihil horum prelo est. sed ab omnibus ipsis liber est et alienus. Et enim in regno positus quis multa habet: que ad luxuriam atque effusionem prouocent. Necessitas ipsa conuiuij affluentis et regij quantum legnitie

q̄stū putas resolutōis p̄ferat aīe. Tū deide vis pt̄atis q̄stū elatio
 nis: z rursū q̄stū rigoris ip̄ōit. S; z glie cupido erigit necessario
 aīos ad sup̄bias. Libidinis quoq; in nūera cōfluunt in citamēta
 quā gignit qdē pt̄atis auctoritas. nutriūt v̄o z souent delictarū so
 menta. z sup̄ oīa regalis luxus inflāmat. Curarū v̄o vt dixim⁹ fre
 quētia velud imbrib⁹ infundit z pturbat. Inter hec ergo oīa vbi
 bēbit locū cordis cōpunctio. tot obstaculis repulsa tot murozū
 circūuallatione se clusa. Ecōtra v̄o q sibi vacat ab oīb⁹ hīs ptur
 batiōib⁹ alien⁹ est nisi sit p̄posito: ac voluntate peruersus. z tñ ra
 ro quēquā iuenies hui⁹ boni munere gaudentē. Interim vt dixi
 mus q liber ē z vacat facilius si itendit aīo poterit adipisci q̄s ille
 q in potētia positus est: z in p̄ncipatu: ac negocijs p̄stitutus: q; si
 cut ip̄ossibile est vt igni inflāmet in aq̄ ita ip̄ossibile est cōpun
 ctiōz cordis vigere idelictis. Cōtraria. n. hec sibi iuicē sunt z pem
 ptoria. Illa. n. mī est flet⁹ hec mī ē risus. Illa cor p̄stringit ista dis
 soluit. Illa aīe alas inectit z volare facit ad celū. hec plūbi p̄odus
 sponit. z demergit in isernū. S; z illud cōmemoratiōz n̄az nō ef
 fugiat q; tāta cordis cōpunctio illo tpe ēt in regib⁹ fuit. quo nihil
 tā magnū z eximū lex tunc posita acultozibus suis deposcebat.
 Nostri v̄o agonis tps in quo ascripti videmur ēt pro risu penaz
 h; laudem v̄o pro luctu: z pro tribulationib⁹ salutē confert. Et
 tñ ille beatus dauid. ipsius enim p̄posuimus exemplum cunctis
 que eū. circūstare z constringere videbantur abruptis. ita erat in
 potestate positus tanq; oibus esset ipse subiectus. z in solio rega
 licrat vt vinc⁹ in carcere z in purpura quasi in cilicio iacebat. ci
 nere cōspersus z corde cōpunct⁹ aula regalis erat ei tanq; here
 mi vastissima solitudo. Hec autē oīa agebat in eo cordis compū
 ctio. Sola enī est que facit aīam horrescere purpuraz desiderare
 ciliciū amare lachrymas fugere risū. Sola est inq; cordis p̄pun
 ctio: que sicut ignis oē vitū perurit z adimit. z quantacūq; in ea
 reperit mala abstergit vniuersa z penit⁹ delet. Cōcupiscentiarum
 flāmas si iuenerit vt fluiuis mūdans extinguit z enecat. curaruz
 multitudines z pturbatōes si videat vt flagello quodā extirpat. z
 effugat z p̄cul eē a domicilijs aīe iubet at sicut puluis n̄ p̄t sta
 re añ faciē vēti. ita nihil malarū cogitationū i aīa residere p̄t vbi

cōpunctio cordis affuerit. Si enī corporalis amor ita deuinctas tenet aīam vt ab hoibus necessarijs actib⁹ cogat abscedere. ⁊ illi soli quem amat opam dare atq; in ei⁹ cogitatione fixam tenere quō non amator xpi ab oibus reliquis abstrahit aīam. sibiq; cō sociat ac desiderij sui vinculis cōstringit. Hec autē ita inesse anime sue etiā ppheta testat cum dicit. Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aquarū ita desiderat aīa mea ad te deus. Et iterū. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Et rursus. Adesit aīa mea post te. s; ⁊ idē ipse iterū dicit. Dñe ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripas me. Et nolo mibi dicas. q; ppter peccatum suū qđ ei acciderat hec scripsit in hōc psalmo. Nō est hoc verū. Non enīz pmittit intelligi ita ipsa psalmi intitulatio. Huius enī culpe satisfactiōem alijs cōtinet psalmus. Hic autē aliaz h; attitulatiōis sue cām. Non cōfundam⁹ diuinas litteras. neq; sancti spūs sentētiā ppijs sentētijs puertamus. Huius ⁊ enī psalmi superscriptiō h; pro octaua. q̄ est autē octaua nisi dies illa dñi in quaz dies magna ⁊ nobilis. que est vt cliban⁹ ardens quā tremūt etiā virtutes celestes. Ita enī scriptum est. quia virtutes celorum mouebuntur. In conspectu enī eius ardebit ignis. Octauaz vō eā appellauit pp cōmutatiōē status seculi huius ostēdens in futura vita inouatiōem fieri. P̄sens nāq; tps septimā h; deputatam. Dies enī p̄sentis tēporis cursus. a p̄ma quidē incipit die. ⁊ terminatur in septimā ⁊ rursus hisdem circulis spatia p̄stituta voluntur eidem inītiō reddita atq; in eisdem terminos reuoluta. Dominicam vō diem non octauam appellam⁹. sed primam q; non potest in octauū numerū deuolui circulus septimane. Luz ergo hec omnia cessauerint. ⁊ cursus hic tēporum fuerit solutus. tunc iam septimana depulsa ogdoas id est octauū numeri cursus producet in mediū. qui non iam rerum causas reuoluat ad inītia. sed oīa cōsequētib⁹ tradat ⁊ proget in futurum. Propheta ergo hoc ituens ⁊ ex ijs oib⁹ corde cōpunct⁹. ⁊ iudicij futuri itra semetipm memoriā retexens. dicē quoq; illū semp in oculis hēns nunq; a tribulatiōe animi ⁊ compunctione cordis vacabat queq; nos vix aliquādo ⁊ satis raro ad memoriā reuocamus. illius mens ⁊ cogitatio habebat semper intra se. ⁊ dei iudicia totis

sensibus intremebat. Ob hoc ergo sic dicit in psalmo. Domine
 ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripas me. iram di-
 cens et furorem pene continuationem. Scit enim diuinam naturam care-
 re omni passibilitatis affectu. Et quidem cum in multis conscius sit
 sibi ex quibus non penam sperare debeat, sed coronam. erat enim in eo
 fides tanta ut muros ac turres destrueret alienigenarum. et uniuersam
 gentem suam de mortis ipsius. ut ita dicam portis reuocaret.
 erat in eo etiam inde grandis fiducia consciencie quod non reddiderat
 inimico malum pro malo. quinimo et beneficia pro iniuriis reddide-
 rat, sed et illa diuina sententia que dicit. inueni dauid filium iesse vi-
 rum secundum cor meum. nonne ab eo omnem suspicionem noxe alicuius.
 aut reprehensionis abstergit. et tamen post illud de eo dei iudicium
 post tot animi operumque virtutes non cessat tanquam reus et pene ob-
 noxius loqui. et quasi nihil habeat fiducie apud deum. ut illud eu-
 angelicum compleat quo ait. Cum feceritis omnia que precepta sunt
 vobis dicite. quod serui inutiles sumus quod debuimus facere fecimus.
 Quid tale locutus est vel publicanus ille. qui vere erat mille malis
 repletus. et neque respicere ad celum poterat neque orationis sue pro-
 lixum continuare sermonem. sed ne astare quidem pro phariseus
 audebat. Exprouabat eum phariseus dicens. quia non sum sicut
 ceteri homines raptores iniusti adulteri. sicut publicanus hic. Il-
 le vero quasi nihil horum audiens in nullo indignatur. sed amplectitur
 obprobrium et non solum non indignatur. sed et confitetur peccata
 sua. peccatusque suus velut peccatorum conscius tundens dicit. Deus pro-
 picuus esto peccatori. Hec ergo peccatori facere non est magnum
 quod pondus peccati et si velit et si nolit peccatorem humiliat et incur-
 uat. iustum vero hec facere qui sibi conscius est honorum multorum
 et ita de se pronunciare. ut pronuntiabat ille qui vere multorum reus
 erat malorum hoc est mirabile. et hoc est vere contriti et humiliati
 cordis iudicium. Immo vero et amplius adhuc in humilitate in-
 stitutus in professione publicani peccatoris intueor. Ille enim quod ait
 propitius esto domine mihi peccatori. sermo ipse videtur esse quasi penam
 volentis effugere. Quod autem dicit iustus domine neque in ira tua ar-
 guas me. neque in furore tuo corripas me. non est sermo volentis ar-
 gui. neque corporis recusantis. sed optantis ne in ira vehementer

arguat: neq; infurore qđ ē absq; venia corripat. Ex oī ergo pte
ai eius humilitas intueda est ⁊ ex eo qđ semetipm cū sit iustus pe-
na iudicat dignū ⁊ ex eo qđ non audet hec petere a deo. vt ex inte-
gro sibi venia cōcedatur qđ vtiq; eorū est qui se ingentib⁹ qdes
supplicij dignos putāt aliqd mī ipsi supplicij cogitāt adipi
sci qđ paululū subleuet ac tēperet penas. S; maiorē adhuc mē-
tis sue humilitatem docet qđ ⁊ hanc ipsam misericordiā. id est vt
paulo leuius cruciet: ita petit a deo nō quasi releuari mereat. sed
quasi qui deficiat in tormentis ⁊ ferre plura nō possit. At enim.
Miserere mei dñe quoniā infirmus sum. Quid est hoc. Iste qui
tale testimonium meruit a deo: ⁊ qđ iudicia eius nō est oblitus. sic
enim dicit iudicia tua nō sum oblitus. iste inq; qui solis ipsi splē-
dore lucidior est: huiusmodi verba p̄loquit. Hoc enī vere ma-
gnū ⁊ mirabile est: qđ is qđ vere magnus est: nihil de se magni sen-
tit aut loquit. sed oīum se vltimū iudicat ⁊ salutē de dei misericor-
dia sperat. veluti si diceret. dign⁹ qdem suz pena d̄gn⁹ eternis sup-
plicij. sed qđ iam ferre tormenta nō possum. rogo tibi veniā da-
ri vt sepe famulis in multis comprehensis delictis dicere qdes qđ
non peccauerint nō audent sed p̄ nimietate verberū aliquātulus
sibi renūti flagella rogant. Ego tñ puto de alia eū infirmitate di-
xisse nunc illa. s. que ex tristitia ⁊ merore venit. Solet enim mero-
ris nimietas: si pertinacius incubuerit cōsumere vires animi. Qđ
puto accidisse iusto huic. dū nimis incusat seipm ⁊ nihil sibi pro-
mittit letū. ⁊ hoc arbitror indicari ex his qđ sequunt. At enī. **Mi-**
sere mei dñe quoniā infirm⁹ sum: sana me domine qm̄ conturba-
ta sunt oīa ossa mea ⁊ anima mea turbata est valde. Qđ si is qui
tantorū sibi bonorū cōsciū erat deprecatur dñm ne intret secus
in iudiciū ne ve discutiant opera eius: qđ faciem⁹ nos qui tot ma-
lis inuoluti sumus: ⁊ bonorū nobis operū nulla fiducia est: qbus
qđ cum habundent delicta nulla satisfactio est nulla cōfessio. Ob
hoc igit beatus hic tali vtitur cōfessione. Sciebat ⁊ didicerat qđ
nemo iustificabit in conspectu dei: sciebat qđ iustus vix saluabit
p̄pterea dicebat. **Miserere** mei dñe quoniā infirm⁹ sum. s; in oī
bus intueret: quomodo nusq; bonorū suorū meminisset. sed semper
ad misericordiā dei pfugiat: ⁊ in ipsa sola colloca. salutē suā. **Hec**

ē enī humiliatis cordis v̄a cōpunctio magna agere: et hūilia loq̄
 iusta agere: et sup peccatores timere ac tremere. Et vis scire quāt̄
 in eo sit timor dñi iudicij. Audi qd dicit. Iniquitates si obfaueri
 dñe dñe q sustinebit. Nouerat. n. et valde nouerat qz i mltis, cribr̄
 obnoxij sum̄ deo: et qz ēt pua pctā. et ea ēt de qb̄ nec suspicamur
 deducunt̄ ad iudiciū. Deniqz et ea q saluator postmoduz statuit
 Ille iā in spū pueniēs iplēuit et nō solū legis mādata: s; de iniurijs
 puicissqz et cogitatōib̄ malis obseruantia tenuit. Risum ēt ipoz
 tunum: aut scurrilitatē i iudicio cogitabat eē plectēda. Propter
 hoc et paulus dicebat. Nihil mihi cōsciū sum: sed nō in hoc iu
 stificat̄ sum. Cur aut̄ hoc. Quia ēt si nil mali opis egit: sicut cer
 te nec egit: sed honoris quātum deferre debuit: sūt a se nondū eē
 delatum: qz et si milies moriamur et si oēs virtutes animi explea
 mus nihil dignū gerim̄ ad ea que ipsi pcipim̄ a deo. Vide enīz
 cūo eum in nullo ipse n̄i indigeat in oibus enī sufficit sibi tamē
 cum non essemus esse nos fecit. animāqz inspirauit talem qualez
 nulli ex animantib̄ que sunt super terram. Paradisum planta
 uit celum extendit terrāqz substrauit: luminaria accendit: in vni
 uerso mundo splendentia et terram quidem fontib̄ et fluminib̄
 et stagnis repleuit: cam posqz virgultis et florib̄ adornauit. celū
 varijs astrozum choris depinxit: vt nobis noctem die ip̄o facerz
 gratiorem simul et vt somnozū salubritas per quietem vires cor
 poris repararet: quas labor diurn̄ at sumit. Intantum autem
 muneris huius necessaria humano generi dona collata sunt: vt
 absqz cibo audeant nōnulli plures transigere dies absqz somno
 v̄o nec paucos. Hecirco nāqz hybernīs frigoribus longiora no
 ctium posuit vt plix̄ or reqes intra tecta hoibus fieret et laboris
 spacia breuiora remanerent. Propter qd et cōuenienter ipa hec
 que ad requiē dedit tenebris inuoluit. Sicut enī pie queqz m̄res
 aut nutrices cū forte natos suos ad requiē puocāt ingremijs po
 sitos cōplecti brachijs ad se p̄strigere ac tunica opire faciē et ocu
 los solent: vt obscurior eis ac reddit̄ somnū illis per getem faci
 lius nitet: ita et deus tanqz velamen quoddam p̄ vniuersum mū
 dū tenebras obducēs hoium genus ad silentiū gratissime getis
 imūat. Qd si nō ita r̄ps istud inuenisset de: vt est genus hominū

capitulum

negocijs et cupiditatibus atque auaritie semper intentum, non solum
subiectos sibi lederent, sed et semetipsos laboribus operibusque com-
sumerent. Nunc vero et inuitos nos a nostris laboribus retrahit, et non
solum corporibus indulget, sed et animos ipsa vicissitudo resuscitat.
Nam inde quid dicam quomodo noctis tempore cuncta tranquilla
sunt et silent vniuersa quies ubique et per totum orbem agunt lon-
ga silentia. Nullus clamor et in temporibus diei mille voces quibus alij
pro penuria alij pro violentijs clamant alij daniis et calumniis affligunt.
Hec oia quiescere facit nox, et velut fluctibus quibusdam atque vndis ma-
lorum ereptos homines ad portum quietis adducit. Et hec quidem
noctis munera, diei vero tanta sunt ut de eis dicere nec temporis nec stil-
li huius sit. Quis vero maris usum et nauigandi utilitatem loquat
per quam quidem omnem pene orbem qui per longa a se diuiditur
spatia, non solum sibi inuicem notus sed socium quodammodo et
comunicabilem facit ut unusquisque si quid apud se gignitur bonum
hoc etiam apud proximos suos procul positos deserat et cum vnus-
quisque paruulum apud se possideat terre cespitem per istud mercandi
ministerium quasi totius mundi per omnia dominus efficitur et vniuersae terre
fructibus vititur. Et quod plura dicam: Vniuersus orbis efficitur tanquam
mensa, vna omnibus nullo prohibente sumere quod ubique est, sed par-
ua sunt hec in muneribus dei. Quid deinde dicam quod notam fecit
deus sapientiam suam hominibus et capaces eos esse voluit, tam in-
effabilis muneris. Et hoc fecit cum ipsi nondum aliquid apud eum
meriti collegissent. Cumque eis intellectum concessit diuinorum rerum
quod eternarum eis presisterit habere noticiam, homo tamen erga tantum
muneris datorem extitit ingratus, et nec sic quidem eum respuit di-
uina clementia, sed hoc quidem quod videtur pena pro uariationis im-
posita remedium fuit nolentis ultra procedere malum, sed furorem
temeritatis atque audacie reprimetis. Hec et horum similia ex di-
uinis beneficiis reminiscens iustus ex multo magis ea que ad di-
spensationem spectant vniuersi filii dei: queque per eum futura promit-
tuntur bona per horas singulas et momenta considerans et in cor-
de suo discutiens atque ad imensum beneficiorum eius pelagus aspici-
ens dicebat, Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi
Et peccata quidem propria sine intermissione diudicat et retractat,
iustitie

iustitie vero sue in nullo penitus meminuit: non sicut nos agimus
 qui de peccatis quidem nostris que multa sunt et graua nec quidem
 mentionem facimus. non dicam cogitamus aut ingemiscimus. sicut ubi ve-
 ro parum aliquid boni operis agere videmur. hoc sine intermissione
 et dici volumus et audiri nec desinimus proorsus tumidi incedentes
 et elati donec et ipsum parum si forte gestum est boni operis: per factam
 euacuetur et pereat. **H**ec et horum similia intuens iustus dicebat:
 quod est homo quod memor es eius. Et iterum humane vecordie igna-
 uiam notans aiebat. **H**omo cum in honore esset non intellexit com-
 paratus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. **H**ic est affe-
 ctus serui fidelis: ut beneficia domini sui que committere data sunt omnibus
 quasi sibi soli prestita reputet: et quasi ipse sit omnium debitor et pro
 omnibus ipse solus habeat obnoxium. **H**oc fecit et paulus qui mor-
 tem domini et saluatoris nostri que pro vniuerso impensa est mundo
 sibi soli: prestitam dicit. quasi enim de se solo loquens ita scribit.
Quod enim nunc vivo in carne in fide vivo filius dei qui tradidit se-
 metipsum pro me. **H**ec autem dicebat non coangustare volens altis-
 sima: et per orbem terre diffusa christi munera: sed quasi quod ut dixi-
 mus pro omnibus se solum iudicaret obnoxium. Et re vera quod inter-
 est sibi et aliis prestat: cum que tibi prestita sunt ita integra sint. et ita p-
 perfecta: quasi nulli aliis ex his aliquid fuerit prestitus. **I**deo denique et il-
 la boni pastoris parabola. non dicit quod venit oues multas quere-
 re sed vnam. **V**na namque est quia sic omnibus quasi vni diuina benefi-
 cia conferunt. **H**ec ergo sunt pro quibus affligebat dauid et luge-
 bat. Et enim qui pecuniam mutuam sumunt. si non habeant unde re-
 stituant sed multo fenore opprimant neque cibum capere neque que-
 tem possunt excruciatum sollicitudine consumptique vigilijs. **Q**uo-
 modo ergo non iustus excrucietur considerans non in pecunia sed in
 actibus se esse debitorem. Sed nos non ita agimus. imo vero si visi
 fuerimus vel parum aliquid ex multis debitis soluere iam vide-
 mur nobis non tam soluisse debita quam opes plurimas: et largos in
 celis recondidisse thesauros imo quod est infelicius nec hoc quidem
 parum quod agere videmur. ita honeste et emendate gerimus ut decet
 liberos sed potius regimus si mercedem habeamus et si gratias sit
 merces in eo quod facere videmur: et si reputet nobis ad mercedem.

In verecunda satis et non tam libero digna vox quæ mercenario.
Quid ais o homo? Quid ineptius. Ad hoc creatus es ut pedito-
ri tuo placeas: ut domino tuo seruias: et tu de mercedibus cogitas. Si. n.
te agentem quod tibi preceptum est conici iubeat dominus tuus in gehennam: aliquid
tibi erit pro adcedi potest. Tu enim seruo tuo operam que iubet
mercedes paras. Si oino dignus fueris agere que deo placeant
aliam adhuc preter hoc ipsum quod placere meruisti mercedem requiris.
Vere ignoras quantum boni sit placere deo. si enim scires nunquam aliud
aliquid extrinsecus mercedis ac muneris expeteres. Nescis quæ ma-
ior auget tibi merces quam non spe mercedis operaris: sed studio pla-
cedi. Aut non vides quomodo et apud homines illi maxime famuli diliguntur:
qui non ita accipere a dominis quam placere eis et obedire gestiunt. Et
si homines ita erga sibi filios agunt. tu qui tanta a deo beneficia conse-
cutus es: et alia nihil hominum spem bona si quod pro salute tua egeris
prius etiam pene quam geras de mercedibus percipiaris. Propter
quod miseris sumus in omnibus et frigidus. nec in aliquo opus bonum para-
ti. Ob hoc neque compunctionem cordis unquam meremur accipere:
neque colligere in ira nosmetipsos virtutem eius. et neque possumus hu-
militatem nostram fragilitatemque cognoscere: neque peccata nostra ante oculos
habere: neque e contra diuina beneficia considerare. Hinc est quod neque
ad illos qui tam precipua et districta vitam ducunt respicimus: neque ad
studium boni operis incitamus. sed ne hoc quidem quod frequenter vi-
demur nosmetipsos peccatores pronuntiare cum veritate et affectu ani-
mi loquimur. Denique ex eo arguimur quod si hec ab alio audiamus
que ipsi de nobis pronuntiare videmur statim indignamur et irasci-
mur et iniuriam nobis factam conquerimur. Sic facta in nobis et si-
mulata sunt omnia ut ne illum quidem publicanum possimus imitari qui
cum peccata sua audiret ab alio exprobari: non solum patienter tu-
lit sed addidit confessionem suam. Et hinc qui iustificatus discessit ma-
gis quam ille phariseus qui exprobauerat. Nos vero neque exomologe-
sis ipsa vel confessio quid sit nouum: cum mille malis repletus sumus.
Sed oportebat nos non solum scire exomologesim et confiteri quia
multa in nobis delicta sunt. verum et unumquodque peccatum et maius et mi-
nus quasi in libro ita in corde nostro habere descriptum ea que frequenter rece-
sere: atque ante oculos ponere: et tanquam hec nunc admittam lugere. Ita

eni ⁊ aie arrogantia frangeremus frequentius eam de malis suis ⁊
 vicis comouentes ⁊ cautela nobis ne ultra in eade delicta inci-
 derem⁹ acrior nasceret. Tantū eni boni cōfert meminisse malo-
 rum ⁊ meminisse frequētius boiem peccati sui: vt etiā iudicamus
 paulum aplm ea que iā abolita fuerāt ⁊ deleta adducere i mediū
 ⁊ cū culpa deplentib⁹ non eēt: qm̄ recordatōem peccatorū luctus
 gemitūq; sciebat aie pdesse. etiā illa cōmemorat q̄ per ignorantī
 am cōmissa gr̄a baptisimi ⁊ confessio fidei aboleuerat. Sic. n. di-
 xit q; xps̄ ielus venit in hūc mundus: peccatores saluos faceret
 quoz p̄mus ego sum. Et ite ū. Et fidelem me existimauit ponēs
 in ministeriū qui prius sui blasphem⁹: ⁊ p̄secutor: ⁊ contumelio-
 sus supra modū p̄sequens eccliam dei ⁊ expugnās eā: ⁊ qui non
 sum dign⁹ vocari apls. Et eni licet reatu absoluamur p̄ peccatis
 tñ priorib⁹ si adducant ante oculos sufficiēter incutere p̄nt aie ve-
 recūdiam ⁊ puocare eam ad amorē eius qui tam multa ⁊ tā ma-
 gna cōcessit. Nā ⁊ simon cuz interrogatus esset a dño: q; ex illis
 duob⁹ debitorib⁹ qbus fenerator relaxauerat debitū plus eū di-
 ligeret ⁊ ille r̄ndisset q; ille cui plus dimisit audiuit a dño. Recte
 r̄ndisti. **S**oportet ergo recordari p̄ora delicta ēt ea pro qbus veni-
 am p̄secuti sum⁹: vt intuentes q; ingentē modū debiti remisit nō
 bis de⁹ ⁊ amplius eū diligere possimus. ⁊ verecundiā pudorēq;
 cōcipe: atq; ex his corde cōpungi considerātes q; nisi miseratio
 ipsius subuenisset tñ illud peccatorū pondus sine dubio in imis
 oēs nos inferni penis supplicijq; p̄cessisset. **P**aulus etiā illa me-
 mnerat que p̄merat indulgentia. nos v̄o nec ista recordamur q̄
 post baptisimum cōmissim⁹. in qbus v̄iq; periculus nō saluum ē
 ⁊ reos nos atq; in vinculis politos tenēt. **Q**uod ⁊ si aliqui ad re-
 cordationē venerim⁹: ⁊ nisi fuerimus paululum inde cogitare ⁊
 esse solliciti statim effugit cogitatio: ⁊ transim⁹ ad alia. ne integra
 qdem hora patimur aiam nr̄am afflictōe memoriis hui⁹ astringi
Hec igit cā est q; malis addimus mala dū priorū memoria non
 p̄manet. nec dolore aliqui i v̄rit̄ pro cōscia delicti. **H**inc est v̄n nec
 ad p̄fessionē accedim⁹. **Q**uō eni cōfitebimur quoz nec memori-
 am qdē tenem⁹. **E**t sic p̄suetudine contēnēdi dū de p̄teritis dolor
 nullus ē facilis supueniēbus malis locū damus. **Q**uod si oīs

ex anima stimulus auferatur et cuncta ei securitatis frena laxentur
quis eam post hec tenebit: aut quis eam post hec de precipiis re
uocabit. Et quid prohibet ubi nihil metuitur. ubi nihil verecundie.
nihil pudoris admittit ut non in omnes perditionis foueas demerga
tur. Pro his ergo luget sancti: et genuit suos conserunt in conspe
ctu dei. Sufficit enim sanctis et magnis sicut et vos estis ad conpun
ctiorem cordis recordari diuina beneficia: et operum vestrorum glori
am: non vobis ipsis assignare sed deo. Sufficit ut sicubi vel parum
aliquid vos latuit. quanto vos magni estis tanto id velut a magnis
viris commissum grauius iudicare. Sufficit considerare illorum vi
tas. qui sumas vite: et sanctitatis regulas seruarunt: et per omnia pla
cuerunt deo. sed et naturam peccati considerare velocem: rapidam sub
reptinam. et ob hoc incerta esse que futura sunt: et valde dubia: et tan
piculosa: ut ea etiam magnus ille metuat paulus. Hoc enim iudicat
cum dicit timere se: ne forte cum alijs predicauerit ipse reprobus fiat. Et
iterum cum ait. Qui se existimat stare videat ne cadat. Sic autem et bea
tus dauid beneficiorum dei numerumque eius memoriam recolens. con
punctiorem cordis querebat in quo ait. Quid est homo quod me
mor es eius. aut filius hominis quonia visitas eum. Minuisti eum pau
lominius ab angelis. gloria et honore coronasti eum et constituisti eum
super opera manuum tuarum. Cum vero operum meritorumque suorum osten
dit confidentiam non habendam dicit. Quis ego super domum meam et que domus
patris mei. Quonia dilexisti me in his et non sunt pro nihilo habi
ta hec in conspectu tuo domine. et locutus est pro domo serui tui in lon
gitudine. Hec autem lex hominis domine mi domine ad te. Et quod adiciet dauid
ad hoc loqui ad te. Sed et maiorum memoriam facit. et semetipsum quasi
longe ab eorum virtute constituit. Cum enim dixisset in te sperauerunt
preses nostri. de semetipso in posterioribus ait. Ego autem sum vermis
et non homo. De futuris autem quasi trepidus et incertus. Hoc modo seipsum
suscitat et dicit. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in mor
te. Inculcat autem semetipsum super multitudinem peccatorum hoc modo et ait.
Propitiaberis peccato meo. multum est enim. Vobis ergo maioribus
ista sufficiant. nobis autem cum his adhibenda sunt. etiam aliena medi
cameta fortiora. et que possit destruere quidem arrogantiam inferere vo
luntatem cordis et animi merorem. Recordande namque sunt nobis multitudi

nes peccatorꝝ recordanda cōscientia maculata: q̄ vtrꝫ cū stimu-
 lare nos cepint: nequaq̄ elationi aut arrogātie locus relinquent.
 Propter qđ rogo ⁊ deprecor p̄ illam ip̄am quā pro uite tue me-
 rito acq̄sisti fidutiā apud deū: vt porrigas nobis manū sepius i-
 terpellans pro nobis dñm: vt possim⁹ lugere nosmetip̄os ⁊ pec-
 catorꝝ nr̄oz pondus resolvere multitudinē lachrymarū: ⁊ ita p̄
 bec. non enī semp flendū est. ⁊ nihil agendū apprehēdere aliquā
 vitam deo placidā: ⁊ ad celum ducentē. ne forte cū malis nostris
 descēdamus in infernū. vbi nemo est qui cōfiteat dño. vbi patia-
 mur ea que patiunt̄ impij. dū nullus fuerit qui exoret pro nobis
 dū enī sumus in hac vita: ⁊ nos inuari a nobis possim⁹: ⁊ vos
 potestis in nobis cōferre beneficia. Cum aut̄ abierimus illuc. ibi
 neq̄ amic⁹: neq̄ fr̄: neq̄ p̄r ibi idoneus erit: ad liberādum euz q̄
 supplicis deputat̄. Quō enī qui in luce est accedet ad eū qui in
 tenebris tradetur. Vbi cum nullum sit ex scōꝝ collatione refrige-
 rium: eternas tamen expendem⁹ penas effectib⁹ inextricabilis
 imortalibus flammis.

Eiusdem beatissimi Joānis Crisostomi de reparatione lapsi
 liber incipit feliciter.

Quis dabit capiti meo ^{aquā ⁊ o-}
^{culis meis}

q̄ fontē lachrymarū? **Oportuni⁹** nūc a me. q̄ tunc
 a p̄pha dei dī. **Licet. n.** non vrbs inclita nec gens
 integra lamentanda mihi sit aīa tñ flenda est: mul-
 tis gentib⁹ nobilior multisq̄ vrbib⁹ p̄ciosior. **Nā** si vn⁹ qui fece-
 rit voluntatē dei melior est q̄ multitudo iniquoz. melior ergo ⁊
 tu eras quondā q̄ mltitudo iudeoz. **Propter** qđ nemo miret̄ si
 forte plixior b⁹ ego nunc vtar lamentis ⁊ amarior es pfundam
 flet⁹. q̄ tūc p̄pha pfudit. **Non. n.** vrbis vt dixi capte excidia de-
 fleo: nec vilis vulgi captiuitatē lamētōz sed insignis aīe lapsum ⁊
 tēpli in quo xps hītabat excidiū **Si** qs. n. ornata quondā aīe
 tue nouit: q̄ nunc diabolica flāma p̄sumpsit si qs tēplū corpis tui
 p̄tēplat⁹ est tūc cū castitatis splēdore fulgebās puā p̄fecto ⁊ val-
 de inferiorē illā p̄phicam lamētatiōz putabit in q̄ barbarice man⁹

L iij

sancta scōꝝ polluisse deslent ⁊ sacras edes ignis pplatus hostilia
vbi est ptaminata cherubin ⁊ archa ⁊ ppinatoriū tabuleqꝫ lapi
dee ⁊ vꝛna aurea lamētant. **H**ec eni lamentatio q̄ ego defleo tāto
illa durior ⁊ amarior. q̄nto verius cūcta hec ⁊ euidentius ī tua aia
quā intra illius parietes tēpli erāt q̄stoqꝫ hoc sanctius mlto fuit
qđ in te erat tēplum. **N**ō eni auri ⁊ argenti metallo sꝫ virtutibꝫ al
⁊ donis spūs sancti radiabat. **H**abebat. n. archam itra se ⁊ duo
cherubin. i. fidem p̄ris ⁊ filij ⁊ spūs scī sitam. **S**ed nūc nihil hoz
in te est. **A**blata sunt cuncta hec ab aia tua. **A**udata est oibus oz
namētis suis cunctisqꝫ q̄ diuinitꝫ fuerat muneribꝫ ꝑꝛecuta reman
sit spoliata deformis ⁊ turpis. **P**erijt ab ea oē munimē ⁊ ois cu
stodia. **N**on iā ostium claudit. nō seruat ingressus. sꝫ patet oibus
malignis spiritibꝫ ad corruptelam aie festinatibꝫ. **N**ulla inde tur
pis cogitatio. nulla cupiditas feda repellit sed si venerit fornicati
onis spūs ingredit si iactātie: si auaritie: ⁊ si hoz nequiores ⁊ iri
puriores venerint. nemo ꝑhibet: nemo ꝑpellit. **N**ullus. n. ei cu
stos nullus remāsit edituus. **N**ā sicut prius ad celi secreta nullus
huiusmōi malis indulgebat accessus. ita nec ad purissimā mentē
tuā penetrare poterat vlla cōtagio. **S**ed fortasse incredibilia vt
dear loqꝫ apđ eos ꝑcipue qui priora tua nesciūt. sed hāc q̄ nūc ē
aie tue destructiōem vidēt. **I**nde utiqꝫ est qꝫ ego irremediabilibꝫ
lachrymis plāgo: qꝫ noui ⁊ incessabiliter lugeo dum recordor
vsqꝫ quo iterū repedare te videā ad ꝑoris glie statū. **Q**đ ⁊ si apđ
hoies ipossibile vidēt apud deū tñ oia possibilis sunt. **I**psē eni ē
q̄ alleuat de terra inopē ⁊ de stercore erigit pauperē: vt colloqꝫ cū
cū ꝑncipibꝫ ppli sui. **I**psē est q̄ facit sterile in domo m̄rem sup fi
lios letantē. **N**ō ergo dubites neqꝫ desperes imitari te posse line
lino. **S**i. n. tñ potuit diabolus vt a celsis virtutū fastigijs in ꝑfun
dum maloz te duceret: quāto magis poterit deꝫ ad sūmū te bo
noz verticē reuocare. ⁊ nō solum in id te restituere qđ fuisti sed ⁊
multo beatorē q̄ ꝑus videbaris efficere. **T**antū est ne cōcidas
aīo neqꝫ spē tibi abscindas bonoz. **M**e q̄lo accidat tibi qđ ipiso
solet. **N**ō. n. multitudo ꝑctōꝝ alaz idespatiōꝝ adducit. sꝫ impietas
⁊ ꝑpterea salamon nō dixit. ois q̄ venerit iprosundū maloz con
tēnet. sꝫ ipius inquit: cū venerit iprosundū maloz ꝑtēnit. **I**mpio

rum ergo è despare salutē ⁊ contēnere. cū improfundū malozum
 venerint nō peccatoꝝ. Impietas. n. nō sinit eos ad deū respicere
 ⁊ illuc redire vñ lapsi sunt. Ista ergo cogitatio que spem puerlio-
 nis abscindit ab. impietate descēdit ⁊ sicut lapis grauissim⁹ ceruici-
 bus. aie incūbens: semp eā in terrā deorsū cogit respicere. ad deū
 vero non sinit sursum oculos leuare. S; virilis aie ⁊ pclare men-
 tis est: deiscere ceruicib⁹ aie sue pondus inimicū: imo depri-
 ment se abiscere diabolu: ⁊ imparare aie sue. vt canēs verba pphī
 ea dicat ad dñm. Sicut oculi suoꝝ i manib⁹ dñoz suoꝝ: ⁊ sicut
 oculi ancille in manib⁹ dñe sue. ita oculi nři ad dñm deū nřm do-
 nec misereat nři. Misereat nři dñe miserere nostrī: qm̄ repleti su-
 mus despectiōe. Preclara vō in his v̄bis celestis phie doctrina
 est. Repleti inqt despectiōe. Hoc est qđ dicere nos voluit: qz ⁊ si
 peccatoꝝ nřoz multitudīne repleti sum⁹ despectiōe: atq; obbro-
 bris ad opti sum⁹ oculi tñ nostri ad dñm deū nostruz sint donec
 misereat nři. Nec p̄sus ab obsecratione cessem⁹ q̄s peccatoꝝ veni-
 am impetrare mereamur. Hoc vere est cōstantis ai ⁊ pertinacis:
 vt nequsq; lasseseat a pseueratīa deposcēdi desperatōe spetrandi
 sed psistat ⁊ pseueret in obsecrationib⁹ donec misereat nřri. Et
 ne forte arbitreris te offensam magis p̄bere apud deū: si cum nō
 merearis audiri iportunius psistas in p̄cib⁹ recordare euangelij
 parabolaz ⁊ ibi iuenies q; pseuerātes ⁊ iportunos p̄catores dñs
 nō sibi ostēdit ingratos. Alit enī qz si nō dabit ei. eo q; amicus ei⁹
 sit. ppter improbitatē tñ eius surget. ⁊ dabit ei quotquot et q̄stuz
 op⁹ habuerit. Intellige ergo carissime qz ppterea diabolus de-
 speratiōz subijcit ipetrādi: vt spem nobis dei bonitatis abscidat
 q̄ est salutis nře anchora sūdāmētū vite nře dux itinēris: quo ad
 deū regredimur. Deniq; apls dicit. Spe autē salui sum⁹. Spes
 autē q̄ videt nō est spes. Spes ergo est in q̄ salus nřa subsistit: ⁊ q̄
 de terris aīas velut qbusdam cathenis celit⁹ depēdentib⁹ inexas
 euebit ad supna ⁊ reuocat ad celeste. Sedes eos q; sibi vehemen-
 tius inherēt celsioresq; eos vite huius ac terrenoz maloz turbī-
 nib⁹ reddūt. Si q; vō in his posu⁹ resoluat aīo ⁊ salutarī spei an-
 chorā dīmittat emanib⁹ decidat necesse ē. ⁊ in abissum p̄fundūq;
 maloz necet. Quod cū senserit inimic⁹. ⁊ viderit nos peccatoꝝ

nfoꝝ multitudinē phorrentes increpatiōibus ēt ipſius pſcie de-
terreri accedit: ⁊ ipe cogitat deſqꝝ nobis ſubijci deſperādi nos oī
plumbo faciēs ⁊ oī arena grauiorea. Quas ſi recepim⁹ necelle ē
nos ſtatim pondere ipſo abruptis nre ſalutis retinaculis in pſū
dum demergi malozū. In hec ergo ⁊ tu deiect⁹ boni ⁊ mitis dñi
pcepta nunc ſpernis. crudelis autē ⁊ imittis tyrāni atqꝝ inimici ſa-
lutis tue voluptatibus pares. Abieciſti onus leue ſuauiſ ⁊ mitis
dñi: ⁊ p eo molā aſinariā collo tuo ſuſpēdiſti. Abieciſti ſuaue iu-
guſ xpī ⁊ duras: ac ſereas pꝛo eo ceruicib⁹ tuis impoſuiſti cathe-
nas peccatoꝝ. Sꝫ quouſqꝝ portēdis. Sta iam ⁊ deſine infelices
aiam ſine vllō reſpectu. ſine vlla recordatiōe demergere. Quouſ-
qꝫ purges eam ⁊ pꝛcipitas interitū tuum. Et mulier qꝫ illa que
in euāgelij dramam: quā pdiderat inuenit cōuocat amicas ⁊ vi-
cinas: vt pꝛgratulentē ei. Ego autē puocabo amicos meos tuosqꝫ
ac vicinos nros ⁊ deprecabor eos puenire: nō vt gaudeant: ſed
vt lugeant mecum. nec vt rraulent: ſed vt lamentent. ⁊ ingentē plā-
tum. ſublatis ad celū vna mecum vocib⁹ reddāt. Dicāqꝫ ad eos
Ululate mecum o amici ⁊ plangite. pſundite mecum fontes fletuū ⁊
pducite flumina lachrymarū: nō qꝫ auri pondus imenſum. nec
argenti talenta in numera amiſi de manib⁹ meis. nō qꝫ gēmarū
ſita pꝛcioſa pdiderim. ſed qꝫ horū hoīum carior: ⁊ oī auro oīqꝫ
gēma pꝛcioſior amicus q vna nobiſcū vite huius pelagus ⁊ ma-
re magnū ⁊ ſpaciouſum nauigabat neſcio quō lapſus. vīqꝫ in ipſ
fertur pditiōis. pſundū. Qd ſi aliqꝫ ex amicis cōſolari me volue-
rit ⁊ a lugēdo. phibere: pꝛpheticis ad eos rīdebo vocib⁹ dicens
Sinite me amariffime flere. nec pſiſtatis pſolari me. Nō enim lu-
geo p carnis affectu: nec plantū plango ſemineuz. vbi imodera-
tio lachrymarū culpabilis iudicat: ſed illud lugeo. qd ⁊ magn⁹
ille ⁊ mirabilis paulus apłs lugere ſe dicit cuz ſcribit. Et lugeam
multos ex his qui peccauerunt: ⁊ nō egerunt pñiam. Nam eos qui
pro cōi morte caroz imoderatis planib⁹ affligunt. merito quis
notabit. Abi vō nō corpis: ſed aie vulnera lamentant ⁊ talis aie
que in ipſa ēt morte ſigna pꝛis pulchritudinis: ⁊ admirādi de-
coris oñdat: atqꝫ extinctū in ſemetiꝑa florem virtutū indicijs ad-
buc ſpirātib⁹ pdat: qꝫ ita crudelis ⁊ ab effectu totius virtutis

alienus ē. qui nō moueatur ad lucrū nō excitetur ad lachrymas
 Sicut enim pro morte cōis phicum est a lachrymis tempore: ita
 in aie morte: et talis aie cōsolatōem recipere. et insipies et irriligio
 sum duco. Quō enim nō videt sine intermissione lugēduis qui
 oēm pulchritudinē: dudum in corporib⁹ tanq̄ in lapidib⁹ aspi
 ciebat qui aurū sicut lurū videbat qui delicias cunctas vt cenam
 respuebat. hic subitis febrib⁹ libidinib⁹: ac voluptatib⁹ simul ar
 rept⁹ sanitatē hīl atq̄ ornamentū mentis extinctū hēns: virtutib⁹
 q̄des peri t. solis vō vicis et voluptatib⁹ viuūt. Huncine ego nō
 plāgā. Huncine ego nō rigē toto flumine lachrymarū. quousq̄
 potero fletib⁹ resuscitare sensus ei⁹: et vitales aliquos in eo mor
 tpe elicere lachrymarū. Si. n. hi qui corpora lamētancū sciant
 et certū sint. nihil. pdesse fletus suos ad reuocandā vitaz defuncti.
 tū alamentatōe cessare non pnt nos qui scimus a morte reuocari
 siam posse p puerionem: quō nō medicamentū pnie: quo ma
 gis patescētib⁹ sepulchris respirare possit lachrymis vberiorib⁹
 emolimur. Quinimo et ignauie nos arguedos puto. si cū lamen
 tatores corporū mortisq̄ cōis tam dire et tā vebementer hoc fa
 ciant certi vt dixim⁹ q̄ non resuscitabūt mortuos suos. nos nihil
 tale pro aie lamētatione faciam⁹. quā restitui instatus suū posse p
 pniā nouerim⁹. Nam in inferno inq̄t q̄s confitebitur tibi. Sci
 mus enī plures et nris tps et memoria maiorū pro lapsos ab iti
 nere recto: et p̄cipitatos ab ingressu vie anguste. ita rursus esse re
 paratos: vt posteriorib⁹ p̄ora transierint: atq̄ ad palmas puene
 rint et coronā numeroq̄ rursus et choro inscripti credant eē san
 ctorū. Sed donec pmanet quis in ipa adhuc flāma ac fornace li
 bidinū. hec ei impossibilia esse vident et simile prouocet exemplis.
 si vō fieri cepit: vel pua puerio et intuitū dederit penitēdi. paulatī
 pcedens et ad supiora referēs pedē illa q̄dem q̄ vebemētior erat
 flāma post tergū remanebit. ante pedes vō q̄sto acrius ceperit i
 cedere. tanto oia inueniet diuini cuiusdaz rois sopita refrigerio
 tantū est vt vnū quod p̄cipue inimicuz est saluti huic caueamus.
 Inimica autē ē puerioni pnie despatio: que si infederit mēti. q̄tū
 vis sit grāde saluādi. ppositum: quātuncūq̄ sit salutis desideruz
 desperatōe occurrēte oēs salutis adit⁹ obstruent. Intercepta enī

penitentie via clauditur etiã salutis ingressus. Et quõ iam poterit
qui extra viam est ⁊ cui ostium claudit boni opis aliqd implere
cũ ad bonoz nõ veniat ingressum despatõe phibente. Propter
hec ⁊ diabolus oibus modis molitur huiusmodi cogitationes
plantare cordib⁹ nostris. Si eni nos desperatõis met⁹ pcul a via
virtutis effecerit nullum ei aduersum nos vltra certamẽ remane-
bit. Quẽ eni impugnet cũ nullus obistat. Qui aut istud resolu-
re poterit vinculũ cõtinuo vires sue redeũt ad eum in calescit vi-
gor ai delectabit rursus instaurare certamina. Videbit. n. fugare
se eũ quem fugiebat ⁊ psequi psequentẽ. Quõ ⁊ si forte vt se habet
agonis cõditio rursus labat aut cadat nõ cõtinuo lapsus sui pa-
dore desperet: sed meminerit hanc esse agonis ⁊ certaminũ leges
nõ vt nunq̃ quis cadat: qz non ille qui sepe cecidit victus dõ. sed
ille qui ad vltimũ cessit. Nam qui cogitatioib⁹ desperationũ vi-
ctus est quõ vel vires reparare certãdi ṽ resistere ac repugnare po-
test cuz fugiat. nec oino redeat ad certamen. Et nolo putes qz de
his mihi tantũ sermo sic q in paucis ⁊ leuib⁹ peccatoz sordibus
iuoluunt de illo loquor qui oibus succũbuĩt malis qui imanita-
te scelerũ viã sibi exclusit regni celoz. ⁊ nõ de infidelib⁹ fuerit. sed
de fidelib⁹ fuerit: ⁊ ex his qui p̃us placuerint deo. post hec autez
deciderit vel in adulteria vel i oēs imũditias: que ve ait ap̃s tur-
pe est ⁊ dicere. Nec hanc ego dico salutem desperare debere: ⁊ si
ad vltimã huiusmodi malis obsessus p̃cenerit senectutẽ. Sed q̃
sit rõ dicti huius ascolta. Si ira dei esset passibilis affect⁹ recte di-
cerem⁹ nõ posse restingui flãmam: que tot ac tantis peccatoz accẽ-
sa sit malis. Cũ ṽo impassibilem esse diuinã naturã definitio veri-
tatis ostẽdat intelligere debem⁹ qz ⁊ si punit deus. etiã si penas in-
fert. nõ hec cũ ira passibili. sed cũ ineffabili clemẽtia facit medetis
nõ punientis affectu. ⁊ ideo valde libẽter suscipiet penitentẽ. Pe-
nitentie enim medicamentuz. si p̃uenerit curat aiam: ⁊ nõ facit
eam ad medicamẽta iracundie peruenire: pro ijsqz omisit in deũ
Non enim propter semetipsum vindicat deus vt dixim⁹ in pecca-
tozem quasi vlciscens iniuriam suam. nihil enim tale in se recipit
diuina natura. sed ad vtilitatem nostram. facit omnia. Pro vtili-
tate nostra ⁊ correctione inducit ⁊ penas non vt se vindicet. s; vt

nos emendet. Quod si persistit quis induritia. sicut ille qui auer-
 tit a luce oculos suos damnatum quidem luci intulit nullum. semet-
 ipsum vero tenebris condemnauit: ita et qui per cor impenitens
 contemnere se putat virtutem dei semetipsum alienum efficit a sa-
 lute. Quod si medicus ab his qui frenum patiuntur: vel cerebro
 moti sunt patitur iniurias. non tamen dolet pro hoc. neque irasci-
 tur. Sed facit omnia que medendi ratio deposcit. quibus crucia-
 ri quidem videtur. ille qui patitur. Porro autem cruciatus ille.
 non est iniuriarum vindicta. sed cura languentis. Denique si parum
 quid eger proficere ceperit ad salutem. statim videas gaudere me-
 dicum. letiusque et alacrius exequi reliquam curam. nec usque pro-
 fus iniuriarum memoriam. sed salutis in omnibus gerere profe-
 ctum. Quanto ergo magis deus etiam cum in ultimam incide-
 rimus insaniam: non ultionis affectu pro his que commissimus
 mouetur in nos sed cupiens visceribus nostris inueteratos vici-
 orum curare langores pro hoc et dicit omnia et agit cupidus sa-
 nitatis nostre non pene. Quod quis ratio ipsa pietatis suffici-
 enter ostendat. tamen ne tibi de huiusmodi sententia dubitatio ul-
 la videatur. possumus hec etiam de diuinis scripturis que ita se ha-
 beant edocere. Dic enim mihi quid sceleratius fuit rege babilo-
 nio. qui cum in multis esset dei potentiam expertus. ita ut prophetam eius
 adoraret et iuberet ei thur et myrras immolari. rursus tamen aduersus
 deum ad potorem superbiae deuolutus est: et eos qui imaginem eius adora-
 re noluerunt proferentes veneratorem dei iunctos in fornacem eiecit ignis
 ardens. et tamen hunc tam immanem. tam impiam puocat deus ad penitentiam: et
 dat ei puertendi materias. Primo quidem ex hoc ipso quod in fornace
 ignis tribus pueris sociatus apparuit. cum deinde que visionem vidit il-
 lam: quam in interpretatus est daniel: que vel sola sufficeret lapidea esset
 corda molire. Sed postquam rebus ammonitus est accessit et sermonum
 per prophetam cohortatio. Accessit enim et prophete consilium dicentis.
 Propterea o rex babilium meum placeat tibi. et peccata tua elemo-
 sinis redime: et iniquitates tuas misericordibus pauperum fortassis
 erit patientia dei inde delictis tuis. Quid dicis ad hec vir sapiens
 et beatus? Post tantos lapsus est adhuc reditus ad vitam. Est mihi
 crede equum et per grauissimam egritudinem atque ab ipso pene mortis con-

finio redit sanitas: et post desperatā insanīā multi resipiscūt. Ecce
enī vt supra memorauim⁹ rex iste babiloni⁹ oēs iam sibi adit⁹
salutis excluderat per id qđ deū se fecit: et eū qui se ad regni celsa fa-
stigia pduxit qui sibi celestius ēt ministeria reuelauit qui futuroꝝ
quoq; sciam dedit et regni totius archana reseruauit: q; magicas
astronomicas gazarenas caldaicasq; p̄stigijs, p̄phe sui diuina i-
terpretatiōe confudit et in celestiale sac̄m captiui puerili sapiētis-
sima distione patefecit. ita vt nō solum sūmo deo credere videret
sed et in orbe deū danielis. deū verū esse p̄dicaret: et non solum
post hec hūc ip̄m negauit: sed et intantā rursus insanīā deuolutus
est: vt seruos dei qui nō adorarent imaginē eius in fornacē p̄cipi-
taret ignis ardentis. Et tamē nec ibi qđem cure et remedij eius ob-
liuiscitur diuina miseratio: sed in ipso vt diximus. ignis incendio
vbi flāmis tradiderat pueros deū colentes etiā vbi eū non terori-
bus sed mirabilib⁹ mitigaret. Poterat enī et ignes restinguere q;
imbrem celi⁹ iundare: sed hoc nō facit ne plus accēdat insanīas
sed permittit intantū ex aggerari flāmas quātuz furētis poscebat
īmanitas. et nō inferri p̄hibet penas. sed illatis ptātes adimit cru-
ciandi. Et nequis videns non vri pueros putaret fantasima esse.
nō flāmas que videbantur permisit exuri flammariū ministros
eos scilicet qui circa fornacem astabant. vt ostenderet quia vere
ignis erat. qui videbatur. sed erat preceptum dei ignis virtute va-
lidius. Omne enim quod est necessario famulatur ei aquo vt eēt
accepit originem. Suscepit ergo ignis ille sanctorū corpora. Et
precepto dei ac voluntate nature. qua vrit oblitus sola in eis illa
parte qua illuminat operat⁹ est. ita vt sanctum ac fidele depositū
non corruptum redderet sed illustratum. Processerunt enim de
fornace ignis tanq; de aula regali mirādi omnib⁹. et oib⁹ venerā-
di. Nullus tunc conuertit oculos suos ad regem purpura et dia-
demate resurgentem. sed relictus est acunctis tanquā si non esset.
quia omnium in se mirabiles pueri rapuere conspectus. Quis
enim non stupeat ad corpora iuuenum pauitasse flāmas et nō
solum viscera refugisse sanctorum. rerum nec capitis quidem
comam quod est oium fragilius. aut sūmam saltē vestimenti sim-
brā p̄strinxisse. Quis nō miret in eis mēbra montib⁹ vestimēta

metallis capillos adamante fortiores. Sed et in eo admirationis
 cumulat⁹ accrescit q^o in medio flamarum positi hymnum deo canebant
 cum utiq^{ue} notum sit eos qui tradunt flammis statim ut os aperiant ab
 sumi. Et illi quidem beati pueri manent apud deum gloriosi: et apud ho-
 mines mirabiles. rex vero impius nec mirabilibus mouetur nec visio-
 nis et confessionis sue sacra miratur. sed permanet incredulus: nec tam
 punitur. Neque enim vincitur in eo patientia dei sed tempore plurimo sub-
 stentat⁹. vis diuina aliquando corripuit. non preterita puniens. sed emen-
 datorem prospiciens in futurum. Denique non in perpetuum damnat. sed
 paruo tempore correptus. et annis paucissimis emendat⁹ ad portam rur-
 sus regni reducit statum. ita ut nihil damni pateretur ex pena lucri
 aut plurimum ex emendatione acquireret. Talis est mihi crede
 talis erga homines pietas dei nunquam spernit penitentiam: si ei sincere et
 simpliciter offerat etiam si ad summum quis peruenit malorum. et inde
 temere velit reuerti ad virtutis viam suscipit et libenter amplectitur fa-
 citque omnia quatenus eius ad portam referat statum et quod est adhuc pre-
 stantius et eminentius. etiam si non potuerit quis explere omnem satis-
 factionis ordinem quantumlibet tamen et quantumlibet breui tempore
 gestam non respuit penitentiam. sed suscipit etiam eam ipsam. nec patitur
 quis et exigua conuersionis perire mercedem. Hoc enim mihi
 videtur indicare Isaias. ubi de populo iudeorum talia quaedam dicit. Pro-
 pter peccatum modice strislaui eum et percussi eum et auerti faciem meam
 ab eo et contristatus est: et ambulauit tristis et sanauit eum et consolatus
 sum eum. Evidentius autem nobis testimonium dabit achab rex ille im-
 pius qui cupiditatis quidem sue predam: uxoris nequitia quesierat
 sed perturbatus ipsius sceleris immanitate penituit: et cilicio circumda-
 tus facinus suum fleuit. atque ita erga se dei misericordiam puocauit.
 ut cunctis eum absolueret malis. Sic enim ait deus. Et dixit dominus ad
 helyam. Audisti quomodo compunctus est achab a facie mea. Et quod fle-
 uit in conspectu meo: non inducam mala in diebus eius. Sed et post
 hunc manasses iterum qui omnes tyrannos immanitate superauit scelerum.
 quod templum dei idolis repleuerat celesti cultu vacuatum qui cultum di-
 uine religionis et obseruationem legis euerterat. hic ergo impietate sce-
 lerum super grediens omnem memoriam tuam quod penituit: iter amicos dei
 postmodum numerat⁹ est. Ad si vel hic vel illi quos supra memora-

uim. Considerantes imensitatem scelearum suorum peruersionis et penitentiam reditu
despissent ab omnibus utique bonis quae eos ex emendatione plecuta sunt de-
cidissent. Quinimo respicientes ad ineffabilem miserationis dei et imen-
se bonitatem eius profundum diabolica quaedam acervicibus suis desperationis
vincula soluerunt. suscitantes vero semetipsos peruersi sunt ad virtutum viam
et reuocantes a precipitio pedem. cursum rursus presumere bonum
Hec quaedam de exemplis nobis dicta sunt sanctorum. Audi nunc quomodo
etiam sermonibus prophetis ad conversionem iuvenimur a domino. Hodie
inquit. si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. sicut
in exacerbatioe. Quod autem dicit hodie omne tempus quo vivimus iudi-
cat. etiam ad ultimam usque si ita res exigat senectute. Non enim tempus lon-
gitudinis sed affectus sinceritatis et penitudo pensat. Aut non legimus
levitas peccatum illud gravissimum in deserto. non tempus longitudine
sed diei unius hora exigua diluisse. Sed et latro qui pendebat in cru-
ce non eguit. plenitudine temporis ut ingressum paradisi mereret. sed in eius
spacii suffecit: quantum expedi potuit donec unum proferre sermo-
nem posset. ita ut intra momentum temporis totius vite sceleribus abso-
lutus precedere ad paradisu et apostolos mereret. Quid autem et martires
Nonne frequenter videmus vna die. interdum vero et sub unius hore
spatio coronas sumere ingentium premiorum. Ideo audiendum est tan-
tummodo et promptis atque incitatis animis aggrediendum: ut quaedam velut
indignatione prompti irascamur: aduersus deceptricem nostram libi-
dinem et affectum. atque amorem nostram covertam ad virtutem. Hoc est
enim quod vult et possit deus a nobis. Non querit tempus longitudinem
nec afflictionem crucis. Ad hoc precipue respicit. si vera et sincera sit
peruersio. Ideo denique videmus aliquoties nonnullos cepisse postre-
mos et factos esse merito pores. Non ergo cecidisse ita malum est. sed
post lapsum iacere et non resurgere: et cum quidam velud voluptate iam
ac resolutione peccare desperationisque sermonibus mali propositi vi-
tium tergere. Contra hos enim etiam propheta cum quidam indignatione pro-
clamat dicens. Nunquid qui cadit non resurgit: aut qui auersus est non
revertit? Quod si dicas queritur si aliquis fidelius cecidit: et potuit re-
parari audi ad hec. in hoc ipso quod dicimus cecidit stetit eum aliquan-
tulum: quod caderet presertimur. Nemo cecidisse eum dicit quod semper iacuit: et
nunquam stetit. Proferimus enim ex scripturis diuinis si quis super hoc vel in

parabolis vel p aptas snias dicta sunt: si q̄ etiā in maioꝝ p̄tinerentur
 exemplis. Quid tibi videt aliud p̄tinere ouis illa que cū anona-
 ginta nouē ouib⁹ aberrasset req̄sita est postmodū ⁊ pastoris hu-
 meris reportata nō ne apte ⁊ lapsum ⁊ repatiōem fidelis ostēdit.
 Quis. n. est ⁊ ip̄a: sicut ⁊ ille nonaginta nouē ⁊ nō alteri⁹: s; vni⁹
 eiusdēq; gregis ⁊ vnius eiusdēq; pastoris. His dēz nāq; pascuis
 p̄us qb⁹ ⁊ ceterē iisdēz poculis hūsdēq; cubilib⁹ vtebat. S; erra-
 uit errore nō mīmo. Per montes. n. ⁊ colles euagata ē longis. s.
 ⁊ difficilib⁹ circūacta erroris an fractibus. nec tñ reliq̄t eā pastor
 bonus p̄sumi i errorib⁹ suis: s; req̄rit ⁊ reuocat. Reuocat autē nō
 violēter purgēs. nec vberib⁹ cogēs. s; pp̄rijs humeris subuectās
 Sicut. n. optimi quiq; medicoꝝ eos q̄s viderit tabo longe egri-
 tu. linis afflictos tolerāt ⁊ in illis rigoꝝe tēperāt medicīne ⁊ delica-
 ti⁹ ⁊ teneri⁹ agūt cū eis. ita ⁊ de⁹ eos q̄s viderit pctis vebemētius
 eē corruptos nō districta satis ⁊ ardua obfūatīe itentōe reuocat
 ad viā vitatis: s; sensim ⁊ paulati. ita vt inq; plimīs sustētet ac plu-
 rib⁹ suppleat ne dura eis videat ⁊ ardua repētina p̄uersio ⁊ nō tā
 peccādi amore tracti relidere videant i errorib⁹ q̄s p̄uersiōis aspi-
 tate deterrit. S; nō hec sola pabola moderatōez nob p̄uersiōis
 oñdit veruz ⁊ illa q̄ de luxuriosi filij reditu scribit. Et ille. n. filius
 erat: nō erat extrane⁹ german⁹ ei⁹ erat q̄ nunq; a p̄re discesserat.
 Fili⁹ ergo erat q̄ ad vitimos maloꝝ fines dē puenisse. Abierat. n.
 i regionē lōginquā. ⁊ lōge satis a deo effect⁹ q̄ fuerat diues ⁊ no-
 bilis deterior suo ⁊ mercenario fact⁹ ē. s; tñ regressus ⁊ penitēs i
 antiquū recipit statū in p̄stināq; gliaz repat. Qd si despāss ⁊ eru-
 buisset. p̄ his q̄ acciderāt ⁊ reuertī ad p̄ez māfissetq; i regione lō-
 gīnqua ⁊ aliēa. nō vtiq; adept⁹ eēt ea q̄ adept⁹ ē: s; fame pdit⁹ inse-
 licissimam mortēz subisset. Vidēs ergo q̄ta sit penitētie vtilitas
 quāta p̄uersiōis spes p̄ penitētiā. Filius pdig⁹ recipit p̄oris glo-
 rie statū p̄ p̄niam quē senior frater hēbat p̄ pleuerantiā. Et si audire
 in talib⁹ fas ē. videt mibi q̄ ex p̄uersiōe h̄ ēt ampli⁹ aliqd̄ meruit
 Vide enī quō senior frater dicit. Ecce tot ānis fui tibi: ⁊ nunq;⁹
 dedisti mibi edum vt cū amicis meis epularer. cū autē venit filius
 tuus hic q̄ cōmēdit substantiam suā cū meretricibus occidisti illi
 vitulum saginatum. Quomodo ergo non amplius consecutus

videtur qui per penitentiaz redit cum ille edum nunq̄ accepit
huic vitulus saginat⁹ sit occisus. **H**ec igitur carissime hētes exē
pla penitētie. nō perseuerem⁹ in malis nec recordem⁹ desperatio
nem. sed redeam⁹ etiam nos ad p̄rem ⁊ approximem⁹ deo. Nun
q̄s mibi crede aduersabitur cōuersum ad se. Nos sumus qui nos
metip̄os longe efficiamus a deo. Ipse enī dicit. **D**e⁹ approximās
ego sum ⁊ nō deus de longe. Et iterū per eundem prophetam.
Peccata inquit vestra. **S**perant inter me ⁊ vos. Si ergo pecca
ta sunt que nos seperāt a deo: auferam⁹ emedio istud obstaculuz
⁊ nihil est qd̄ nos prohibeat coniugī deo. **E**is ostendaz tibi hec
non solū in parabolis dicta: sed reb⁹ impleta. **A**pud corinthios
erat qdam vir vt videbat non ignobilis. **H**ic cōmiserat tale pec
catum quale nec inter gētes admitti solet. ⁊ erat hic ex numero fi
delium ⁊ familiarium xp̄i. **Q**uidam enī eū ex sacerdotali ordine
fuisse tradūt. **Q**uid igitur. **N**unqd̄ excidit eum paulus de nume
ro eorū. qui spem gerunt salutis. **Q**uinimo postea q̄s sufficienter
corinthios arguit pro eo volēs rursus ostēdere qz nullum vuln⁹
est nulla egritudo que nō cedat ⁊ sanetur medicamento penitētie in
bet eum tradi sathane in interritū carnis vt spūs eius saluus fie
ret: in die dñi nostri iesu christi. **S**z hec iubet anteq̄s de penitētia
eius agnosceret. vbi vere penituit sufficit ei inquit increpatio hec
que fit a plurib⁹. **E**t addit. **O**bscuro vos cōfirmate in illum cari
tatem ne possideatur inq̄s asathana. **N**on enim ignoramus astu
tias eius. **S**alatarū autem gens integra postea q̄s credidit xp̄o ⁊
scepit spūm sanctum. ita vt in spūitu etiam signa ⁊ virtutes face
ret. **P**osteaq̄s ppter fidem christi multa sustinuit post hec inq̄s
omnia decidit a fide: ⁊ rursus cohortatiōib⁹ apostoli reparata ē.
Et autem scias qz per spūm sanctū signa ⁊ virtutes fecerūt: audi
quomodo ip̄e apostolus dicit. **Q**uis ergo dedit vobis spiritum
⁊ operat⁹ est virtutes in vobis ex opibus legis: an ex auditu fidei
Et rursus qz multa passi sunt post fidem designat in eo vbi ait.
Tanta passi estis sine causa: si tamē sine causa. **P**ost hos ergo tā
tos ac tales in fide p̄fectus cōmiserunt peccatum tale: qd̄ possit
eos alienos efficere a xp̄o: de q̄ ipse apostolus dicebat. **E**cce ego
paulus dico vobis: quoniam si circūcidimini: xp̄us vobis nihil
proderit

proderit. Et iterum qui in lege iustificamini a gr̃a excidistis. s; tñ
 post istos fidei casus post tam grauē lapsum reuocat eos: z ma-
 nis viscerib;: vt ita dicam resouet dicēs. Filioli mei quos iterum
 p̃turio donec forme x̃p̃m in vobis. Quid ego aliud p̃ hec oia do-
 cet: nisi q; possibile sit: vt et si in vltimam q̃s perniciē peccatoruz
 corruat rursus in eo x̃p̃m per p̃niam reformari. Nō. n. vult mor-
 tem peccatoris: sed vt puertat z viuat. Conuertamur ergo o amici-
 simum mihi caput. z reddeam; nos ad voluntatem dei iplendaz
 Propterea. n. creauit nos de; z esse fecit q̃ nō eram; vt eterna in
 nos cōferat bona z p̃stet regnū celoz. Nō nos ad hoc fecit vt ge-
 hēne nos tradat: igniq; p̃petuo. Regnū celozū p̃pter nos: gehē-
 na p̃p̃ diabolū facta est. Et hoc ita esse ex euāgelis doceā. Ipe
 z eniz dñs dicit his qui adextris sunt. Venite benedicti p̃ris mei:
 percipite regnū quod vobis patū est a constitutiōe mundi. Illis at̃
 qui a sinistris sunt dicit. Discedite a me maledicti in ignē eternū z
 qui p̃paratus est nō dixit vobis. sed diabolo z angelis ei;. Si er-
 go p̃p̃ diabolū gehēna ignis. p̃pter hoīem regnū celozū a con-
 stitutiōe mūdi paratū est. tñ est ne nos ipsos ab ingressu bono-
 rum p̃sistendo in malis p̃naciter excludam;. Dum enī sum; in
 hac vita. quātacūq; acciderit nobis peccata. possibile est oia ab-
 lui p̃ p̃niam. Cum aut̃ abducti fuerim; ab hoc seculo. ibi etiā si
 penitebit nos. valde. n. penitebit: sed nulla erit vtilitas p̃nie. Et lz
 sit stridor dentū. lz vllulatus z flet;. lz fundamus p̃ces inumeris
 obsecratiōib; z si pro clamem;. nemo audiet nemo exaudiet. ne-
 mo subueniet. Sed nec extremō qdem digito aquaz q̃s infundet
 lingue n̄e posite inflāmis. sed audiemus illud qd̃ diues ille audi-
 uit ab abraam: q; chaos magnū firmatum est intra nos z vos z
 neq; hinc illuc transiri p̃ōt: neq; inde huc. Resipiscam; ergo tan-
 dem queso frater vt dñm n̄m iesuz x̃p̃m tanq; boni serui z vtilis
 requiram; ne desperemus dū in hac luce viuim; nos posse veniā
 p̃ p̃niam pmoueri. In inferno tñ vt dixim; p̃nie medicamenta
 nō p̃derūt. in hac v̄o luce positi etiā si in extrema etate z si in vlti-
 ma senectute adhibeas crede mihi curaberit. Ideo deniq; diabo-
 lus oia mouet z agit: vt aiuz nob̃ desp̃atiōis inducat. Scit enī q; si
 vel puo tpe. q̃s p̃niaz gerat: q̃suis sit breuis: nō erit tñ i fructuosa

cōuersio. Sed sicut is q calicē aq frigidē porrexit nequaqz fru-
ctū mercedis amittit: ita z is q p malegestis pteritis penitudines
gerit. **Lz** min^o digna videat ad pctōz pondus pnia tñ qzuscūqz
ille mot^o penitēdi fuerit: vel persionis momentū expers nō erit:
remūeratōis bonoz. **Nihil. n.** mibi crede boni opis: qzuis sit exti-
guū despiciet apd iustū iudicē deū. **Si. n.** pctā cū tanta examinati-
one discutiēda sunt: vt et verboz z cogitationū vnuqz perferat
penas. qzto magis bñ iesta z magna in iudicio recōpensabunt z
pua. Itaqz et si nō putas eē possibile ad illū rursū sūme vite ordi-
nē te posse repari. aliqd certe ad nimietate luxurie z libidinis enor-
mitate si resces: nec hoc qdem tibi in fructuosum senties forte.
Incipe tantū z initium aliqd arripe meliorū conuersionisqz viā
sūmis saltez cōtinge vestigijs. **Donec** enī incipias difficile tibi z
in accessum virtutis iter videtur. **Sic** nāqz est natura rerū vt oīs
labor tam diu grauis putet. **Donec** sola ai cōsideratione pensat
vbi vō ad rem ventū fuerit: vt operis ipius ceperim^o aliquantu-
lum pfligare. tibi iam puo quidē oīs ac formido repellit. **Succes-**
sus vō operis dulcedinem parit z letitiā menti cōferūt: recupera-
ta denuo incremēta virtutū reddūtqz nos cōtinuo fortiores cum
p xima videri iam cepit spes salutis. **Propterea** deniqz z iudas
inimicus hinc rapuit ne forte qz sciebat qd eēt reditus ad salutem
lapsus suū penitētia reformaret. **Ego** enī etiam si mirū videt esse
qd dico. ne illud quidez iude peccatū dixerim vires pnie excede-
re potuisse. **Propter** qd deprecor z exoro vt oēm diabolicā co-
gitationē repellas z effuges a mente tua z velocius te cōuertas
ad viam salutis. **Et** enī si subito te ex integro ad illum pōrem vir-
tutū verticem cogere merito trepidares: merito difficile facto pu-
tares. **Cum** vō hoc a te nūc expectam tñ ne augeas in malis ne
per dies singulos pditionis incremēta conquiras: sed vt desinas
tantū z a peccato iam cesses. cur dubitas z cūctaris z retrosum
non reuocas pedē: ac solam saltē cogitationē bonoz recipe for-
midas. **Quid. n.** Ne ipsius qdē libidinis facietas tibi adhuc nul-
lum fastidiū reddit. **Quid** profuit illis qn luxuria corporis: z p-
sentis vite voluptatib^o: vsqz ad diē vltimū pmanerunt. **Intuere**
nunc sepulchra eoz. z vide si est aliquid iactantie sue vestigiū: si

aliqua diuitiarū vel luxurie signa cognoueris. Require nūc vbi
 vestes et ornamenta pegrina. vbi spectaculozū voluptas. vbi asse
 clarū turbe et cōiuiorū cessit opulencia: risus: iocus: et imodera
 ta atq; effrenata letitia: quo abiit quo recessit. Vbi illa nūc et vbi
 ipsi. Quis finis virozūq;. Intuere diligentius et accede pprius
 ad singulozū sepulchra. vide cineres solos et fetidas carnes ver
 minūq; reliquias: et recordare hūc effecozporū finem etiam si in
 delicijs et letitia et si in labore et cōtinētia trāsegerint vī ā. Atq; vti
 nā res oīs: omnisq; causa nra vsq; ad cineres veniret et vermes:
 parua viderent hec damna. et q̄ facile excusare possit nature p̄di
 ctio. Nunc autē puer te oculos tuos ab his cinerib; et sepulchris
 et reuoca cogitationē tuam ad illud diuini iudicij tribunal horre
 dum qd̄ ardens fluuius flāmeis ambit fluētis. vbi flet; et stridor
 dent. um. vbi tenebre exteriores. vbi vermis ille conscie q̄ nunq̄
 morit; et ignis q̄ nunq̄ extinguit. Recordare pabolaz lazari et di
 uitis illius q̄ opum tantarū dñs q̄ purpura induit; et bisso vnam
 a q̄ gustam iuenire nō potuit: et hoc cū esset in ardoris necessitate
 p̄stitit. Sic queso te qd̄ amplius h; vita ista quā somnū. Sicut
 n. q̄ in metallis p̄denati vī i alia q̄ pena positi cū forte possit mul
 tū laborē dure vite paululū relaxati fuerit in sōnū: et viderit se in
 plurimas dapes positos epulis copiosissimis refici ac vbi surre
 xerit nihil sibi gr̄e ex delectatōe sōni intelligūt resedisse. ita et diues
 ille q̄ si somniū hūit vite h; delicias. vbi discessit nihil cū illo nisi p̄
 teritoz penitudo et p̄ntiū pena p̄māsit. Nec recordare mi amice
 et illū gehēne ignē hisq; te nūc exagitant flāmis libidinis et cupi
 ditatis oppone. est enī hoc mirabile quoddā medicamēti genus
 vt ignis ignib; extinguat. Si. n. extincti nō fuerint isti q̄ te nūc ex
 agitat. illos tibi eternos ignes acriores et inextinguibiles reddēt
 Quāto tpe patas tibi p̄manere posse p̄nti vite delicias. Et ego q̄
 dē reoz nec qnq; ginta iā anni tibi supesse p̄nt: vsq; ad extremam
 q̄uis longissimā senectutes. S; et in hoc tpe vide q̄tā iteruenire
 p̄nt. Primo q̄ nemo ē si vsq; ad vespam pueniat cert; ē: deinde
 q̄ mobilis semp humanarū rez stat; est. Freq̄nter. n. vita q̄dem
 in longū p̄ducitur: nec tamen ei facultates et diuine fideliter per
 manent: sed sepe accidit vt prius quis opibus: q̄ vita deficiat.

Veruntū pcedam⁹ ⁊ viuere te posse annos plurimos ⁊ nullas p-
mutatiōem pati. Et quātum q̄so istud spatij est ad eterna suppli-
cia. Quātum hoc voluptatis est ad illas execrabiles ⁊ intollera-
bles penas. Nam in hac quidem vita siue bona siue mala termi-
num suū norūt eūqz velociter forniūt. in futuro autē seculo vtra-
qz imortalibus spacijs protēduntur. Adde ⁊ illud qd̄ etiam pe-
ne ipius longe alia ⁊ diuersa cōditio est. Ignis enī hic qui in pre-
senti vita est absūmīt cūcta que recipit. ille vō quo susceperit sem-
per cruciat ⁊ pene sue semp̄ integros seruat. Propterea enī ⁊ in-
extinguibilis dicit̄: nō solum qz ip̄e non extinguitur: sed ⁊ qz nec
eos quos susceperit extinguit aut perimit. Scriptura ⁊ enīz dicit
qz peccatores induant in corruptionē: scz nō ad honores vite:
sed ad diūrnitatē supplicij profuturam. Huius autē pene vim
⁊ ignis illius potētiā: nulla vos exponere nullus sermo poterit
explicare. Nihil est enī simile in reb⁹ corruptibilibus siue bonis
siue malis. Verūtāmē vt aliquam imaginēz saltem ignis illius ⁊
pene capiam⁹: recordaris quādo qs febriz nūmīo ardore succē-
ditur que angustie qs cruciat⁹ corpori: atqz anime insideāt. ⁊ ex
hac tēporali pena metire: quāte sint illa supplitia que etern⁹ ignis
inflammāt que fluuius ingēs percurrēs ante tribunal illud orifi-
cum. vndis penalib⁹ irrogabit. Ibi quid agem⁹: Quid respon-
debimus: Nihil erit ibi: nisi stridor dentiu: nisi vlulatus ⁊ fletus
⁊ sera penitētia cessantib⁹ vndiqz auxilijs: ⁊ vndiqz iualescētibus
penis. Nec solatium qdem est vsqz vlluz. Nullus enim occurret
oculis nostris. nisi soli penarū ministri. ⁊ facies vndiqz dira torto-
rum: ⁊ qd̄ est omnū tetrus. nec aeris quidem ipius: vlluz erit so-
latium aut lucis. Circūdabunt enīz penarū loca tenebre exteri-
ores: ⁊ ignis ille flammeus qui sicut naturā nō habet cōsumendis:
ita nec illuminandis: sed est ignis obscur⁹ ⁊ flāma tenebrosa. In
his autē positis qui tremor imo q̄ resolutio viscerū sit. diuulsiōqz
membrorū que aut quāte omnib⁹ sensibus cruceo. nullus nunc
sermo poterit explicare. Sunt enī varie ⁊ diuerse penarū facies: ⁊
pro peccatorū quātitate singulis qbusqz multiplicantur ⁊ pene.
Quod si dicas ⁊ quomodo malis tantis sufficiet corpus ad pe-
nam sinem tēporis nesciens considera que in hac vita interdum

accidunt: et ex his paruis magna concito. quō interdū videmus
nōnullos longissima agritudine cōfici: nec tñ eis exose vite termi
num dari. Atque si corpus aliquū morte dissoluū. sed aīa non cōsu
mitur. Unde constat qd cū immortalitatem etiā corpus acceperit:
nec aīam pena: nec corpus vltra iā perimat. Nam in pñti qdem
vita euenire nō pōt: vt pena corporis et vebemens possit esse et p
petua: sed alterū cedit alteri: qz et corporis fragilitas vtrūqz non
patit. vbi vō vtrūqz corruptela caruerit pena qdem accepta po
testate desuet: sed nullū finem incorruptio quesita suscipiet. Nō
ergo putem qz supplicioꝝ nimietas ip̄a dabit finem dolor: sed
vt diximus peccata qdez penas accēdent. incorruptio vō anime
et corporis nullū supplicij sine dabit. Dic igitur nūc quāta tpa
luxurie que delitiarū spacia cōparare vis talib⁹ penis. Lentum si
placet ānos delitijs dem⁹. adde et alios centū si libet adde et alios
centū. Que erit ex his ad eternitatē compēsatio. Nōne oē tps vi
te huius. quo delitijs frui videmur et indulgere libidini: q̄si noctis
vnius somniū ad eternitatis cōparationē videt. Est ergo aliquis
q vt vna nocte delectabile videat somniuz eternas subire diligit
penas: et illa pro his recipere vel pro illis ista mutare. Nondum
descendo ad vitupatiōem deliciarū: neqz amaritudinē que in eis
est nūc apio. qz nec huiusmōi orōni hoc tps est: sed tūc cū fote ab
eis effugere poteris. Nunc. n. cū in eis passibilr tenearis delirare
nos credis si bona libidinis que grata oibus videntur et iocūda
aspera asseram⁹ et amara. Si vero p misericordiā dei euadere ex
huiusmōi egritudine queris nūc qd amaritudinis. imo vō qd ve
neni libido hūerit dephendes. Nūc interim ponam⁹ delitias di
uitias et libidines voluptatēqz. nec aliquid hēre decoris: aut op
probrij. qd dicimus ad repositas penas. Quid faciemus ad hoc
qd delitie qdem velut vmbra ptranscunt et velociter fugiunt. pene
vō perpetuo manēt. Quod si equale tps et idēz spatū delitijs po
sitū eēt et pene est aliqs ita stult⁹ et ita demens vt eligeret pro vno
die deliciarū vnā diem subire penarū cū soleat dolor vnius hore
et qlibet cruciat⁹ corporis in obliuionē mittere oē tps i voluptate
trāfactū. Nūc vō cū possibile sit puo tpe si puertamur ad deū effu
gere illa oīa cruciamēta penarū et pfrui bonis eternis: qd differri

mus qđ moramur ⁊ diuina largitione nō vtiur. Dei. n. ineffa-
bilis ⁊ imensa bonitas ēt hoc. puidit: vt laborū qđem tps ⁊ ago-
nū nō extenderet: nec longū faceret: aut eternū: sed breue: ⁊ vt ita
dicā momentum quoddā hore vnus. Hoc est. n. vita pñs. si ad
illā pferatur eternā. Prouidit ergo bonitas dei: vt in hac breui
⁊ exigua vita agones cēt ⁊ labores: in illa vō que eterna est co-
nore ⁊ pñia meritoꝝ vt labores qđem cito finirent. meritoꝝ vō
pñia sine fine durarent. Sed hoc sicut letificat eos qui p laboruz
patiētiā coronant. ita affligit ⁊ cruciat eos in futuruz q vidēt se p
puo ⁊ exiguo delitiaruz tpm pdidisse qđem bona eterna. mala
vō que sisse ppetua. Ne ergo nos etiā iniustū veniam⁹ aie crucia-
tum expgiscamur aliqn̄ dum tps est. Ecce nunc tps acceptabile
ecce nunc dies salutis. Nunc eni est penitēdi facultas ⁊ tpus quo
⁊ fructus cōsequitur penitēte. Verū non hec solum que dixim⁹
manent nos malas que in gehēna perferem⁹ si negligamus vitā
n̄az. s; est malū multo his graui⁹. Excludi eni a bonis ⁊ alienuz
effici ab his que pparata sunt sanctis tm̄ generat cruciatū. tantuz
doloꝝem: vt ⁊ si nulla extrinsec⁹ pena torqueret. Hec sola suffice-
ret. Omnes eni gehēne superat cruciat⁹ carere bonis quib⁹ in po-
testate habueras pfui. Considera eni queso testatū vite illius in-
quātum tibi possibile est. Et eni vere est cōprehēdere nullus ser-
mo sufficiet. Sed quantū possumus ex his que legimus: ⁊ pere-
nigmata accepimus tenue quādam opinioez de ea capiamus.
Dicitur de ea quodam loco: q aufugiet ibi dolor ⁊ tristitia ⁊ ge-
mitus. Quid hac vita beatius quid iocūdius. vbi non est paup-
tatis metus. nō egritudinis ledit iniuste aut leditur nemo. Nemo
irascitur. nemo inuidet. nulla cupiditas ex ardescit. Nullum cibi
desideriū nulla honoris ⁊ potestatis pulsat ambitio. Sed omni
vitiōzū labe sopita ⁊ penit⁹ extincta. pax cuncta costinet ⁊ letitia
tranquilla sunt omnia ⁊ quieta inuis splendor ⁊ lux non ista que
nunc est sed tanto splend: dior tanto clarior quanto splendidior:
nunc est sol lucerna. Nulla ibi nox nulle tenebre: cōcursus nubi-
um nullus nulla frigoris ardoꝝisue aspitās. sed talis qđā erit rez
tēperies. quā scient illi soli qui ea digni fuerit perfrui. Nō est sene-
ci⁹ ibi. nec senectutis miseria. s; oē quicqđ. corruptiōis est exulat

⁊ gl'ia incorruptiois cuncta circūdat. Verū sup hec oia est sociari
 consortijs angeloꝝ ⁊ archangeloꝝ. ⁊ oium celestium supnarū
 qꝫ virtutū p̄turbem̄ijs perfrui. Ultra oēm v̄o hanc ⁊ huiusmōi
 gliam est ipsius nr̄i iesu christi ineffabiles adipisci p̄spect⁹. ⁊ ma
 iestatis ⁊ inenarrabili splēdore radiari. **Hec** ne hec subito igesta
 obtutū mentis exterreāt paulatim te ad hec capiēda puocabo.
Intuere nūc celum exinde extēde paululū cogitatioem tuā etiaz
 supra celū. Deinde p̄sidera totius creature transformatioem. nō
 n. in ea q̄ nūc est q̄litate p̄sistet. sed in aliā trāssormabit splēdidio
 rē multo ⁊ pulchriore q̄stū si dici pōt aurū plumbo est splēdid⁹
Hec enī futura edocet paulus cū dicit. Quia ⁊ ipsa creatura libe
 rabit a sūitute corruptiois. Nūc. n. tanqꝫ corruptiois p̄ticeps. ml
 ta patit que pati necesse ē. corpora corruptibilia. tunc aut vbi oē
 qd̄ fragilitatis ⁊ corruptiois ē abiecerit ineffabili pulchritudine
 decorabit. Neqꝫ. n. vltra corruptibilia corpa patient sꝫ incorrupti
 bilia ea ex resurrectōe p̄cipiet. Unde ⁊ ipsa creatura imelioꝝe lta
 tū reformabit. Nulla erit tūc vsqꝫ discordia sꝫ cūcta p̄ueniētia cū
 cta p̄sona. Oium. n. sanctorū vna erit p̄cordia. Nullus ibi diabo
 li metus insidie demonū nulle. terror gehēne procul moris neqꝫ
 corporis neqꝫ aie. sed imortalitatis munere met⁹ vterqꝫ resolut⁹
Sicut enī puer regi⁹. si p̄mo pauperis iugurij alendus traditur
 vilibus nutrimentis. sub metu viuit pedagogorum ⁊ magistrorū
 quo etas p̄ima discipline artioris frenis repressa adultas demū
 etates probabilem reddat ac paternis natalibus dignā. at vbi ve
 nerit tēpus vt aulam regni ⁊ scep̄trū paterne potestatis assumat
 abiectis omnib⁹ vilibus indumētis repente in habitum regium
 ac paterne dignitatis insula trāssormat. splendor purpure proti
 nus ac diadematis fulgor ministroꝝ etia succedit ambitio. sūqꝫ
 honoris auctoritas inualefcit. ⁊ efficitur tot⁹ alter ex aliero. ita ⁊
 tūc tali quadā specie sanctorū imutatio fiet. **Et** vt scias qꝫ nō i his
 que dicimus sola pompa verborum est p̄feramus oculos ad il
 lum montē in quo trāssormat⁹ est christus ⁊ intueamur splēdore
 eius illū quo tūc in trāssormatioe resplenduit ⁊ nec sic qdes inue
 niemus cunctā nobis futuri seculi gl'iaz patefactā. Illa. n. trāssor
 matio facta est. nō inquatūm futuroꝝ bonoꝝ veritas h̄s. sꝫ q̄stū

ferre poterāt oculi, intuentium. Sic enī et euāgelium dicit: quod resplenduit facies eius sicut sol. In corruptoꝝ autē glia corpoꝝ nō hoc tñ splendoris emittit quantū ex ista corporali luce procedit nec talem lucez q̄lem nūc mortales oculi videre p̄nt: seu cape sed tant⁹ erit future glie splendor: q̄tuz corporeus sufferre nō possit aspectus cū tñ illum nō tulerit: q̄ in montis trāsformatōe resplenduit. Unde oñdit q̄ tñ releuatū sit, quātum ferre mortalē oculi potuerūt, nec tñ tulere ex integro, sed ceciderūt inquit in faciē suā sup̄ terrā. Tunc p̄terea si q̄s te introduceret in puentū aliquē ubi oēs auratis amicti residerēt stolis quoꝝ in medio aliq̄s adornatus gēmis refulgeret et purpura, isq̄ polliceret tibi q̄ posses in illo honoratoꝝ numero ascribi, nōne cuncta gereres et oīa p̄moueres q̄tinus id assequi posses. Ad ap̄i ergo nūc sensibus tuis celos, et intuere ibi cōuentū illum nō auri neq̄ vestium, neq̄ gēmarum, sed iustitiē meritū cōgregatū splendidus siderib⁹ micantes et claris sole fulgentē et intuere ibi centū nō ex hoib⁹, sed ex angelis et archangelis thronis et dñationibus et p̄ncipatib⁹ cōgregatum ac p̄tātib⁹. De rege autē qui hoꝝ medius residet dicere, nulla vox sufficeret. Effugit, n. oēm sermonē atq̄ oēm sensuz humane mētis excedit dec⁹ illud illa pulchritudo illa virtus illa gloria illa maiestas illa magnificentia. Quid ergo dic mibi hoꝝ oīum bonoꝝ expertes nosmetip̄os faciem⁹ et alienos uti ne parū aliquē suscipiam⁹ laborem et exiguo tpe libidinis illecebras refutemus. Si enī quotidie oporteret nos tormēta tolerare ipsaq̄ gebennā puo tpe perferre: pro eo ut xpm possē⁹ videre in gloria venientē, et sanctoꝝ eius numero sociari, nōne erat dignū pati oē qd̄ triste est mō ut tanti boni, tāteq̄ glie p̄ticipes hēremur. Audi qd̄ dicit br̄s petr⁹. Bonū est inquit nos hīc esse. Qd̄ si ille tenuē quandā future glie imaginē videns oīa subito proicit ex aīo dulcedine visionis quā p̄spexit inexus qd̄ diceret aliq̄s si ipsam rez faciē: ut se h̄z veritas cōtemplēt, tunc sc̄z cuz celestis aula pandet ac regē celi nō iam p̄ speculum et inenigmate sed faciē ad faciē reuelauerit, nō p̄ fidem sed p̄ sp̄m cōtuentū. Nōnulli impitoꝝ putant sibi satis esse optabile videri si gebēna tñ modo careant, ego autē multo grauiores q̄ gebēna est dico esse cruciat⁹: remoueri

et abijci ab illa gloria. Nec puto ita esse acerba supplicia gebene ut
 sunt illa quibus torquet is qui arceat a conspectu dei. Hoc crede mi
 hi penis est oibus grauius hoc est solū quod superat et gebenā. Si
 enī nunc regē terrenū cū comitibus suis et ministris ingredientē au
 lam regiā miraremur et magnos eos dicim⁹ quos herere lateri
 bus ei⁹ videm⁹. nosq; miseros credimus: si nullū inter eos locus
 bere mereamur: et quidem scientes quod in certa sunt hec et valde insi
 da que in terris sunt nūc quidem pro bellis hostilib⁹. nūc et pro ci
 uilibus insidijs interdū etiā pro lūiore et pro eōsūo p̄cipue quod eti
 am hec ipse p se fragilia et caduca sunt: et nullius numeri. tñ quo
 quō sint cruciatum afferunt vel generant bis qui inde deciderint
 quō non multo magis cruciabimur si apud regē oīum qui non
 partem terre: sed vniuersum circulum ei⁹ tenet: imo qui eā pugil
 lo cōtinet et celum palmo metit qui portat oīa verbo virtutis sue
 apud quē oēs gentes tanq̄s nihilum et inane et velut sputū repu
 tant apud hunc inq̄s vbi eternos honores largiri cepit. si nullus
 beamus locū: et in nullo apud eū ministroꝝ numero p̄putemur
 nō ne oī nobis pena cruciabili⁹ erit? Sed sufficiet nobis euadere
 gebenam et indignos nos fieri tantī regis aspectu. Quid illa aīa
 cui hoc sufficiet infelicitus? Quid miserius? Hunc autē reges quē
 dixim⁹ nō putes quadrigis mularū aut currib⁹ aureis vectū: vlt
 ornatū purpura: aut terribili ptate diadematis affuturū cum ad
 iudicandū venerit terram: sed audi quō p̄phis nunciatis ut
 nūciari hoīb⁹ fas fuit p̄dicitur ei⁹ aduent⁹. Aut ergo quidam ex eis
 Deus manifeste veniet de⁹ noster et nō silebit. Ignis autē ip̄um ar
 debit: et incircuitu eius tēpestas valida. Vocabit celū desursum
 et terrā discernere ppl̄s suū. Alius vō qui et penarū species nobis
 indicat hic est Isayas. audi quō dicit. Ecce dies dñi venit insana
 bilis dies furoris et ire. ut ponat orbem terre desertū: et peccato
 res pdat ex eo. Stelle enim celli et orion et omnis ornatu celi lu
 men suum non dabit et obscurabit sol in ortu suo et luna non da
 bit lumen suū et mandabo vniuerso orbi mala et impijs peccata
 eoz et pdam p̄meliam iniquoz et iniuriā supboꝝ humiliabo.
 Et erūt q̄ relictī fuerint p̄ciosi magisq; aurum ab igne et hō p̄cio
 sior erit q̄ lapis ex saphyro. Celū. n. q̄tiet et terra mouebit a sun

damētis suis pp furore ire dñi sabaotb. in die q̄ sup venerit furoz
eius. Et iterū dicit. Fenestre celi aperient̄ z mouebunt̄ oīa funda
menta terre. Turbatione pturbabit̄ terra stupore stupebit̄ terra.
Inclinatiōe inclinabit̄ terra. Lōmouebitur terra. sicut ebrius:
z sicut crapular̄ excutiet̄ sicut pomoz custodia terra cadet z nō
poterit̄ resurgere iualuit sup eaz iniquitas. Et inducet de sup orna
tum celi in excelso manū suā in die illa z sup regna terre z pgrega
tionē ei⁹ ponet in vinculis z pcludet eā in loco munito. Sz z ma
lachias ppha psona his loqtur dicens. Ecce vēit dñs oīpotens z
qs sustinebit̄ diē aduent⁹ ei⁹ aut qs sub portabit̄ p̄spectū ei⁹. Quī
ipse ingrediet̄ vt ignis p̄flatoris: z sicut pallia lauantiuz z sedebit̄
p̄flans: z purgās sicut aurū z sicut argētum. Et iteruz dicit. Ecce
dies dñi venit ardens sicut cliban⁹ z exuret eos z erūt oēs alienige
ne: z oēs qui faciūt iniquitatem vt stipula. z incēdetqz eos dies illa
q̄ venit dicit dñs oīpotens. Et nō relinquet̄ radix neqz palmeis.
Alius vō ille vir desiderioz ita dicit. Videbā z ecce throni positi
sunt: z antiqu⁹ dierū sedit: z indumtū eius sicut nix candidū z ca
pilli capitis ei⁹ sicut lana alba. Thron⁹ eius sicut flāma ignis ro
te eius ignis exuriēs sicut fluiuius igne⁹ currebat: ante ipm iudici
um cōstituit̄ z libri apti sunt. Et paulo post. Et vidi inqt̄ iuisu no
ctis z ecce cū nubib⁹ celi filius hoīs veniebat vsqz aduentū die
rū peruenit: z in cōspectu eius oblat⁹ est: z ipsi dat⁹ est p̄ncipatus
z honor z regnū z oēs ppli trib⁹ z lingue ipsi fūerūt. Et potestas
eius ptās eterna q̄ nō transibit̄ z regnū eius nō corrūpet̄. In hor
ruit spūs me⁹. Ego Daniel corruī in hebetudine mea z visiones
capitis mei. cōturbabāt me. Cū ergo hec agi cepint pandent̄ sine
dubio celi porte: imo poti⁹ ipz celū auferet̄ emedio tanqz si taber
naculi alicuius velamina colligant̄. s. vt reparetur z transormet̄
in melius. Tunc ergo oēs mei⁹ hēbit̄ timorqz ac tremor vniuer
sa cōplebit̄. Tunc etiā ipsos angelos formido quassabit̄ z nō so
luz angelos sz fortassis: z thronos z dñatiōes: z p̄ncipat⁹ z pote
states. Hoc. n. indicat in eo qd̄ dicit: z virtutes celoꝝ mouebunt̄
Conserui enī sunt eoꝝ qui iudicandi sunt: z vite hui⁹ posituri ra
tionē. Si enī apud iudices seculi cum ciuitas vna iudicanda est.
pauent̄ cetera z cōtremescunt: etiā si nihil periculi metuāt. quāto

magis cum orbis terre vniuersus ad iudiciū veniet iudicandus
 a iudice qui teste non egeat qui argumēta non querat qui orator
 rem cause nō postulet. sed his omnib⁹ procul ammotis ipse et ge
 sta et verba et cogitatiōes hominū denudet. atq; in medio col
 locet: et cūcta veit in tabulis quibusdā depicta oculis eoz⁹ q̄ cōmi
 serunt ea: atq; oīum q̄ assistere vident. oīdat quō nō cōmouebit
 et in metu erit oīs terra. **Q**uod et si tūc igneus ille fluuius nō currez
 neq; angeli assisterent terribiles et facies dira tormentoz⁹: s; hoc
 solum si euocarent hoies ad regē: et alij q̄dem laude et honore di
 gni hērent. alij vō de honorati cuz cōfusione et nota abijcerent. si
 hoc solū pene hoies paterent: nō ne fere oēm gebenne excederet
 cruciatum q̄ alijs munera p̄cipientib⁹ a rege ipsi repulsam cū de
 decore meruissent. Id quātū pene sit etiā si tūc plene fimo nō pōt
 edocere: tunc tūc cū ad rem ventū fuerit manifestius sentiem⁹. **T**u
 vō adde ad hec oīa et dolores supplicioz et non solum confusio
 nē neq; solius dedecoris notā: sed illā pene ante oculos tuos viāz
 q̄ trabunt hoies ad ignē: et qua tradunt ad penas. **C**ogita se vos
 illos et horredos penaz ministros q̄ peccatores p̄cipitāt ad sup
 plicia: et hoc eo ipse quo alij q̄ bene egerūt a clarissimis angelis et
 placidissimis supportati aī regē etnis solū sublime coronis glie
 et immortalib⁹ p̄mīs munerant. **H**ec q̄dez erūt p̄pā diei illius et iu
 dicij et t̄pis: que vō post hec sequūtur q̄ sermo poterit explicare.
Que erit voluptas q̄ letitia cū x̄po esse vbi aīa ad p̄pā genero
 sitatem regressa cum fidutia et letitia: iam ceperit videre deuz suū
Explicari non potest illius letitie magnitudo. Non enīz pro his
 solum exultat mens quibus fruit in p̄senti. sed multo magis p̄
 eo gaudet q̄ honorū suoz scit nullum sinez futurū. Et q̄ illa gau
 dia illāq; letitiam neq; fimo vllus explicare valet: neq; cogitatio
 cōcipere: tenuiter tamē et velut vmbzā quādam future imaginis
 intuentes tibi quoq; indicare curabim⁹. **R**equiram⁹ si videt ab
 his qui in p̄nti vita bonis seculi et delitijs p̄frunt qui in honori
 bus et p̄tātibus gloriani: quāta letitia extollunt in ijs: quāta hec
 delectatiōe et voluptate mirant: ita vt interdum nec in terris se eē
 arbitrentur: et quidem cuz constet apud illos ipos nec vera esse
 hec bona nec perpetua: s; oīno citius euolare aut si acciderit ali.

quā ut parū aliqd pmaneat z exiguū hoc tps pntis vite nō defe-
rant: quāta his felicitas esse creditur: quāta letitia. Igit si hec ca-
duca z corruptibilia tm̄ gaudij hoibus conferūt qd putandum
est sentire letitiē aīas illas q̄ ad celestia z ppetua puenerunt bona
in qbus z qualitas z quātitas tam diuersa z tā emīnēs est ab his
que in hac vita putant bonis: ut neqz ad cōspectum adhuc illius
neqz ad auditū venerint: neqz ad cognitionē cordis ascenderint
Et enī nunc sicut paruulus in vulua mris. ita z nos in hoc mun-
do positi sum⁹ z quas angustiss qbusdam atqz obscuritate p̄clu-
si futuri seculi lucem aīeqz libertatē non possum⁹ intueri. Cū autē
tps affuerit ut pariat nos p̄ns hic mundus z oēs quos cōcepit. p-
ferat in seculi futuri lucem si quos qdem peccatis interueniētibus
aborsus imaturus inuenerit de tenebris in tenebras eūt z de an-
gustiss ad artiores angustias transferuntur. quos vero perfectos
z regis imagine similes genuerit. offert patri sobolem generosaz
inofficiss angelicis z sedibus archangelicis collocandam. Noli
ergo queso te amice pretendere ad illam partem vbi vultus ani-
me tue z imago regia corrumpantur: z velut aborsum quendam
te in sine mundus iste proiciat. sed citius repara in te imaginem
paternam repara virtutum decus z speciem: ut inter filios agno-
scaris a patre. Et enī pulchritudinez corporis deus certis q-
busdam z naturalibus terminis clausit. anime vero pulchritudi-
nem liberam fecit z nulla sub necessitate conclusam: utpote mul-
to prestantiorem decore corporeo. Nec ergo anime species in li-
bertate est sub dei quidem nutu: in nostris tamen manibus posi-
ta. Nam si etiam corporei decoris potestatem deus nostro per-
misisset arbitrio. sollicitudo nobis superflua imineret: atqz in his
que nihil prodesent omne vite nostrum tempus occuparemus
ex quo cultus aīe necessario negligeret: quippe qui etiam nūc vbi
nulla nobis est ptās cōferendi aliqd decoris corpori. hoc tm̄ agi-
mus z hoc studem⁹: ut specie corporis mōis oib⁹ excolam⁹ duz
colorū facis vl̄ p̄pone crinū. v̄ oculoꝝ rotatu vl̄ varietate vestīū
diuersisqz alijs z exquisitis molitionib⁹ cōferre aliud vt dixi decori
corporis cupimus. Sed quanto magis conueniebat nos ad cul-
tū aīe dare opam. vbi pulchritudo vera est z in potestate nostra

est quotidie eam si volumus efficere pulchriorem? Verum nos e contrario omne tēpus vite nostre cōsumim⁹ excolentes ⁊ adorantes ancillā diuersis ornatib⁹. eius vō dñam. tanq̄ vile mancipium incultā sedam sordib⁹ obsitam in oī illuue ac dedecore relinquentes. cuz ob hoc vtiq̄ de⁹ nos excluderit a corporis cura ⁊ decoris ei⁹ naturalib⁹ terminis clauerit augmēta ne supfluis curis occupati negligere⁹ anime cultū cuius forma et spēs etiam si in vltimam coruat seditatē. labore tamē ⁊ intentōe nostra ad sumas pōt pulchritudinē reparari: ⁊ intantū decoris adduci vt nō solum admirari a bonis oibus: sed ab ipō etiā rege oium deo cōcupisci possit ⁊ amari: sicut ⁊ propheta ad eandē dicit in psalmo **E**t cōcupiscet rex decorē tuum. Frequēter scimus ex his etiā mulierib⁹ que prostitute sunt accidisse vt si forte aliqua inuenta ē decora specie cōtemplatione pulchritudinis ab aliquo etiāz bono viro assumpta sit ad honestatem m̄imonij. quāto magis de⁹ nō despiciat neq̄ cōtemnit aīas que de superna generositate per diaboli tyrannidē in istud presentis vite lupanar ac prostibulū deciderint. Inuenies autē his exemplis vsos ⁊ prop̄has cū ad hierusalem loquūtur **E**t enim illa in prostibulum decidit ⁊ imeretricatōem noui generis sicut designat Ezechiel propheta dicens. **S**ibus meretricib⁹ dantur mercedes. tu autē dabas mercedes amatorib⁹ tuis. Et facta est in te res peruersa preter oēs mulieres. Et iterū aliud dicit. **S**edisti super vias expectans eos. sicut cornicula desolata. **I**stam ergo que sic meretricata est reuocat rursus ad se deus. Nam ⁊ captiuitas que facta est: nō tam pro pena q̄z pro cōuersione facta est. Nam si eos de⁹ punire voluisset: ⁊ perdere nō vtiq̄ reuocasset eos denuo ad patriū solum: neq̄ ciuitatē delectaz maiori gloria edificari fecisset ⁊ templū. **E**rit inquit gloria domus huius nouissime sup illam p̄orem. **Q**uod si illaz que frequenter meretricata est nō exclusit de⁹ a penitentia: multo magis tuam reuocabit animā: que nūc p̄mum corruit. **N**emo enīz nemo amatorū carnalium etiā si sit supra modū insaniens: ita ex ardescere pōt in amorem dilecte sue. sicut de⁹ effundit in amorē aīarum nostrarū. **Q**uod quidem possibile tibi est ⁊ ex his noscere q̄ per singulos dies geri videm⁹: potes tñ et ex diuinis scripturis cuidē

ter agnoscere. Intuere deniq; vel in pncipijs **I**eremie q̄ referū
tur de dño vel apud reliquos pphas quomodo cū despiceret z
contēneret a pplo tamē rursus reuertebatur ad eos z amore eo-
rum cōstrict⁹ sectebatur eos etiā auersos a se. Et hoc est qđ ipse
dñs insinuat in euangelijs cū dicit. **I**erusalem hierim que occi-
dis pphetas z lapidas eos qui ad te missi sunt quotiēs volui cō-
gregare filios tuos quēadmodū gallina congregat pullos suos
sub ala z noluisti. S; z paulus dicit ad corinthios scribēs. Quo-
niā de⁹ erat in xpō mundū reconciliāa sibi nō reputans eis deli-
cta ipōrū z posuit in nobis verbū reconciliatiōis. Pro christo
enim legatiōe fungimur tanq; deo exortante: per nos. Rogam⁹
per christū recōciliāmini deo. **H**ec etiā ad nos dici putem⁹. Nō
solum enī in infidelitas, sed z vite cōtaminatio execrabiles istas
inimicitias facit inter deū z hominē. Sic enim z ap̄la dicit: qz sa-
pientia carnis inimica est deo. **A**ge ergo destrua⁹ hunc inimi-
citarū parietē z viā nobis recōciliatiōis faciamus ad deū vt ite-
rum efficiamur amabiles z cōcupiscibiles. Scio qz valde mira-
ris hermionis pulchritudinē z decoris ei⁹ nihil iueniri posse sile
in terris iudicas: sed si velles o amice mltō tua formosior z mltō
pulchrior esses quātum pōt aurū esse luto pulchrius. Si enī in
illa tā multū illius corporis spēs mirant⁹ z accendunt⁹ pro ea quā-
tum putas esse in aīa decoris. Si ad oēs nature sue fuerit sculpta
pulchritudinez: qz amabilis oibus erit. Et enī corporei decoris
substātia non in alio qz in flegmate z sanguine z humore ac felle
cōsistit. que ex ciborū succis corruptibilibus colligūtur. Ex his
enī oculoꝝ orbes splēdescūt ex his gebēnarū rubor depingitur
z visus oīs ornat⁹ z nisi p dies singulos rigen⁹ huiusmōi succis
ex fonte iecoris ascēdentibus venis cōtinuo aridior effici⁹ cutis:
oculi cauant⁹ rubor oīs euultu cū omni decore abscedit. **Q**uod
si diligenter cōsideres que sint que in tra illā cutē tegant q̄ intra na-
rem que intra fauces. **Q**uod ventrē q̄ tibi formosa videt lateant
nihil aliud nisi sepulchrū dealbatum pnunciabis esse istā corpo-
ris pulchritudinē que foris qdem apparet decora. intus autē ple-
na est foridib⁹ z imundicijs. **T**ū deinde in vestimēto videas fleg-
mata horrescis. z extremis saltē digitis ea cōtingere refugis. sed
z aspectu reorques. Et quō cellaria ipsa z horrea flegmatis dili

gis et concupiscis. Sed tua pulchritudo non erit talis. Quatum
 enim celum terra pulchrius tamen anime tue pulchritudo omnem formas
 quamvis pulcherrimi corporis superabit. Et si animam corpore nuda
 tam nullus viderit, tamen alias alibi tibi decus eius ex virtutibus suis cona
 bor exponere. Nunc autem sufficiat nobis commemorare sermonem domini.
 ubi ait quod erunt sicut angeli dei in celis. Sed si etiam in corporibus tan
 ta est differentia eorum duraxat que subtiliora sunt ab eis que gravi
 ora videntur et crassiora. verbigra ut celum terra prestantius ut
 ignis aqua et stelle sunt lapidibus pulchriores. ut arcus celi omnibus qui
 in terra sunt floribus. quod dicerem si posset fieri in corporalibus oculo
 rum anime pulchritudinem viderem. Nonne rideres omnia hec que ad
 exemplum decoris et pulchritudinis adducimus ex terrena substantia
 Quocirca ergo te ne contemnamus tantam beatitudinem neque negligamus
 preciosum hunc thesaurum qui intra nos est maxime cum facilis nobis
 redditus esse possit et paruo labore reparare omnem anime decus. Ubi enim
 futurorum spem conceperis et ad amaveris. statim redit anima ad pul
 chritudinem suam. At enim ille. Nam quod in presenti est momentaneum et leve
 tribulationis nunc supra modum imensum et eternum glorie pondus ope
 ratur in nobis non aspiciunt nobis que videntur sed que non videntur
 Que enim videntur temporalia sunt. que autem non videntur eterna sunt. Sed si
 tribulationes leves et faciles appellat paulus pro eo quod non ad ea que
 videntur sed ad ille que non videntur aspiciamus quanto magis leve erit
 tibi et facile desinere ab impudicitie ponderibus sedis. Neque enim tunc
 te iuam ad illos labores et pericula aut ad illas quotidianas mor
 tes que apostoli perferbant. vel ad persecuciones tybera aut vicula aut carce
 res aut ad totum mundi contemptum aut famem aut nuditatem aut vigiliam
 multas aut pericula itineris. naufragia maris pericula latronum ex genere at
 que ex falsis fratribus atque omnia illa que apostolici agones desudant. nihil eorum
 nunc te poscunt. sed tamen illud rogamus ut turpissima fuitate derelicta
 ad portum redeas libertate consideras et penam que subsequitur luxuriam et glori
 am que vniuersis est reposita. Nam hi quidem que resurrectionis futuram non credunt. si
 vitam suam negligunt et nullum futuri iudicij metum percipiunt. nihil mixtum est
 Nos vero que multo certi iuamur futura que presentia tam infeliciter agere et tam
 misere credere ut nullam recordationem futuri iudicij capiamus. Sed in vltimum
 decidit contemptum extreme demeritum est. nec potest aliquid huius mali perferri si cre
 dentes non credentibus simile sumus. quoniam si pauci reperiuntur in hac vita

anímē virtutib⁹ floruerunt. Et que nobis erit excusatio qd sola-
tij: si inde iudicij isti nobis pducant^r ad exēplum. z dūz p̄terea nō
nullos negociatorū videm⁹ incidisse naufragia z imersam perdi-
disse substantiā. nec tñ pro hoc deiectos esse z resedisse: sed rursus
agressos eandē viam atqz eadem exercitia reparasse. Et illi qdēz
damna hec nō desidia ai sed ventozuz violētia ptulerunt. nos au-
tem qui certi sum⁹ de fine rerū z manifeste nouim⁹ qz si voluim⁹
neqz naufragia aie neqz damna poterim⁹ incurrere. quō non ar-
ripiemus denuo p̄ora exercitia vt negocia que negligēter omissi-
mus reparem⁹. Sed iacemus resupini ociosi z desides. sed z ma-
nus ociosas plicam⁹ ad pect⁹ z vīnam ociosas z nō operantes
in p̄niciem nr̄i: qd est vtiqz euidentis insanie veluti si qs verbī cā
p̄ratarū derelicto aduersario in suū caput manum vertat: suūqz
verticem cedat. Depulit nos diabolus z elisit: oportet vtiqz re-
surgere z rursus cōtra eū stare. Nam si semel deiectus nō soluz a
terra nolim⁹ resurgere. sz z temetipm volueris p̄cipitio dare. hoc
est iuuisse aduersarium z partibus eius fauisse. Nam z beat⁹ da-
uid cecidit eodem cāu quo z tu: nūc z non hoc soluz sed z aliud
bis addidit grauius. Homicidiū. n. cōmissit z coniunxit adulte-
rio. Et qd post hoc. Nunc qd p̄mansit iacens. Nonne surrexit z
iterū stetit cōtra aduersarium: z ita eū subiecit vt etiam post mor-
tem eius merita p̄ferit posteris suis. Nā salamon cū in mane il-
lud cōmississet scelus z dign⁹ mille mortibus hēretur. Propter
dauid tñ ei se cōcessurum dñs regnū eius iterū dicit. Ait. n. Scin-
dens scindā regnū de manib⁹ tuis: z dabo illud seruo verūtamē
in dieb⁹ tuis nō faciam. p̄pter dauid p̄em tuuz sed de manu filij
tui accipiam illud. Sed z ezechias cū in extrema picula venisset
q̄uis z ip̄e iustus esset tñ pro beato dauid liberat⁹ est. Ait enim:
Audiui oratiōem tuā z vidi lachrymaz tuā: z ecce suauit te. Die
tertio ascēdes tēplum dñi z addā dieb⁹ tuis q̄ndecim ānos sed z
de manu regis assiriorū liberabo te. z ciuitatem hāc z protegam
eā p̄pter me z dauid puerū meuz. Aides quāta est virt⁹ peniten-
tie vides q̄sū meriti cōuersio repauit. Qd si voluisset ille cogita-
re hec que nūc tu aio geris z dicere qz impossibile est ppitiū iam
mibi fieri deū. honorauit enī me honore ingēti: z p̄phicaz mibi
gratiam

graꝝ p̄tulit regni et magnificentiã dedit de piculis quodq; innumeris
 me eripuit: et quò potero cū post hec tāta bñficia ei? deciderim et
 offenderim: atq; vltima fastigia deuolut? sim. ppitiū rurſū p̄me
 reri deū. Si hec cogitaſſet dauid cū p̄orib? p̄iter et nouiſſima pdi
 diſſet. Ad. n. ſola vulnera corpis ſi negligant iſerūt mortē ſz et aie
 ſilr. Nos v̄o tā ſtulti crim? vt corpori qdē ſi vuln? eueniet nō ad
 bibeam? p̄tinuo medicinā. in nullo v̄o aie vulnerib? medeamur
 Et qdē in vulnerib? corpus ſunt pla q̄ ſanari oino nō p̄fir: et tñ nō
 p̄tinuo deſpam? ſz inq̄ſtū poſſum? adhibem? diligentiã. et ſi audia
 mus a medicis qz b? i vuln? ſanari medicamēto non poſſit inſiſti
 mus tñ et obſecram? vt aliq̄ ſaltē ſolatia nobis medici ſubſtētatio
 nis ingrāt. in aie v̄o vulnerib? vbi nihil eſt inſanabile. neq; n. aia
 neceſſitatē patit nature q̄ſi aliena ſit a nobis ei? paſſio ſic negligi
 mus ſic deſpam?. ſic nihil ad aie ſollicitudinē reuocam? et vbi nā
 langoris deſpantiōem neceſſario generat nos tñ q̄ſi ſp̄ci aliqd p̄ſe
 rat diligentiã nō omittim? curā. hic vbi nulla eſt deſpandi neceſſi
 tas q̄ſi nulla ſit ſanitati ſpes omiſſa penit? cura diſcedim?. Vides
 q̄ſto maiori corporis qz aie amore p̄ſtringimur. ignorātes qz ſi
 aiam negligim?. nec corp? ſaluare poterim?. Ad. n. aia p̄ corpo
 re ſed corp? p̄ aia factū ē. Qui ergo qdē p̄mū eſt negligit et qdē iſe
 rius ē excolit vtrūq; cōfundit. Qui v̄o ordinē ſuat et qdē p̄mū eſt
 excolit: et ſi negligat qdē ſm eſt. p̄ p̄mi ſalutē ſaluabit et ſz. Ad ita
 eē et dñs et ſaluator nr docēs dicebat. Nolite timere eos q p̄nt cor
 pus occidere. ſz magis eū timere q p̄t corp? et aiaz mittere inge
 bēnā. Putas ne agim? aliō putas ne ſatiſſacim? tibi: q null? aie
 langor: q̄ſi inſanabilis debeat deſpari: an adhuc neceſſe ē a? nos
 adhiberet rōnes et plib? hec eadē p̄firmare. Ad. ſilio. n. ſi teipz de
 ſperes: nos te nunqz deſpabim?. Neq; n. hoc ipſi agim? i q̄ alioſ
 rephēdim?: q̄ſi nō ſit inde cū ipſe deſe qz deſpet et cum ab alio
 deſperat. Qui. n. aliū deſpat hz veniã. q v̄o ſemetipſum deſpauerit
 nullā. qz ille nō eſt dñs mētis alteri?. hic v̄o ſui p̄poſiti ptātes hz.
 Nos ergo nō deſpam? q ſi tibi reddit? ad p̄oris vite ſtatū: et ad
 illas q̄s vite nouim? aie virtutes. Sz addim? adhuc et ad te hec.
 Inſiuite audiebāt p̄pham ex diſſinito dicētē et cōminātē. adhuc
 xl. dies et n̄m̄ue ſubuertet. Sz nec ſic qdē aīs p̄ciderūt: et hoc cuz

nec satis p̄deret posse exorari deus: vt p̄ r̄sa sua veniret. q̄ dice-
bant nō sub aliq̄ v̄ie p̄ditōe suspensa: s̄ abzuluta sn̄a terminata
t̄m ad p̄niam p̄fugiunt dicētes. Quis scit si penitebit de⁹ ⁊ dēp̄ca-
bit sup̄ malitia quā locut⁹ est vt faceret. Sed si boies et iperiti t̄m
potuerūt h̄ie intellectū diuine bonitatis. nōne multo magis oz nos
q̄ in diuis s̄ris eruditi sum⁹ ⁊ hec ipsa exēpla p̄cessisse nō ignora-
m⁹ multa q̄ alia in diuis scripturis filia vel in sn̄is vel in reb⁹ ge-
stis didicim⁹ p̄tineri. Nō inqt de⁹ p̄silia mea sicut consilia v̄ra. nec
vie mee sicut vie v̄re: s̄ quātū distat celū a terra t̄m distat cogita-
tiōe mee a cogitatōib⁹ v̄ris: ⁊ p̄silia mea a cōsilijs v̄ris. Tū p̄te-
rea si nos famulos n̄ros q̄ forte nos offendunt cū p̄mittūt se me-
liores futuros recipim⁹ ⁊ ad p̄orem locū reuocam⁹. interdū v̄o
ēt maiorē eis post offensam ⁊ recōciliatōz fidutiā dam⁹. nō mul-
tomagis nobis hoc faciet de⁹. Nā si p̄pterea nos fecisset deus vt
puniret: bene desp̄sses ⁊ dubitares p̄ salute tua. Si v̄o pp̄ boni-
tatē suā t̄m modo nos fecit vt eternis ei⁹ bonis ⁊ munerib⁹ fruere-
mur atq̄ oia q̄ agit ab initio seculi vsq̄ ad p̄ns t̄ps: p̄pterea agit
⁊ p̄pterea mouet: vt nos misericordia sua saluet q̄ v̄tra nobis de-
sp̄ndi q̄ ambigēda cā superit. S̄z vehemēter aīf. offendim⁹ eū vt
nullus vnq̄z hoīuz offendit. Propterea ergo maxie veloci⁹ ⁊ vehe-
mētī⁹ satisfacere oz: ⁊ p̄missi p̄tudinē gerere ⁊ cito recedē ab his
actib⁹ q̄b⁹ offēdit de⁹. Neq̄z. n. rectas ⁊ ingēuas mētes ita offēdit
q̄zuis sit graui⁹ iniuria delictū vt p̄tēptus satisfaciēdi sibi velit satis-
fieri. Peccare nāq̄z humanū ē p̄manere i p̄ctis diabolicū. Veni-
q̄z vide quō p̄ p̄phaz hoc magis arguat de⁹ q̄z illō. Et dixi inqt
postea q̄z meretricata ē. p̄ h̄ oia ad me p̄uertere ⁊ nō est p̄uersa. Et
iterū alibi. In his oib⁹ nō ē p̄uersus in ordinatus iuda: s̄z adhuc
man⁹ ei⁹ excelsa. In alijs q̄z postq̄z arguit p̄ctā ppli p̄ p̄pham ⁊
emēdatōz suā p̄miserāt. ostēdens q̄z amabilr p̄uerfionē suscipiat
p̄ctōz dicit. Quis dabit ita eē cor eoz in eis vt timeāt me. ⁊ custo-
diāt mādāta mea oib⁹ dieb⁹ vite sue: vt b̄n̄ sit eis ⁊ filijs eoz vsq̄z
in seculū. S̄z ⁊ moyses docere pplim volēs qd de⁹ regrat ab hoī-
bus ita ait. Et nunc isrl̄ qd d̄ns de⁹ poscit a te: nisi vt timeas d̄nm
deū tuū: ⁊ incedas i oib⁹ v̄ijs eius ⁊ diligas eū ex toto corde tuo
⁊ ex tota aīa tua. De⁹ ergo q̄ cupit se diligi a nob ⁊ oia fac̄ pp̄ hoc
⁊ nec vnigēito filio suo pep̄cit p̄ salute n̄ra ⁊ caritate: ⁊ q̄ optat vt

Ita dicā q̄cūq; pacto ⁊ q̄cūq; via q̄nq; recōciliemur ei quō penitentes nos ⁊ puerfos ad se nō libēter suscipiet ⁊ amabit vt filios. **Nā** q̄ p̄spectu illō putas dixerit, p̄ph̄a dic tu p̄or iniquitates tuas ⁊ iustificer! nōne cupiēs ad amorē suū nos fuocare ⁊ ad initiū caritatis affectū. si q̄s. n. diligit amicū si forte mltas ab eo iurias ptulit ⁊ nec sic qd̄ aiusus ē amor ei⁹ erga dilectū si p̄ferri i mediū iurias expōi velit. certū ē qz nullā aliā ob cāz velit fieri nisi vt reintegratio fiet amor! vehemētior ⁊ validior mltō q̄z dudū. **Qd̄** si sola p̄fessio pctōz tātā recōciliatōis m̄āz t̄z q̄sto maior erit r̄cōciliādi fiducia sūp̄is opib⁹ p̄sūe q̄ p̄missim⁹ oīluā. **Nā** si hoc eēt vt eos q̄ sel lapsi s̄t deuisa recta redire ad p̄orē statū volūtas dīna, p̄hibēt aut nullus aut valde rar⁹ intraret i regno celoꝝ. imo v̄o eos q̄s p̄cipuos inf̄ p̄res ⁊ i admiratōe hēm⁹ p̄ lapsus pctōz iuēim⁹ repato. **Qui**. n. vehemētes fuerūt i malis p̄uerfi rursus ad bona eadē nibisomin⁹ vtunt̄ vehemētia p̄sūi sibi q̄z i mltis teneāt obnoxij. **Qd̄** dñs i euāgelio docuit cū simone de mliere q̄dā dicebat. **Vides** inqt̄ simon hāc mliere. **In**troiui domū tuā aquā pedib⁹ meis nō dedisti. h̄ at̄ lachrymis suis rigauit pedes meos ⁊ capillis capiti sui deterisit. **Osculū** mihi nō dedisti. hec at̄ ex q̄ ingressus sū nō cessauit osculari pedes meos. **Oleo** caput meū nō vnxiisti. hec aut̄ vnguetō vixit pedes meos. **Propter** qd̄ dico tibi remittunt̄ ei pctā mltā qm̄ dilexit multū. **Cui** at̄ paz dimittit̄ paz diligit. **Et** ait mlieri. **Remittunt̄** tibi pctā tua. p̄p̄ca deniq; ⁊ diabolus sciēs q̄ hī q̄ mltā opati sūt mala si se ad p̄nia p̄uerterit districte lat̄ ⁊ vehemēter hoc faciūt. vt pote sciētes qd̄ egerit metuit ⁊ tremit ne q̄s forte hoz initiū aliqd̄ p̄itudis capiat. **Si**. n. cepint̄ tā nequeūt retineri s̄z imodus ignis p̄nie calore succēsit: auro purgato purgatiores reddūt aīas suas ⁊ mēoria p̄sue veli spū qd̄ flāte ad portū salutis spe gubnāte p̄uerūt: itineris sui h̄ntes cautelā maximā ⁊ p̄teritoruz horozē gestoz atq; i hac p̄nia eos q̄ nullos vnq; icurrerit lapsus vidēt p̄cedere: dū cautiores eos reddūt expiētia. **Acri⁹**. n. nescio q̄ pacto expetim⁹ ea q̄ ex p̄te pdideram⁹ q̄z q̄ nōdū possessa desideram⁹ adq̄rere. **Tm̄** est ergo sic dixi vt initiū fiat. **In** hoc oīs ē difficultas. vt p̄mos addit⁹ ingrediamur p̄nie. **In** ip̄o. n. ingressu stat inimic⁹ minis ac terrorib⁹ spirās et volētes adire cū oī atrocitate depellit. cui⁹ sit terroz fumos ⁊ inanē nebulam p̄temnas. nec ille

aliquid valebit ultra et tu occupato additu validiore te redditu senties supiorēq; effectū inimici terrorib; gūlaberis ac p̄ facile tibi de reliq; agonis istius cursū videbis. Age ergo age iā agrediamur iter vite reuertamur ad ciuitatē celestē in q̄ et scripti sum; et ciues decreui. **H**ui; nob; vrbis ianuas despatio qdē claudit. apit at̄ spes et fiduria. latū p̄bebit ingressum. **N**ec si p̄temnim; nō solū iā desidiē culpā. s; et supbie incurrim;. **M**ā et diabolus nō aliūde talis ē fact;. nisi qz p̄mo qdē post pctm̄ despatōe vsus ē. postea vō ex despatōe in elatiōz incidit et supbiā. Sic ergo et aia si semel qdē salutē suā cepit despare iā nec intelligit quō vel in q̄ mala p̄cipitef;. **N**ihil. n. aut agere aut dicere metuet qd̄ p̄rium sit salutē. Et sicut sepe videm; i his q; insaniūt. cū semel pdiderint sanitatis statū. nihil iā ultra metuūt nihil erubescūt. s; licēter oīa et dicere audēt et facē. et si i ignē p̄ruant: nō declināt et si in pfundū aut p̄cipitiū nō reuocant pedē. ita et q; despatōe capti sunt itolerabiles fiūt et p̄ oēs malitie vias discurrūt. p̄udoz nihil p̄hibet: met; nihil impedit p̄fuita nō vetāt. futura nō terrēt sola mors est quā euadere nō p̄fuit. p̄p̄t qd̄ despcor; p̄usq; vehemēt; inebrieris mali h; veneno. exurgē q; so te et exp̄gescere aliqui et diabolicā hāc deponē temulētiaz. **Q**uod si ad subitū nō potes paulatī certe et sensis recollige aios tuos q̄z uis vt mihi v; faciliōz via sit oīa sil abrupē et mali hui; retinacula p̄iter cūcta refecare: atq; ex integro ad exercitiā p̄nie cōuertī. Si at̄ hoc difficile v; vt vis: et potes un̄ sūme initiū aliq; melioris v; ter: et eterne vite desiderū cape. Itaq; q̄so et obsecro: et p̄ illa te merita q; p̄us q̄sieras exoro ac p̄ illā libertatē quā p̄us gerebas obtestor. sic iterū in illū cernā te v̄tutū v; cē p̄scendentē et in illo p̄us p̄nie roboze solidatū. **P**arce mihi amātī te p̄ce oib; q; p̄ tescāda lizant; et p̄ tuo lapsu labunt. p̄ce cunctis q; p̄ tua desptōe despant nec putāt se posse v̄tutū viā incedere si te ad eā redisse nō videāt. **R**espice q̄so te q̄z meror; oīuz scōz frūm hēat choz q̄ta letitia et exultatio incredulis fiat q̄ta desidiōsis adolescētib; de te fabula. q̄taq; eis ad p̄cipitiā luxurie de te crescit auctoritas. **Q**uod si redeas denuo ad illā p̄oz v̄tutū viā oīa hec vertent in p̄riū. n̄rum q; dem dedec; et p̄fusio ad illas migrabit. nos vō erimus in gaudio multo et letitia. **T**oto. n. orbe victorē libidinis victorē luxurie p̄

dicabim⁹ ⁊ triumphū tui coronas scribem⁹. Ista est enī maior ⁊
vera victoria q̄ post lapsū p̄grit: q̄ post fugā reparat. Tu vō nō
solū ppriū laboris ⁊ emēdatōis tue merita p̄sequeris: s; ⁊ merce-
dē pro illoꝝ salute p̄cipies q̄ ex tua p̄uersōne capiētes exēplū ad
p̄nias se abiecta desp̄atiōe p̄uerterint. Nec. n. post hec aliq̄s erit
q̄ q̄z lapsu deiect⁹. nō statī ref̄gere cupiat ⁊ statī se reparare festinet
Nec q̄so ne p̄tēnas tā magna hec ⁊ tā grādia lucta: nec aīas n̄ras
cū tristitia ad inferos mittas. s; da nobis paululū respirare ⁊ eam
q̄ nos tui cā velauit tristitie a nobis nubē repelle. Ecce. n. nos p̄-
pria obliuiscētes mala. tuos casus lugemus: s; si velles respirare
rursū paululū. ⁊ amorē celestīū cape hac nos qdē lamētatiōe libe-
reres ⁊ p̄ n̄ris iā faceres cogitare delictis. Ad aut̄ possint hoīes
p̄ p̄nias ad splēdore p̄stinū repari imo iterdū ⁊ m̄lto clariores ef-
fici q̄z dudū fuerāt: iā qdē ex diuinis scripturis docuimus. Inde
deniq; ē q̄ meretrices ⁊ publicā hereditatē regnī celestis. ide ⁊
multi nouissimi p̄mi p̄stituunt. s; tñ addā tibi ⁊ aliq̄ q̄ n̄ri mēoria
gesta sunt quoz tu q̄q; testis es. Scis adolescēre illū filiū vrbani
senicis puincie. q̄ pupill⁹ qdē fuit a penib⁹ derelictus: s; diuitiis
admodū familia ⁊ argēto ⁊ auro ac poss. s̄s̄iōib⁹ locupletissimus
hic p̄mo qdē p̄tēpta oī pōpa elatōis ⁊ iactātie quā vel adolescē-
tia p̄sumere solet v̄l habūdantia m̄strare ip̄is ēt auditoriis l̄raꝝ
liberaliū derelicti ad hūilē vitā ⁊ idumēta vilia atq; hūū paupes
neglectūq; cōuersus ad mōtes deser. taq; secessit. atq; ibi p̄ punē-
tiā n̄re phie exercitat⁹ ēt supra etatē suā magnoz ⁊ mirabiliū vi-
roz vitā abstinentie v̄tutib⁹ nō solū eq̄parauit. sed et p̄cessit. Post
hec ēt sacri baptismi m̄steriū p̄secut⁹ multo magis as̄ēdebat ad
icremēta virtutū. Letabant̄ oēs ⁊ gaudebāt ⁊ laudabāt dñz q̄ i
tāis diuitiis nat⁹ ⁊ tā clari ḡnis ⁊ adhuc p̄me etatis adolescens
subito oī vit. apal vanitate calcata ascēdere desiderauerit ad eter-
ne vite fastigia. Cū ergo i his exercitijs p̄uersaret ⁊ i admiratiōe
eēt oib⁹ qdā corrupte mētis hoīes q̄ ei iure cōsanguinitatis p̄ri-
mi videbāt accedere ad eū p̄mo visendi gr̄a ceperūt post hec as-
siduitate colloq; mali rursus ad ea cūq; p̄reuerat ⁊ p̄tēperat re-
uocarūt. ⁊ abiecta oī quā assūperat phia de mōtib⁹ descēdit ad
foꝝ. Tūc p̄ mediū ciuitatis equo vect⁹ ⁊ cursorib⁹ s̄tapat⁹ icede-

re totaq; vrbē q̄si volitās z exultās cepit ābire. Abiecta sūt frena
p̄iter castitatis cui cū delitijs z luxuria nullū p̄t esse p̄fortiū. In-
de iā obscenis amorib; irretiri z i oēm turpitudinē captiuari: ita
vt nullus hoīus fuerit q̄ nō salutē ei; penit; despauerit. Circū vo-
labāt nāq; eū ex aīa pasitoꝝ circūdabāt adulatorꝝ greges pupil-
lū adolefcētē diuitē. Et qd ei iā reliquū videbat spei. Illi aut q ad
resphēdēda oīa p̄mpti sunt ēt illud culpabāt. cur oīo vel ex inītio
aspirasset ad hāc vitā z p̄sumisset qdē qd obtinere nō poterat re-
liq̄set aut stndia ex qb; p̄ficere in līfay eruditōe potuisset. Cū er-
go hec z alia h; i a singulis qbusq; de ei; vita dicerent: z eēt apd
nos facti h; pudor ingēs sci qdā viri qb; eēt p̄uīa in h; i venatiōi
h; capiedis: q; multo vsu z expiētia didicissent: nihil eē despan-
dū armatispe dei. cepunt obsuare eū solliū: z si qñ i plathea oc-
currisset accedere cū māsuētudine z salutare. At ille p̄mo qdē eē
sedēs de alto vix resalutare: aut r̄sūdere eis elatere icēdētib; digna-
bat̄ in elatōis z ip̄obitatis assumpserat. S; illi mīsericordes viri
nihil hoz ad iniuriā reuocātes p̄spiciēbāt illud solū qd in aīo itē
derāt. si q̄ pacto possēt agnū de dēnb; eruere lupoz. Qd z factū
ē. p̄ patientiā z p̄nias scōꝝ. Mā cū frequēter hec facerēt. aliqñ ve-
lut ex amēna qdā isemenip; regressus adolefcēs liberalitatis eoz
z p̄seuerantiā erubuit. z indulgētiā z cepit p̄zio vt eos emin; sibi vi-
disset occurrētes e q̄ p̄tin; desilire z inclinato capitei terrā. tacit;
q̄ ab illis dicebant audire ac p̄cessu ip̄is maiori circa eos vti reue-
rētia. Et ita paulatim p̄ dei grām z simonis eoz māsuētudinē re-
uocat; cūctisq; illis mortis retib; qb; in ex; fuerat euolut; rursus
ad solitudinē. ē rursus ad mōtes z exercitiā p̄oris phie repedauit:
z intū nūc effulsit vt lōge supgressus sit p̄ora illa q̄ in admiratōe
fuerāt posteriorib; stndijs. Didicit. n. z expimēto affecut; ē: q̄ fue-
rit lapsus sui occasio: ac toti; d̄ceptōis illecebra. Illa p̄culdubio
q̄ nō s̄m mādatū euāgelij p̄us oīa q̄ hūit v̄didit z indigētib; p̄-
rogauit: vt thesaurū suū de terris trāfferret ad celuz: z ibi eēt cor
suū vbi erat thesaur; su;. S; q; hūit adhuc aliqd i trīs regressus
ē ipse z cor ei; ad terrā. z iō vbi respuit p̄tinuo oīa q̄ hūit z expē-
dit in paupes: vt z semetip̄m sollicitudine liberaret z in posteruz
sibi illecebrā d̄ceptōis abscideret: atq; ita celebs fact; celestem

nūc viā incedens ad oēm virtutū p̄fectiōes: cautior ex̄ emēdatōe
 puēit. S̄z hic qdē adhuc adolescēs z cito corruit z velociter sur
 rexit. Alius qdā post multos labores q̄s insolitudine posuit^o desu
 dauerat bñs secū vnū solū vite b̄itatiōisq̄z p̄sortē angelicā vitāz
 ab adolescētia vsq̄z ad ipsam iā p̄duxerat senectutē. z nescio quō
 diabolico instinctu q̄z dormitauit paululū z parū p̄mo īgressū ī
 corde suo diabolo p̄buit: atz īdesiderio mlieris īcurrerit. q̄ nec vi
 derat vnq̄z mulierē ex q̄ se ad mōachoz p̄tulerat vitā. P̄rio īgr̄
 rogare illū q̄ secū viuebat aggredit̄ vt vinū sibi z carnē adulescen
 tū dēferret. Quo cūctā te cōminari cepit v̄turū se ad ciuitatē nō
 q̄ vesci carnib^o delectaret̄. s̄z vt occasionē aliquā desiderijs sui īue
 niret explēdi. Sup̄ his collega ille mirat^o z verēs. ne forte si hec
 negaret maiorib^o eū traderet malis q̄ poscebat exhibuit z deside
 rio ei^o satiffecit. S̄z ille vbi vidit occasionē sibi fraudis exclusam
 apte iam z īpudētē desiderīū suū reuelat: z ad ciuitatē oimodis
 discēsurū fatei. Ille vō vbi mltā obijciēs retinere nō potuit. ad vl
 timū dimissit emin^o in subsequēs ob̄kuabat qd aut quo ire vellet
 Vbi aut̄ p̄cul posit^o cernit eū lupanar īgressus z desiderīū suū
 p̄tagione meretricis expleffe opiens foris z p̄siderans vim nālis
 ī boie legis. qz ī h^o ī delictis statī suscitāt penitudo p̄missi. egres
 sum resupinis p̄tinuo manib^o amplectit̄ z benigne deosculās. nec
 oio īcrepās p̄lapsu rogat vt expleto iā desiderio suo redeat. p̄
 sus ad b̄itatiōz suā p̄stinā z ad heremi solitudinē. At ille tantā be
 nignitatē ī eū z clemētīā vidēs erubuit: z q̄si telo v̄boz ei^o gesto
 rūq̄z p̄cussus: ac semetip̄m p̄ his q̄ gesserat notās misericordē z
 z optimū collegā sequit̄ admontē. Cūq̄z illuc puenissent exorat
 vt sibi īsecrenozī cellula īcluso adituq̄z ob̄structo panē tm̄ z a
 quā īteriectis dieb^o p̄beret. si q̄ aut̄ de eo requisissent defunctū esse
 āntūciaret z āfirmaret. Quib^o īpetratīs semetip̄s ī cōclusit̄ ibiq̄z
 permansit: īeiunijs z orationibus ac lachrymis peccati sui dilu
 ens sordes. Tempore aut̄ ex acto nō multo cū penuria. imbrīus
 vicinas regiones siccitas v̄geret: z oēs qui habitabāt illā terras
 lugerent quidam ex īpsis āmonēt ī somnis abire ad virum qui
 erat ītra cellulam clausus: vt īpe oraret: nec aliter dādas eē plu
 uias monet: nisi illius p̄cib^o īpetratas. Cūq̄z assumptīs secuz nō

nullis abisset et collegam eius solum vidisset precorabat de illo quem vi-
sio mandauerat perquirendum. Ubi vero defunctum esse audiuit: falsum se
vidisse opinabatur somnias. Rursus ad deprecandum deum utebantur
omnes et iterum eodem quod prius appetente sibi eadem monent. Tunc vero istam
per urgentes eum quod primo se ellexerat exorabat. ut sibi ostenderet vires perfir-
mantes se ad viuendum non ad defunctum tante visionis auctoritate trans-
missos. At ille ubi pactum resolutum diuinitus vidit ducit eos ad ho-
minem dei. ac reuulso aditu quem obstruxerat ingressi percidunt ad pe-
des eius. atque omnes causas per dentes obsecrati ut necessitati famis omni-
um subueniret. Qui primo quod excusabat se: percul se esse ab homini
meritis asserens. Ita. n. iugebat per cum illud tamquam nup admissum et ante
oculos positum. Tandem in fatigatum astatum precibus intelligens dei esse
voluntatem ad orationem conuertit flexisque genibus ad supplicationem desin-
peruoluit: et statim magna copia secuta est pluuia quod et terra et ho-
mines recreati sunt. Nam de illo quod dicatur quod iohannis apostoli discipulus fue-
rat prius postea vero ad latrocinia peruersus et multo in his tempore graffa-
tus: rursus ab his latronum speluncis apostoli manibus apprehensus. et
priori ut ipse beatus nosti redditus vite. longe melior et mirabilior poste-
rioribus temporibus quam prioribus fuit. Noui quod frequenter hec legens ad-
miratus sis beati iohannis apostoli incredibilem benignitatem. atque iter cete-
ra que erga eum ostenderit ineffabilis amoris insignia. illud te precipue mi-
rari fatebar quod humano sanguine cruciatum iuuenis dexteram deosculatus
sit prius et sic in amplexum eius corruens ad eternam reuocauit vitam eum quem iam
mors eterna sorbuerat. Sedet beatus paulus Onesimum inutilem factum
fugitiuum furem non solum amplectitur et diligit conuersum: sed a domino eius exor-
rat ut ita eum sicut seipsum habeat. Hec autem omnia per munere pernicie. Sic ergo
ait de eo. Obsecro te per meo filio quem genui in vinculis Onesimo
quod aliquando tibi inutilis fuit. nunc autem et mihi et tibi utilis quem misisti ad te.
Tu autem illum ut mea viscera suscipe quem ego volui retinere apud me
ut per te mihi ministraret in vicis euangelii: sed sine consilio tuo nihil vo-
lui agere. uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium.
Fortassis. n. id discessit ad horam ut in eternum illum recipes iam non ut ser-
uus. sed per suum fratrem carissimum: maxime mihi quanto magis tibi et in car-
ne et in domino. Si ergo habes me socium: suscipe illum sicut me. Sed et cori-
thibus scribit idem apostolus per his quod peccauerunt. hoc modo. Ne forte cum

venero lugeā mltos ex his q añ pecca uerūt. 7 n̄ egerūt pnia pi-
 pudicitia imūditia 7 fornicatōe quā gesserūt. Et rurſū. Sic dixi
 7 itez dico qz si venero itez n̄ p̄cā. Et de q̄s luget ap̄s 7 qb̄ n̄ p̄-
 cit. nō eos q peccauerūt s̄ eos q n̄ penituerūt non. solū qz n̄ p̄itue-
 rūt s̄ qz semel 7 itez p hoc p̄moti obedire noluerūt. Qd̄ at̄ dixit p̄
 dixi. 7 itez dico vt p̄ns sc̄do 7 n̄ absens scribo. n̄ alios nisi admo-
 nitos eos iudicat p̄tēpsisse. Vñ vereor ne ēt nobis hoc accidat.
 Licet. n. paul⁹ nō videat assistere q tūc p̄minabat corinthiis: s̄
 x̄ps adest. q p̄ ip̄s loq̄bat. Et si p̄sistū⁹ in duritia dicet nobis. qz
 nō p̄cā. nec solū i p̄nti s̄ ēt i futuro. Igit̄ pueniam⁹ faciē ei⁹ i p̄fes-
 sione. 7 effūdām⁹ corda n̄ra i p̄spectu ei⁹. Alit̄ n. peccasti. nō adici-
 as vltra: s̄ 7 p̄ p̄ozib⁹ tuis dēpcare. Et itez. Iust⁹ i p̄mordio ser-
 monis accusator ē sui. Nō ergo expectem⁹ inimicū accusatores
 n̄ri: s̄ nos cū pueniam⁹. 7 ex ipsa p̄fessione n̄ra benigniorem erga
 nos iudicē faciam⁹. Et qdē q p̄sitaris p̄ctā tua. 7 defleas te met
 ipsū bñ noui: s̄ hoc nō solū volo abste. Confessionez nāqz p̄terito-
 rū cū emēdatiōe. volo fieri futuroz. 7 ita volo p̄suasus bēas q h̄
 faciēs cert⁹ sis veniā p̄mereri. Dis. n. q aliqd agit nisi p̄us p̄sua-
 sū bēat. q ei. p̄sit illud qd agit. nec p̄mpte id faciet nec cōpetēter.
 Verbi cā. q seminare vult fruges nisi p̄sdat 7 cert⁹ sit afuturos
 sbres germiaturā terrā fruct⁹ maturādos: nunq̄s colliget messez.
 Sicut ego nemo iuanū labore gestit effūdē. nemo opam p̄sumit
 in id vñ nihil lucri sit q̄situr⁹. ita 7 q v̄ba seminat i p̄fessione p̄ctōz
 llup expēdit fortassis 7 lacrimas si n̄ sp̄e gerat venie. p̄merēde nec
 delinere a p̄ctis poterit nec vinclis pessime dēspatōis absolui. S̄
 sicut colon⁹ ille q de colligēdis frugib⁹ dēspauit. nihil cure adhi-
 buit vt aues a segetib⁹ dēpellat. aut pecudes: aut si q̄ sūt q nocere
 frugib⁹ possint ita 7 q i lacrimis qdē seminat p̄fessionē. nec tñ ali-
 que se ex ea fractū p̄secutuz sperat nihil oino fugat. aut repellit a
 corde. qd̄ corrūpere possit p̄nias. Corrūpit̄ at̄ p̄nia. si eis q̄s pro
 qb̄ p̄sitet rurſus inuoluat malis. Vñ. n. inqt edificās 7 vnus de-
 struēs. qd̄ p̄sequit̄ nisi laborē. Et q baptizat a mortuo. 7 itez tā-
 git mortuū qd̄ p̄ficit i lauacro suo. Ita 7 hō q ieiunat. p̄ p̄ctis suis
 7 itez vadit 7 eadē agit ōzōnē eius q̄s exaudiet. Et itez dñs di-
 cit Qui. redit a iusticia ad p̄ctm̄ dñs p̄cipitat eū in gladiū. Et sicut ca

nīs cū reuertitur ad vomitū suū odibilis sit. ita et stultus rediēs
ad peccatū suū. Nō ergo hoc solū sufficit si incusans temetipm
vt peccata tua videaris exponere. sed eo affectu hec age vt speres
tibi in eo iustificatiōis aliqd conferri p penitētiā. Sic. n. poteris
et ipsi aīe tue p̄tēti incutere verecūdiā. ne vltra in hec pro qb̄ cō
fiteat incurrat. Nā p̄dēnare semetipm et peccatores dicere cōe hoc
est oīum pene ēt infidelū. Deniqz multi de scena quoqz viri et p̄
cipue mulieres ipudice peccatrices. semetipm et sceleratas appel
lant. s; nō eo p̄spectu hoc dicūt. quo cupiāt emēdari. et iō nō est
ista dicēda p̄fessio. Nō enī ex corde cōpuncto nec in amaritudi
ne lachrymarū talia p̄ferunt. neqz eo affectu q̄si qui oderint ea q̄
accusant. nec vltra nō dicam agere hec: sed ne audire quidem ve
lint. sed tantum res in sermone est et sermone summis labiis non
ex intimo cordis dolore p̄ducto. ita vt interdum etiam pro hoc
ipso laudari expetēt: quasi qui nihil fallāt. s; licet p̄ semetipos tñ
vera p̄nuncient: q̄si nō ita graue videat apud hoīes pctm qd̄ ab
eo p̄feri. q̄ id admissit: q̄z cū ab alio arguit. S; istō faciūt hī qui
multa despationē et sensu doloris carēt: nec hoīum iā vererent̄ no
tā. sed cū fidutiā qdā q̄si aliena ita enūciāt mala sua. Te aut̄ nihil
horū facere volo. neqz ex despationē ad cōfessionē venire: sed cuz
spe bona et p̄sūptione id̄ulgentie. despationis radice penit̄ excisa.
Radix at̄ ē despationis ignauia et nō solū radix s; nutrit̄ ei et m̄.
Nā sicut vestimentū generat tinea et nutrit̄ ita et ignauia nō solū
generat ex se despationē: s; alit et fouet. Ex semetipsis ergo aīant̄
hec piter et auget̄. et si alterā q̄ horū abscidat. altera sine dubio
iteritū p̄mitt̄ alteri. Istā ergo tibi male copulatā bigā distiuge. et
iugū ei p̄stringe. Iugū dico aī iudiciū in q̄ velut i iugo libra vite
p̄det hūane. Ubi. n. cogitatio aī nō recte p̄sulit. ibi axis vite rapi
tur i p̄ceps. S; nūc qd̄ vicam̄ ausculta. Sepe accidit vt p̄pniaz
q̄ mltā et maxia correxerit mala iter hec tñ bona q̄ p̄pniaz cor
rexerit et pctā cōmiserit. Et hoc ē qd̄ maxie aīo despationēz iducit
qz v̄ sibi destruxisse qd̄ edificauerat: et oēs illos labores inaniter
effudisse et hec cogitatio ē q̄ p̄cipue aīe p̄odus despationis iponit
Sed illud rursus oī cogitare. per qd̄ pessima et inimica vite n̄re
cogitatio ista depellat. qz illa bona q̄ egimus. et emendatio illa q̄

p pniaz q̄sita ē nisi fuisset ⁊ velut p̄riū p̄odus. p̄deri huic qd̄ ex
 pctō nobis introductū ē obstitisset. nihil fuerat qd̄ nos i. p̄funduz
 maloz ire. p̄hibuisset. Nūc at̄ sicut fortis q̄daz lorica iaculū gra
 ue ⁊ amaz nō p̄misit. vsqz ad vitalia viscerū penetrare. s̄ vim leta
 lis teli maria fregit ex parte. Certū ē. n. qz q̄ fert secuz illuc plura
 opa bōa ⁊ plura mala i ip̄s̄ his penis hēbit aliqd̄ refrigerij. Qui
 at̄ bonoz opz nihil maloz at̄ secū multā copīā defert. qd̄ eū ma
 neat nec opus ē dicere. Erūt sine dubio cōp̄elatio bonoz operuz
 maloz qz ⁊ velut i statera posita vtraqz pars q̄ demerserit. illa si
 bi opariū vēdicabit. Si ergo maloz mltitudo supauerit. opariū
 suū p̄trahet ad gehennā. Si v̄o fuerit maiora opa bonoz. sūma
 vi obsistēt ⁊ repugnabunt malis atqz opatorē suū ad regionē vi
 uoz. ex ip̄o ēt gehēne cōfinio reuocabūt. Vex hec nō taz ex n̄ro
 sensu qz ex diuinis scripturaz s̄monib⁹ affirmant. Sic. n. scriptu
 ra p̄nunciat dicēs. Ipse reddit vnicuiqz s̄z opa eius. Nō solū. n.
 i gehēna supplitiōz. s̄ i regno celesti multe erūt d̄zie. Mansiōes
 iquit multe sūt apud p̄em meū. Et itez alia gl̄ia solis ⁊ alia lune
 Et qd̄ v̄e āplius admirādū sit vt oñderet. q̄ ēt i minimis rō ⁊ mē
 sura cōpensabit meritoz. Et stella iqt a stella differt i claritate: vt
 p̄ hoc oñdēt. qz iter singulos eoz q̄ in regno erunt futura sit d̄zia.
 Nec igr̄ oīa sciētes nec nos subtrahim⁹ ab opib⁹ bonis neqz de
 spatōis obtētū desidie nos atqz ignauie cōcedam⁹. neqz ad splē
 dorē solis ac lune puenire nō possum⁹ ēt stelle nobis q̄uis inferi
 or claritas p̄tēnenda nō ē. Tantū ē vt aliquātulū lucis v̄tutū me
 rito q̄ram⁹ tm̄ est vt q̄uis minimū celi tm̄ ornamentū mereamur
 ex plere. Si aux̄ si p̄ciosus lapis eē nō possum⁹ argenti saltem
 locum expleamus tm̄. ne in illam materiā conuertamur quam sa
 cile ignis ad samit ne lignum: ne fenum: inueniamur aut stipula.
 Simus in bonorum parte vel vltimī tantum ne in malis primū
 ueniamur. Et enim sicut diuitie huius seculi tunc maxime augē
 tur cum nulla proflus lucra vel minima contemnuntur. ita ⁊ in
 sp̄ualibus diuitijs nec minimū quidē boni operis cōtēnenduz ē
 Alioquin valde absurdus videtur. cum iudex noster. nec calicis
 quidem aque frigide mercedem. se promisit negaturum nos di
 cere quia nisi magna sint que gerimus. ⁊igentia nihil proderunt

minima. Immo vō ego ē illud addo. qz si qs parua non p̄tēnat
z minima certū ē q paulatī ad magna pueniat. Qui vō spreuerit
minima sicut dicit scriptura paulatī decēdet. Et qdaz ait pupla si
tēptas supadiecisse pusillis. Inde frēqns pagas. gnāndis cumu
latur aceruus. Et iō arbitroz dñs z saluatozē nřs in reb^o minimis
magnas statuiffe mercedes. Quid. n. tā leue tam facile qz visitare
infirmū. Et tñ huic tā exiguo opi remuneratiōez magnificā po
luit. Et itez. qd tā facile. qd tā gratū qz exuriēti p̄bere cibū. sici
enti potū nudo indumentū. cōclusū in carcere reqrere. Et hec tā
parua sunt z taz minima. ita magna ducit z sūma: vt ea nō bōi sz
sibiūpsi deus reputet ministrata. z pro his regnuz celeste pmise
rit. Aggredere ergo o amice carissime aggredere iter eterne vite
z rursuz suscipe iugū xp̄i suaue. z onus eius leue. Recupera in te
metip̄o ai v̄tutē z sinē redde initis siles ne patiaris tñ tibi z tāto
labore q̄situz sp̄naliū agonū depire cēsū. Peribit si p̄stas i pctis
z exacerbes deū i opib^o tuis. Si vō pri^o qz cēsus tui fiat m̄stra ia
ctura: z p̄ qz terra tua noxijs mūdatorib^o repleat excludas irru
ptionū fauces z igressū. phibeas iundānū vitioz rursuz poreri p̄
stinā repare clīurā z ad fruct^o solitos optimi ruris qndā tua exer
cere noualia. Exurge ergo exurge sic dic. p̄pha: z excute puluerē
pedū tuoz. Exurge de fra z statuz mibi crede terrebit aduersari^o
tuus. Ille quidē te ita deiecit quasi vltra nō surrecturū. Si autez
videat te exurrexisse de terra z brachia rursuz certamini p̄oten
dentē ipsa tui fiducia deterrebitur z q̄to promptior. tāto ille for
midosior fiet z q̄to tu maiora p̄tumes. tanto ille infirmior fra
giliozqz reddetur. Sed z illud cogita qz tibi maior a audētī ade
rit deus. illi vō scelerū conscientīā z audaciā labefactabit z vires
Si mibi credis iam videoz mibi v̄dere erga te dei nutuz z te qui
dem auxiliō subleuari diuino aduersariuz vō tuū padore ip̄o z
p̄fusione terreri. Jā mēte cōcipio qz oī gratulatōe te atqz fauore
toi^o ad se iuiter v̄tutū chorus tu tñ nihil reformides nihil trepi
des: sed p̄ge audentior. tēde alacrior erūpe iā letior. Nec ego vs
qz p̄ virib^o decro sed semp aiabo sermōe sēp orabor z p̄ntez vi
ua voce z absentem litteris suscitabo qz qz certus sim qz si bec li
benter relegas vltra alia medicamenta nō requiras.

Sermo de p̄nīa eiusdē b̄ti ioānis chrisostomi feliciter incipit.

p n q q

Rouida mente et pseudo cogitatu cognosci debet duo res distincta negotia. i. Quis distat inter bonum et malum. Nec aliunde cognitio hec quam a primordio repetenda est. Quid est aliud malum quam peccatum committere. quod est bonum quam penitentiam agere per commissum. Nec enim discretio utriusque spiritus in paradiso peccatum persuasit eue clausum paradysum penitentia reclusit et ideo est boni maliue origo. Quis deo dignior quam dauid et tamen deliquit quod cecidisset de culmine si non fuisset propunctus. Quis sceleratior mansisse et hunc penitentia reuocauit. Penituit deum quod saule regem elegerit quam propter quod nisi ideo penitentiam ignorauit. Quis sapientior salomone. sed nesciens penitentiam perdidit gratiam. et ob hoc dicitur esse. Coepit dolore et pepit iniquitate. Coepit. n. peccator delicti dolore et si non penituerit pepit sibi mortem. Paruulus antequam perdat ex utero dolor est matri postquam edictus fuerit venit in gaudium. Peccatum conceptum coluber est in peccordia hominis parit mortem nisi fuerit penitentia expiata. Peccati conceptio spiritus est in peccordia latens consumatum venenum spirat et lecti feru generat morbum. Qui peccatum parit in iudicium cadit et si neglexerit in ipsum manebit. Natum suum mulier libenter placat natum vero peccatum facit exitum nutrimenti. Peccati vero patris et matris est veter in continentis et libido. captus ducit in utraque perditus et perditus. Peccati virtus est castiganda securitas et confusa ebrietas. Seminariu delicti lex cupiditatis in membris. et cor ipenitens capiet ab ea. Comissus crime dulce est ad momentu sed vertit penitentia in exitum. Temerari et audax festinus cadit in crine. declinat autem penitentia. Naz sicut aqua extinguit ignem ardentem sic penitentia delebit crina fontibus lacrimarum. Sicut in tenebris non est absque lucerna lumene. sic non potest peccatum sine penitentia aboleri et sicut lux diei non querit lucernam sic iustitia ante deum sine penitentia lucebit. Pondus peccati deprimit despantes penitentia autem penitentia leui pergit. Presumptiuo spiritu subintrat peccatum multiformis calidus discurret in homines sapiens non illi dat locum ingrediendi. In corde pigri ut cere ardet peccatum nam in pectore penitentis liquescit ut cera. Peccati princeps factus est aspis. In adam subintravit dolus et fecit eum intra ligna paradisi latere perusum. Vocauit eum deus non matutina sed vesperina voce. i. luctifera dicens. Adaz vbi es. Et quod ille vocem tuam audiui et timui quod nudus sum et abscondi

me timui. Quare? qz peccauit abscondi me. qre? qz nudus sum z erubui. Quid ergo expulsus e pz p pctm reuocant filij p pnia. Na qd pctm clausit pnia referauit z de quo ira picipitauit pietas fuocauit. Que no peitet mo nudus manet i umbra mortl. qvo ti met deu p pniaz illustrat. Pnia q pctā deo misate remittit z pa disū refat q pntū oēs sanat z triste exhyllarat vitā de iteritu reuocat fidutiā reformat gratiāqz abūdātiozē refūdit. o pnia qd de te noui dicas. Dia ligata tu soluis oia soluta tu seruas oia aduersa tu mitigas oia pnta tu sanas oia cōfusa tu illucidas oia despara tu aias. Pnia rutilātioz auro splēdidioz sole quā nō vincit peccatū nec defectio supat nec despatio delet. Pnia respuit auaritiāz horret luxuriā fugit furozē firmat amorē calcat supbiā pntet linguā cōponit mores odit malitiā excludit iuidiāz. Perfecta pnia cogit peccatozē oia sufferre liberter. Si violētus qrat qd hz non vetat si vestem dirimat nō refragat. Si angariat vltro adijciēt. ca stigatus grās agit: puocat^o tacet exaspatus blandit: supiozi supplex est inferiori subiacet. In corde ei^o cōtritio est in ore cōfessio in ope tota humilitas. Nec est pfecta z fructifera pnia. Sic penitenti psto est de^o exurienti nutritor est sicienti potator penitenti qd stultū putat sapit qd triste est placet qd molle est displicet qd fluxum ē horret. Pnia misericordie mater z virtutū magistra magna vbera tua qb^o repas delinquētes lapsos releuas recreas despatos p te nobis xps regnū celoꝝ appropinquatū eē signat dicens. Pniam agite appropinquabit enī regnū celoꝝ ita z Joānes baptista clamat. facite fructus dignos pnie: qm̄ ecce adest regnū celoꝝ. Per te subito latronē rapuit xps ad fgnū celoꝝ. p te dauid post flagitiū felix recepit spūm sanctuz p te manasses post cruēta facinōza ecce meruit fieri receptabilis. Per te petr^o aplūs postqz ter negauit data ē ei indulgēie dextera. Per te filius pdigus regressus ad p̄rem nō solū osculū amplexūqz p̄nū: s; ēt epulum vituli saginati vestēqz insignē meruit adipisci. Per te mulier fornicaria vberes stillauit lachrymas fonteqz sui baptisimi p̄tin^o lauit pedes xpi crineqz deterlit. Per te ninīue ciuitas magna populūqz iteger barbaroꝝ subito deū sapuit virtutē sensit odorem tuū accepit sapore tuū strinxit dulcedinē tuā gustauit ciliū tuuz

Dixit cinerēq; tuū cōmēdit ieiuniū tuū. p̄traxit lachrymas tuas p̄
 fudit gemitū tuū suspiriūq; p̄sensit fructusq; vbertatis tue abūdan
 ter exhibuit. et sic p̄ opa tua n̄ solū terre ne mortis discrimē euasit
 s; ēt vite cognite coronā accepit. Qui similitudinē penitentiū p̄pem̄
 sic ē quō ager fructifer: aut vinea secūda: aut arbor fructifera fru
 ctū ei⁹ suauis et iocūduus. Sic et pctōr famelic⁹ p̄ficit i fidatiā dei et
 accepta remissioe pinguescit i vita. et h̄ sūt v̄ba ei⁹. Dñe añ te ē oē
 desiderū meū et gemit⁹ me⁹ nō est abscondit⁹ a te clamorē meū su
 spiriūq; intellige. Dauoz pctū mei sollicitat me pondus p̄scie me
 dep̄simū nō ē mihi spes viuēdi neq; fiducia moriēdi. Iudiciū
 tuū deus vereoz et penas timeo p̄paratas impis. Aut i me obse
 cro dū ip̄s est remitte qđ timeo dele qđ vereoz p̄ulq; hēam et am
 plius nō ero. Tali aie sic penitēti remissio dat vita donat nec de
 erit regnuz a dño tribuēdum. Quid ergo times p̄niam o hō sine
 qua nō est viuere neq; deo placere. Clamat Iheremias cōpun
 ctus pro pp̄lo. Quis dabit capiti meo aquā et oculis meis fontē
 lachrymar; et flebo vulnera ppli mei. Sciebat. n. q lachryme iū
 uarent pplim trāsmigratū: sciebat q ei fletib⁹ subueniret: sciebat
 q de⁹ cōtrictionē q̄rit et fletib⁹ flectit: sciebat q de⁹ lugētes leti
 cat penitētib⁹ p̄sto est: ideo p̄fetādi locū remotuz q̄rebat vt vsq;
 ad vallem p̄tingeret lachrymarum q̄s de⁹ amat x̄ps amplectitur
 Vallis est remotis fletib⁹ discreta que dicit Iosopha in q̄ iudex
 celestis pp̄los discutit: et oēs gētes examinat. Disposuit inqt ascē
 siones incōualle. flet⁹. n. vallis: hec p̄pter iudiciū qdem metuen
 da: sed pp̄ p̄nias exoptāda publica ē et secreta publica ē ad futuri
 iudicij penā: secreta ē pp̄ salubres p̄nie lachrymas. Magn⁹ p̄se
 ctus ē lachrymarū. Plorādo su⁹ p̄picat dñm: fili⁹ lachrymis
 mitgat p̄res: et asperā m̄rem plorans puulus mulcet. Ita ergo et
 pctōr p̄fusio fletib⁹ remouet irā dei reformat⁹ in ip̄o. Lupit vide
 re thimoteū paulus pp̄ fletū desidero inquit videre te memor la
 chrymar; tuarū. Et dauid dicit: venite adozem⁹ et plozem⁹ corā
 dño qui fecit nos: et iterū fuerūt mihi lachryme mee penes die ac
 nocte: et ponū meū cū fletu m̄scebā: stratū meū p̄ singulas noctes
 lachrymis rigabā. Et iterū deus vitā meā nunciaui tibi posui la
 chrymas meas: quā lachryme sūt q̄ radūt vlcera et sanāt vulnera

lacrime sunt q̄ p̄niam armāt z indulgētiā puocāt: lacrime sūt
q̄ celum pulsantes crina delent z p̄sciam degrauāt. Sonāt in ore
p̄nie v̄ba z mouēt in pectore pietatis venā implet caput aq̄ time-
scūt oculis irrigant gene decurrūt riuuli z de^o indulgētie mentē ex-
hilarat lacrime sunt q̄ recōciliant deū a peccatis redimūt aīaz
z sanāt languores ei⁹ sordētē aīaz lacrime lauāt: z dant illi remis-
siones. Nā sicut auceps auum aut visco aut rete aut ingenio ali-
quo captū t̄z passerē z manu sua subtilissimo funiculo religatus
t̄z. z q̄si dimitteret lapsum de manu sua dat ei liberā volādī facul-
tatē. at ille auidus aduolandū euasū qz se putās alacer altiora pe-
tit sed iste sūmū funiculū tenēs stringit eū cū volauerit z ad se re-
trahit a spe volandi deceptū. ita diabolus versut⁹ venator: p̄ sp̄m
p̄sumptiōis. laq̄o suo deceptuz ip̄licat hoīem cui si semel hexerit
vult qdē eueli ab eo: s̄z vinculū: velox venator t̄z reuocat seml ca-
ptū in laqueo suo reuocatū p̄mit. Et qdem vinculū ip̄m fluxū est
z facile pōt dirūpi. sed desidia n̄ra: z diuina dilatio: facit vt robu-
stū fiat: z nō cito rūpat. Quicqd. n. durū aut rigidū obijcit vigilā-
tia vincit: z penitudine pp̄pullat oīonib⁹ mollit. Nā vbi p̄sumpti-
onis sp̄s impat. ibi exclusa penitudine sola peccati arbor fletib⁹
ex supat z hec est arbor in qua decept⁹ est. p̄to plastus: i morte de-
fluxit. S̄z restat i paradiso dei lignū vite repositū qd̄ nūc p̄ p̄niaz re-
petit. Homo recurreo hō recurre ad arbores vite quid tardas.
Manduca fruct⁹ ei⁹ vt maneat in eternuz. Quid times p̄niam
nihil durū est qd̄ nō delectat: nūc cum gustaueris tūc p̄senties q̄z
suauis sit odor ei⁹ in narib⁹ z sapor in faucib⁹. P̄nie sapor ē ieiū-
niū pro pctō. Qñ p̄fectā arripueris abstinentiā compelletis castri-
magie cupiditatē supas cōtinēdo penitudo est qñ p̄suadētis gu-
le libidinē ad vinū potādum vincis: z et aq̄ parcissimum vteris.
Penitudo est qñ te somn⁹ p̄mit z vincis eū z vigilēs pp̄ deū. Pe-
nitudo est qñ exuriētis feneras. Preciū vite est vestire nudū pa-
scere pegrinū z cū indigētib⁹ hēre mēse p̄sonū. Scriptū est q̄ ele-
mosina a morte liberat. si nō hūerit hui⁹ vitupatiōis meritū qua-
d̄ elemosina cū iniquitate aeq̄sita abominatio ē corā d̄no. Illa ē
p̄ciū vite p̄petue si oraueris z ieiunaueris z belemosinā iustā fece-
ris p̄plesti ip̄ciū redemisti pctā tua. Duo era minuta m̄lier vidua
missit

missit in archa dei et repleta opulentijs: et quod de duobus minutis de
 co cum calix aquae frigidae porrectus non vacat a precio vite. Ergo non ex
 pauescas penitias: sed esto in percincto eius promptior in opera patior in
 amore propensior. Risum fuges: linguam contines: mores compones: vitia
 comprimes: virtutem diliges. sanctitatem sequere: permissa mali loquens
 damna: et plena est penitentia tua: et perfecta permeretur indulgentiam.

Quod nemo ab aliquo ledit nisi prius a seipso ledat eiusdem Cri
 tostomi liber incipit.

Scio quod crassioribus quibusque et peritis vite illece
 bris inhiantibus: atque his qui per omnia ter
 re adherent et voluptati proprieque libidini deserui
 unt: nec spiritalem sensum cape queunt non videant
 hic fimo nisi ac mirus et ridebunt nos fortasse: quod in
 ipsa statim tituli fonte inepta sat et quae nulli videantur veri filia propositam
 Sed non ob hoc cessabimus a proposito quoniam et corpore ad designa
 da et omnimodis comprobanda quae permissimur purgebimur. si tamen paulu
 lum nobis in principijs patientie tribuantur hi quibus videntur absurda
 esse quae loquimur: nec in exordijs obturbent dicentem: sed sine proposito
 orationis expectent. Scio. namque post haec nobiscum stabunt: notantes se
 metipsos prioris erroris: et ut de palinodia canent: ac veniam postu
 labunt. pro eo quod minus huc usque rectam tenuerunt sententiam insuper et gra
 tiam nobis habebunt: sicut egri quibus medicis recuperata sanitate. No
 lo ergo tibi ingeras opinionem: nunc illas quae apud te attentius inue
 terata permansit: sed expecta paululum orationis huius nostre luctamen: et
 tunc scio quod rectam propositam negotio sententiam dabis. ubi spinosae opinio
 nibus quae apud te sunt ronus quae a nobis dabuntur falce refectis. rectam
 iudicandi tramitem poteris intueri. Quoniam quidem et iudices huius seculi
 negotiorumque concilium etiam si viderint vehementer quae prima negotij
 partes persequitur per orantem et largissimis dicendi fontibus inundantem: ex
 spectant tamen et ridentis ad haec persecutorem: et audiunt cum penitentia. nec
 prima allegatione mouentur ad praecedendam sententiam et si iustissima videantur
 esse: quae dicta sunt. Seruat. namque et apud audiendum eorum. scio quod integer
 dicenda locus: quoniam quidem haec est iudicium disciplina prius ex utraque parte casus
 diligenter agnoscere: et ita sententiam promulgare. Igitur et nobis primi ora

*palinodia est receditio. quoniam aliquis de
 ea de alio modo scribit: deinde bene res
 scribit: et et a greco
 est non adhaerens
 dicitur canitio: haec
 rursus quod palinodia
 est quasi recedens
 est*

§

toris in pñi negotio pte psecuta ē iueterata apō p'urimos: z ra-
dicata multū ipis opio. q̄ p oēm pene orbē terre porat: z astruit di-
cēs p̄fusa eē p̄ia nec aliq̄d recti iustiqz suari int̄ hoies posse. quot-
tidie. n. videm⁹ ledi q̄s plimos z opprimi z affligi cuz oī iniuria.
hūiles z infirmos a potētiōib⁹ z fortiorib⁹ z paupes aditioribus
luadi. z sic nō ē possibile nūerare fruct⁹ maris. ita nec hi q̄ affligū-
tur z iniuriā patiūtur nūero p̄te p̄rehēdi q̄b⁹ nec vllē subueniūt
leges. neqz iudiciū met⁹. neqz vlla vis alia moribū hūc ac p̄nicies
pōt cohibere: q̄nimo auget p̄ singulos dies fletusqz z gemū⁹ mise-
roz semp̄ icrescit. Ipsi. n. iudices q̄ ad hec rep̄rimēda p̄stituti sūt
ḡuiores sēpestates z p̄niciores suscitāt morbos. Et inuēnī malib⁹
labes auget: vt nōnulli infelices vel stulti z miseri in id infantie. pri-
pint: vt ēt vinas. p̄uidētā p̄ his culpēt vidētes eū qdē: q̄ honestū
ac placidū vite. p̄positū gerit. iterdū trahi ad iudicia vinciri p̄ tur-
bari z pati extrema oīa. p̄teruū vō z iprobū z passimī. p̄positū vi-
rū augeti diuītijs potētia z honorib⁹ cumulari terribilē oib⁹ fieri
z inumeris: vt ita dicā mōis excruciare z affligere: ac pedib⁹ con-
culcare bonos z hōestos viros. hec at̄ iniqū atqz iniusta ineq̄litas
nō solū in vrbib⁹: s̄z in agris z nō solū i terra s̄z z in mari cōmittit̄
z exercet. Cū ergo h⁹ i apō plimoz mētes seraf opio oīone vetu-
ste p̄suasionis asserta necessario p̄ hec n̄r̄ introducūt s̄mo agones
bitur⁹ q̄ten⁹ false h⁹ opionis q̄uis antiq̄s desiciat z subruat sedes
Licet ergo sicut supradixim⁹ nouū qd̄ astruim⁹ videat̄ ac miruz
hoc it̄ pollicemur q̄ volentib⁹ diligētē his q̄ dicunt̄ itendere: z
v̄a hec n̄ra z vtilis iueniat̄ assertio. **H**oc igit̄ ē qd̄ hic s̄mo n̄r̄ pol-
licet̄ ofidere. **S**z q̄so vos nullus p̄mo p̄turbet̄ auditu. neminē pos-
se ledi ab alio nisi a seimetip̄o. **E**cū vt planior s̄monis h⁹ z apti-
or itelligētia def. p̄mo discutiam⁹ qd̄ ē hoc ip̄m ledi z erga quam
mām quāne subaz. ledi p̄tingat̄ aliq̄d. **S**z hoc ita demū lucidi⁹
fiet si p̄us q̄ sit in hoie virt⁹ regram⁹ z vbi sit. **T**ūc. n. veri⁹ appare-
bit: vñ aut quō ei accidat ledi: z in q̄ qdē videat̄ ledi: nec t̄m ledat̄
idqz ēt exēplis adhibitis clarius demonstrabim⁹. **D**e qd̄ est i re-
b⁹ aliq̄d h̄z quo corūpi possit ac ledi. v̄bigra ferrū errugo ledit
lanā tinea ouīū greges lup⁹. vinū aceti p̄mutatio mellis dulcedi-
nē amaritudo corūpit. rubigo segeti nocet grādo vinearū ledit

virgulta ac diuersa plantaria locuste ac bruci exeret? vastat et sin-
 gulis quibusque corporibus: ut enuerando oia longius non pducatur
 oio varie morboz spes inferunt corruptela. Sic ergo vnusquodque
 horz hz quo noceri possit: et statim ei incolumitasque corrumpi. Re-
 gram ergo nunc quod illud sit. quod virtus autem ledat ac viuere humani. Alii
 quidem alia opinantur. *Oporet enim nos et falsas opiniones adducere*
in medium consutatque eis ut se veritas hz edocere ac ostendere eunde
ter quod nocere nobis da noxa nemo alius potest nisi nosmetipsi. Alii er-
go putant quod noceat homini paupertas. alii danna. alii calumnie. alii mores
et in his esse cunctas hominum miseriae fugit deflent: multaque miseratione
dignos ducunt eos qui in his positi videntur ac lachrymabiliter
conquerunt ad vicem dicentes. Quid mali perpeffus est ille. Su-
bito direpta est vniuersa substantia eius. Et alius rursus de alio.
Ille egrotat grauissima egritudine et desperat a medicis. Alius
eos qui in vinculis habent deflet. Et alius eos qui patria carent. et
ad exilia propulsi sunt. Alius eos qui in seruitute ex libertate re-
diguntur. Alius eos qui ab hostibus depredati sunt. atque in capti-
uitatem ducti. Et alius eos qui naufragio decepti sunt: vel incen-
dio confragarunt vel ruinis oppressi sunt. Isti omnes plangunt lu-
gentur: et flent ab hominibus. Hi vero qui male agunt et nequiter
viuunt a nullo penitus flent. sed quod est infelicius. frequenter isti etiam
laudantur ab hominibus et beati dicuntur quod certe totius ma-
li causa. Age iam nunc. si tamen ab initio deprecati sumus. nemo
obturbet dicentem. ostendam quomodo nihil horum que supra
diximus nocere prudenti viro potest: nec corrumpere animi virtu-
tem. Quid enim dic mihi enim qui facultates calumniatoribus vel la-
tronibus obseffus ammissit: huiusmodi danna leserunt in animi vir-
tute. Sed si videri plus describamus: ut proposuimus: que sit ani-
mi virtus eaque ut euidentius possit agnosci coniecturam et similitudi-
nem ex corporeis substantiis capiamus et videamus plus verbigrata
equi que sit virtus. Nunquid nam videbitur in argenteis ire-
nis pulchrisque tapetibus ac sericis flammulis phalerisque gematis
vibaque aureis intexta funiculis equi virtus et magnificentia iudi-
carum. an in uelocitate cursus et fortitudine pedum. gressusque cau-
tela ac pectoris firmitate: cunctis que: aut conficiendo itinere

S U

apta dicunt: aut p̄dis p̄ agendis vt vel iterit hostē petat v̄ in ad
uerlis p̄niciter possit. p̄p̄m exitū liberare seffozē. Nōne certum
est in his potius eq̄ v̄tutē q̄ in illis de qb̄ supra dictū ē declarari
Quid aut̄ ⁊ reliquoz̄ aialū. Nō ne in eo oīs p̄bitas hēbit: si vel
fortiter ferre onera vel robusta p̄nt mouere carpēta. Nūqd̄ volēs
aliqs̄ p̄bare aial ad ea respicit: q̄ ei supra posita viderit: an vt di-
xim⁹ si mēbris si pedib⁹ si vngulis validū sit aspiciet. Et itē si vi-
neam p̄bare velim⁹. nunqd̄ ad hoc respicim⁹ si latos hēat p̄pi-
nos: aut flagella diffusa: an illud magis aspiciam⁹ si densior ei fru-
ctis sit: si vna secūdiōz. Silr ⁊ de oliua atqz alijs h̄i arborib⁹ cō-
tēplamur. Igī eodē mō ēt de hoibus agam⁹ discutiētes. que aut
vbi sit hoīs virtus: ⁊ tūc eum ledi putem⁹ cuz in ipsa fuerit lesus.
Que est ergo v̄t⁹ hoīs. Nō sunt diuitie ne metuas paup̄tates: nec
sanctas corp̄is ne metuas lāgozē: nec fama: nec extimatio huma-
na: ne forte te hoīz maledicta p̄terreāt. nec vita hec corp̄is ne
forte metuas mortē nec libertas ne fuitutes phozzescas. S; que
est virt⁹ aī: virtus aī est recte sentire de deo: recteqz int̄ hoīs quer-
sari. Illa. n. oīa q̄ supra dixim⁹ auferri ab hoibus p̄nt ēt si nolint
Hec v̄o si hēant auferre ab eis. nullus oīo nec ipse diabolus p̄t
nisi ipsi q̄ ea possident p̄dant. Sciebat hunc rex ordinē ⁊ diabo-
lus. ⁊ iō cū expetisset b̄m̄ Job oēm subam ei⁹ p̄ sermonē p̄fer-
ret in deū. Propterea deniqz ⁊ oē corpus ei⁹ afflixit nō vt eū fa-
ceret egrū in quo nihil ledebat: s; vt p̄ egritudinis cruciatū: si for-
te cōstantia ei⁹ fatigari potuisset aī virtute nudaret. Ob hoc eum
numerosa orbitate p̄cussit. ob hoc ⁊ corp⁹ ei⁹ tormētis: mltō gra-
uiozib⁹ q̄ si carnifices adhibuissent afflixit. Non. n. ita torzores
vngulis latera sulcarent: vt ille ea v̄mib⁹ fodit. Ob hoc inqz hec
oīa vt male aliqd̄ de diuinitate sentiret. Ob hoc ēt amici ei⁹: q̄ ad
psolandū venerāt instigant̄ ad exacerbandū. Aīat. n. Nō dū. n.
digne s̄m ea q̄ peccasti flagellat⁹ es. Et multa alia h̄i inculcantes
eum loquunt̄. Ille aut̄ v̄be extorris ⁊ domo ⁊ facultatib⁹ sil affe-
ctibusqz nudat⁹ sterqz nū p̄ domo p̄ stramētis humū s̄mū p̄ i-
dumētis hēbat. S; in his oībus nō solū non ledit Job. veruz ⁊
clarior p̄ hec ⁊ magnificētior reddit. Luz. n. cū cunctis facultati-
bus atqz ipsius corp̄is sanitate spoliasset imēlas ei diuitias v̄tutū

per patientiā sgregavit. Neqz. n. tate fiducie apd̄ deū eq̄t Job affi
 q̄z in hec agone deludaret. Qd̄ si iste q̄ tanta p̄pessus ē: z ab eo p̄
 pessus q̄ oēs hoies neq̄tia z crudelitate p̄cellit. ledi in ai yrute nō
 potuit. q̄s erit iam cuius videat digna catio cuz dicit. ille me lesit.
 ille nocuit. ille p̄pediuit. Sic enim diabolus qui omni malitia
 repletus est commotis vniuersis virib⁹ suis atqz omnibus telis
 armisqz vel in domum iusti; vel in corporis eius directis ledere
 omnino n̄ p̄ otuit; magis eū vt d̄xi gliosū z spectabilē reddidit
 quō q̄s digne vllū hoius culpabit q̄ ab eo ledi potuerit aut noce
 ri. Quid ergo addā inges nō ē lesus a diabolo z nō ē supplāat⁹
 z p̄iect⁹ de paradiso. Nō diabol⁹ eū; s; ignauia sua lesit. dū erga
 obsequātiāz mādati nō vigilauit. Nā hic q̄ tot machinis aduertuz
 btūz iob totqz fraudib⁹ pugnauit armat⁹ nec tñ eū valuit supare.
 quō null⁹ hoz in adā p̄tēis eū deicere potuisset nisi p̄ ignauiam
 suā semetip̄s sp̄te pdidisset. S; dicit qd̄ ergo: q̄ calūnijs circūue
 tus p̄scribit z amittit vniuersā sbaz suā non est lesus cū p̄nis nu
 dat⁹ bonis vltia ingestate cruciat⁹. Nō imo illo nō solū nō ē lesus
 sed et lucri aliqd̄ capiet si vigilauerit. Quid. n. d̄c mibi ap̄os xp̄i
 penuria rez corpaliū lesit. Nōne i fame z siti z nuditate degebat
 z p̄ his magis clari z magnifici hēbant atqz p̄ hec igentē fidutiā
 adq̄siuerūt apd̄ deū. Quid at̄ z lazary. Nōne egritudo z vlcera z
 egestas vltia ad b̄ritudinē dixit. z afflictio h⁹ mūdi coronas ei in
 eternū pauit. Quid v̄o ioseph. Nōne opprobrijs domi z pegre
 replet⁹ ē eoulqz vt adulter putaret z s̄uituti subiect⁹ ē. parētib⁹ z
 domo ex torris effect⁹. Nōne ob hoc singulari admiratōe ē oib⁹
 apd̄ hoies z i magna glia apd̄ deū. S; qd̄ de exilijs z paup̄tate.
 z opprobrijs illatis loquor. z q̄ i s̄uitutē z redacti sūt mirabiles
 viri. Nōne ip̄a d̄c mibi qd̄ nocuit iustissio illi abel z mors ama
 ra z mors acerbā. mors picidio illata. nō homicidio. Nōne ob
 hoc i oi orbe terraz canit z celebrat abel. vides quō āpli⁹ sonat
 n̄ra hec ēt eo qd̄ p̄misit oīo. Nō solū aut̄ hoc appuit qd̄ p̄missum⁹
 qz null⁹ ledat ab alio; s; z qd̄ plura maxia capiāt sci hoies i his
 qb⁹ vident̄ affligi. Cur ergo ais pene z supplitia z cur gehēna. q̄z
 ob cāz pene tā multe. S; si n̄eo ledit z ledit nemo. Noli ergo psū
 dere. z p̄miscere sermonē. Neqz. n. dixim⁹ qz nemo ledit. s; qz ne

*neq̄ni sumerūt
 dixit*

*Textoris .i. expro
 reb̄n .i. excul*

missi aditus

mo ledit ab alio. Et quō in q̄ istud erit. si ledūt aliq̄v̄ nemo ledi
 tur. Ita vt iā. oñidum. Nā z ioseph leserūt sui fr̄es z iniq̄z egerūt
 in eū. s̄z ip̄e lesus nō est. Et in abel inique egit caym. iñiadus ē. n. ei
 sed ip̄e lesus n̄ est. nec mali ali qd̄ passus ob hoc ergo pene z sup-
 plina. Nō. n. patiētia z v̄tus eoz q̄ patiunt crimē illoz abstulit. q̄
 ip̄io p̄posito iniuriā. p̄ximis irrogarūt. Quāuis. n. ip̄si clariores
 effecti sint p̄ tolerātiā. nō tñ illi exuunt scelere p̄ p̄positi sui malitiā
 Et iō illos q̄dez v̄tus ai extollit ad gl̄iaz istos v̄ol malitia ai d̄mer-
 git ad penā. Merito ergo a iusto iudice deo illis qd̄ qui p̄stater
 philosphati sunt z ad palmā puenerūt regnū parat. his at̄ q̄ in
 neq̄tia. p̄positi pdurarūt. gehēna deputat. pp̄ qd̄ si ablate sūt tibi
 facultates tue dic. Pudus exiui de vtero mis̄is mee. nudus z hinc
 abscedā. Adde z illud ap̄licū. Nihil iulimus i hūc mūdū s̄z nec
 auferre qd̄ possū. Audisti te maledici isfamari apud hoies z
 p̄tumulis exhonerari z recordare z añ oculos pone v̄ba dñi. q̄-
 bus ait. Ve vobis cū bñdixerint vobis hoies. Et itez. Gaudete
 z exultate cū elecerint. nomē v̄z tanq̄z malū apud hoies. Expul-
 sus ex p̄tia z domo recordare. qz nō hēmus hic manentē ciuita-
 tē. s̄z futurā iquirim. Quid te ergo putas p̄tiaz pdidisse. q̄ i tota
 terra pegrin. es. Sz z si egritudinem grauissimā incurristi. vtere
 ap̄lico sermone q̄ ait. Nā z si is qui foris ē hō n̄ corrupit. s̄z inte-
 rior renouat de die i diē. In carcere iclusus es. z mors crudel̄ imi-
 net z itēptat̄ adhuc añ oculos. iō. ā. ē in carcere ceruicib. cesuz z
 tātū. p̄ hē caput saltatrici puelle imē. edē libidis datū. Nec ergo
 singla cū iserūt iuste nō attēdas eoz q̄ iserūt iuriā. s̄z eoz q̄ p̄ is
 retribuēt pp̄de gl̄iaz. Nō solū. n. p̄cis absoluit. q̄ bec pañt. se-
 det iusticias acgrit̄ m̄ ē. vt fides eū p̄stātiaqz nō deserat. Cū ergo
 dāna rex. neqz calūnie. neqz opprobria neqz exilia. neqz egritu-
 dines z cruciat. neqz sp̄a mors q̄ v̄z horum oīum grauoz ledat
 homines. gnimo z iuuēt z clariores reddat qd̄ ē v̄n iā. pbabis le-
 di aliq̄e posse cū ex his oib. nō ledat. Uex z ego āplius aliud
 assignare tēptabo qz illi soli ledunt. q̄ ledūt. z nulli alij nocet no-
 xa quā iserūt ceteri nisi illis ip̄is q̄ iserūt. Quid. n. dic mihi iselici.
 erit q̄z caym. Mors. n. illa que manibus eius s̄f̄i illata ē. illū qd̄
 reddidit iustū p̄ s̄cla. ip̄z v̄o q̄ intulit hū fecit p̄ s̄cla p̄ricidā. Quid
 etiā herodiade miseri. q̄ caput iōanis exhiberi desiderauit in di

fco: vt suū caput ppetuis gebenne ignibus flāmīsqz demergeret.
Quid ēt ipō diabolo deteri? q nequa ei? ita claz reddidit iob: vt
 q̄sto illi glia tāto huic crescerz pena. **V**ides quō z i his pl? mltō
 q̄s polliciti fuerim? oñdit. **C**laruit. n. n̄ solū neminē ledi ab is q iuu
 rias iferūt: s; z illos t̄m̄nō ledi z male tractari l pati a qo? irrogā
 tur iuriet: qm̄ qdē neqz diuicie: neqz libtas. neqz sanitas. neqz aliā
 b? i q̄ supra meozauim? ppria hois bona iūt: s; sola v̄tus ai. **E**t
 iō cū erga ea q̄ extrinsec? iur: dānuz aut amillio aut afflictio vlla
 supuenerit nō ledit bō: qz oē bonū ei? in ai v̄tute p̄sistit. **Q**uid er
 go ais. si i ipsa q̄s ai v̄tute z phia ledat. **P**equaqz i his. n. si ledit:
 nō ab alio ledit: s; a semetipō. **Q**uō ais a semetipō. q̄s ledit. **S**i
 qn̄ vberat? ab aliq? vl facultatib? spoliat? aut alio qlibet mō affli
 ctus blasphemū z ipiū ex ore suo. p̄tulit v̄bū lesus ē in hoc. z val
 de lesus ē: nō tñ ab alio s; a semetipō p̄ ipatiētā. i. suā. **I**ntuere. n.
 sicut supius dixim?. **Q**sta p̄pessus lit iob. nō ab hoie aliq: s; ab il
 lo q oīuz hoīuz sceletior ē z crudelior. **Q**d si ille imanis z cruen
 tus. tot machinis tot fraudib? adbitus. totqz supplitijs cogere.
 non potuit vt peccaret iob labijs suis añ dñs. z hoc cū neqz legē
 dei accepiss; iob: n; redēptōis xp̄i ac refrectōis ei? fuis; gr̄as p̄ie
 cut? q̄sto magi tu his oib? m̄iit? iūis z ex fide auxiliū dei plores
 n̄ potes supari. **V**ide. n. paulū q̄sta passus ē. q̄ ēt nūerare difficile
 ē carcēs vicia: vbera: flagella: supplitia a iudeis flagellat. lapidat
 v̄gis cedit p̄cipitat latrōes icurrit ab iūicis s̄rib? iudias p̄fert it?
 tiores fori pūgs patit famē nuditatē. calūnias ifidias tribulatōes
 bestias tolerat. z qd op? ē. mltā dicē. q̄tūdie morit. z tñ i his oib?
 n̄ solū blasphemū nihil p̄fert ex ore suo s; z gaudet z gliaf atz ex
 ultās dic. gaudeo ēt i triblatōib? meis. z itez n̄ solū atz s; gliamur
 i triblatōib?. **S**i ergo h̄ tāta paties gaudebat z gliabat. q̄ erit ve
 nia q̄ excusatiō his q̄ p̄ puis iurijs vl vberib? aut q̄buslibz tribu
 latōib? q̄ vtiqz lōge illis inferiorēs sūt blasphemāt. **S**z aliter in qz
 ledoz. **S**i. n. nō blasphemauero facultates mee auferēt. z ero iaz
 inutilis ad mīaz faciendā. **O**ccasionēs sunt iste: s; nō bone. **S**i tñ
 bi opa mie z elimosyne cordi sunt. audi qz paup̄as nō ledit aiuz
 misericordē. **Q**uāuis. n. paup̄ tis. erunt tibi duo minuta que cuz
 abutuleris. sup oēm censum diuitum reputabūtur tibi. **E**rit z tibi
 imanus plena farine que iufficiat: ad pascendū p̄phetā. **Q**d si de

fuerint et hec. nunq̄ tibi crede mihi. deerit calix aq̄ frigide: ex q̄
bus oēs diuitias effusas p̄ miaz supabis. Mentē nāq̄ misericor
dē de⁹ regit. nō pecunie quātitatē. Vidēs ergo qz nec i hoc qdē
dānuz passus es q̄ pdideris facultates q̄nimo ⁊ lucri plurimuz
Mā ⁊ coronas immortalitatis q̄s alij multa largiēdo mercant̄. tu
duob⁹ minutis vt dixim⁹ aut p̄cio aque frigide cōparasti. Hec q̄
dē his q̄ veritati studēt ⁊ salutis sue curā gerūt manifeste euident̄
qz patuerūt. Apud eos at̄ q̄ voluptatis vinculis alligati sūt. ⁊ q̄s
obtinēt libido captiuos q̄busqz ois vita in luxuriis terit̄. supflua
vident̄ hec ⁊ inept a: qm̄ quidē sūma auuiditate sequūt vmbraz ⁊
stringunt v̄tos. Hec. n. q̄ eis vident̄. carnis ⁊ scl̄i bona e māib⁹
eoz tanq̄z vent⁹ ⁊ vmbra effugiūt ⁊ labunt̄. Et iō si v̄ aperiam⁹
ēt ipsas. Interiores rez cās ⁊ imāgie ip̄a q̄ decipiunt ablata ip̄az
eis interiorē in pure huius ⁊ imunde meretricis quā cōplectun
tur faciem reuelēm⁹. Meretrices nāqz ego appello vitā hāc que
i delitijs ⁊ affluētia diuitiaz. ⁊ b⁹ scl̄i potētia ac voluptate trāsiigi
tur. ⁊ nō solū meretricē appello eā: sed ⁊ turpissimā atqz obscenī
simā meretricē cui⁹ facies horrida: feda: aspera amara ē ⁊ crude
lis: ⁊ hoc maxie ē in quo sine venia h̄ndi sunt cūcti: quos decipit
q̄ cū tā turpis sit vult⁹ ei⁹: ac ferus tā barbar⁹: ⁊ truculētus ml̄i
tū ab ea capiunt̄. Et cū videāt apud eā eruet̄ oia piculis morib⁹
p̄cipitijs plena cūqz stipari eā cernāt sodalib⁹ pessimis ptumelisis
dico opprobrijs liuore: iuidia isidijis c̄iationib⁹ ⁊ p̄niciosissimis
curis metu iugi. timore frequētī ⁊ mille alijs b⁹ infauis cōforti
bus velut anguīū corona circūdari. fructū v̄o in his nullū alium
nisi interitū ⁊ p̄niciē eē penāqz p̄petuā. expetit̄ tū a plurib⁹ ⁊ ama
bilis habet atqz exoptabilis. Tāta nāqz est eoz qui decipiuntur
stoliditas vt cū eos rō nulla ab hoc iteritu renocet: ne euidentia q̄
dē indefinēter peuntū exēpla deterreāt. Nō ergo eos stolidiores
p̄ ml̄to qz puulos iudicē. v̄ negē q̄s puerilis lud⁹ v̄bi aut circū
voluit̄ aut turbo l̄ trochoy berib⁹ agitāt ⁊ lōgi porticib⁹ p̄ curua
spatia rotāt ita itētos ⁊ ibiātes puerilis aiūs t̄: vt auelli ide nulla
ten⁹ q̄ant ignorātes penit⁹ p̄ etatis fragilitatē nihil i illo ludo vti
litis nihil p̄fectū opis h̄. S̄z. p̄ illis satisfact̄ etas imatura. Isti
v̄o qd̄ hēbūt excusatiois q̄ i etate p̄fecta puerilē imo puerilē ibeci.

liore sniaz gerūt. **Eur. n.** q̄so te appetēde vident̄ diuīte. **Hic** nāqz incipiēduz puto. qz m̄gt z sanitati z vite ip̄i. z fame z p̄cie: z pp̄in quis z amicis z oib⁹ oīno q̄ sunt p̄modiores eas eē plurimis vi-
 suz ē. **Et** ista snia n̄ solū terra mariqz seruat: s̄z vsqz ad ip̄as iā nu-
 bes ascēdit ac sidera. **Mouī** z ego q̄ nō tā snia ista q̄z flama ē: q̄ z
 istū vastat orbē terraz. z q̄ restringuat qdē null⁹ ē. q̄ accēdat vō
 z magis. magisqz iflāmet multi sūt. **Dei. n.** fauēt huic malo nō so-
 lū illi qui ab eo capti sūt: s̄z illi q̄ nōduz illuc videntur ingressi z
 vnū quēqz hoīuz videas siue vir ille sūt seu femina seru⁹: ac liber
 diues: paup. ve p̄ virib⁹ suis huic scendio māz atqz onera cōpor
 tantem: z die ac nocte i eius misterijs vigilātez. **Onera** at̄ dico n̄
 ligni aut feni. nō. n. talis ē flāma que ista p̄sumat. s̄z aie sue z corpis
 iniq̄ ei z iniusta opa deserūt. **Hic. n.** accendit̄ ignis iste. z his pa-
 scit̄. **Mā** z ipsi diuītes ēt si totū orbē possibile eēt possideri a singu-
 lis adhuc tñ indelinenter arderēt. **Paupes** vō dū cupiūt diuīti-
 bus exēqri insanabilē rabiē patiunt̄. **Insaniūt** furiūt: z idē mor-
 bus diuersos lāgores singulis generat. **Intrū** amor pecunie oēs
 hoīez fatigat: vt neqz amicitiaz. neqz pp̄in gratis iterdū ēt nec con-
 iugis aut filioz amorī det locū. q̄bus affectib⁹ iter hoīes nihil p̄-
 fert. **Amor** tñ pecunie oīa hec humi deicit z pedib⁹ p̄culcat. ita ve-
 lut fera qdā z crudelis dñā: oīuz corda possidet: z tyrānica dñā-
 tione deuīncit. **Seuit** vt barbar⁹ ferit crudeliter vt tyrānus deba-
 chat̄ ipudēter vt meretr̄ix. **Nusqz** miseret̄. nusqz pudet. adest vbi
 qz dura vbiqz terribilis. dira idē mēs ip̄ia: truculēta z cū lupis z
 vrsis ac leonib⁹ feroci⁹ sauciet suauis tñ hoīb⁹ vī z amabilis. **Et**
 qd̄ dico suauis. **Melle** ip̄o z sauis du' cior. **Cūqz** his q̄ eā deside-
 rāt z exoptāt gladios exacuāt. q̄tidie foueāt z p̄cipitia paret. sco-
 pulisqz eos mille z mille naufragijs illidat̄ expetit̄ tñ ab eis z desi-
 derat̄ z q̄rit. ac p̄ inumeras mortes suas letātur se aliqñ ad ei⁹ la-
 bē ianuas puenisse. **Volutari** nāqz in ceno ei⁹ tanqz suel delectāt̄
 z vt canis stercoz eius euoluere. **Tales** quodāmō oīs q̄ auaritiē
 huic se dederint infeliciores z turpiores ēt istis imūdissimis aia-
 lib⁹ fiunt. **Et** hec ē maior rei b⁹ ifelicitas. q̄ q̄sto magis i his sor-
 dibus voluptant̄ tāto maiorē ex his capiūt voluptatē. idqz non
 rei nā: s̄z voluptatis vitio patiunt̄. **Quō** sanabim⁹ mētes huius-

cemodī lāgorib⁹ occupatas. Si vellēt nobis paululū aurē accō
modare atqz aios ad audiendū dare z suscipe q̄ dicent: irrōnabi
lia nāqz muta illa aīalia q̄ dixim⁹ q̄ se in huiuscemōi sordib⁹ vo
lutāt trāsserri ab his nō p̄nt. vtpote intellectu z rōne carētia. Nob
vō nūc fimo ad hoīes h̄. qb⁹ itelleci⁹ z rō diuīno mūere data sūt
Tm̄ est vt audire velint. facile z absqz multo labore de zeni h⁹ se
toze z in dignitate stercozis poterūt libari. Age ergo iā nūc q̄li ad
hoīes loquetes p̄cōtemur ab eis. cur expetēde videant eē diuitie.
Nūdebūt sine dubio pp voluptatē. p̄mouite z delicias corpis. tū
deinde z pp honorē q̄ hēt i vita atqz officia q̄ hoīb⁹ diuitiaz cō
tēplatione deserunt z p̄ eo q̄ facile pōt vlcisci q̄ diues ē in eos qui
iferre iniuriā tēptauerint z vt timor sit ceteris. Puto q̄ alias ex
ceptis ijs cās nō hēas voluptatis dico honoris officio z timoris
vltōis. Nā neqz sapiētiorē. neqz dementiorē. neqz tēperatiorē ne
qz prudētiorē diuitie hoīez facere p̄nt. nō benignū nō placidum
reddūt nō deniqz iracūdū i māsuetudinē aliqñ p̄mutarūt nec icō
tinentē p̄tinetiaz nec voluptuosū sobrietatē. nec inerecūdū vere
cundiā docuerūt. neqz aliud aliqñ v̄tutis gen⁹ aīe p̄ diuitias adq̄
simū ē. Qd si v̄tutib⁹ ai nihil p̄ferat. nec meliorē hoīez fm̄ v̄tutum
titulū reddūt dic q̄so quā ob cās expetēde videāt diuitie. Immo
vō nō solū nihil v̄tuti aīe p̄ferunt. sed et si paz aliqd̄ reconditū in
uenerint subruūt z ecōtrario vitia p̄ v̄tutib⁹ iroducūt. Ipsaruz
enī sequela ē. luxuria ira itēpantia furor iustitia: arrogātia: super
bia oīsqz irrōnabilis mot⁹. Sz de his suis locis pseuerimus. qm̄
qdē nō libēter hī q̄ h⁹ i egritudine inxi sunt sermonē de v̄tutib⁹ ac
vitijs audiūt. Partes. n. luxurie agūt z nihil aduersus eā patiūt
audire. Hinc ergo iterim fimo moueat. si ē i diuitijs oīo aliqd̄ qd̄
delectare possit aut si est in illis aliqd̄ honoris. Incipiam⁹ itaqz si
v̄a cōuiujs z amēsarz affluētia. In hīs. n. diuitiaz magnificen
tia p̄dicat. Conferam⁹ mēsarz diuitis z mediocris: z discutiāmus
vtrosqz cōuiuas. Qui magis q̄so sunt q̄ purā verāqz v̄tutisqz mē
se capiūt voluptatē. Illi nāqz tota die atiritis z lacescentib⁹ cubi
tis recūbūt. z cenas p̄adīs iungūt. qz vētris distictiōe rūpūnt.
atqz oppressiōe ciboꝝ suoꝝ p̄munt. i quoz coꝝpe. vini inūdatio
nevelut naufragij cuiusdā fluctib⁹ obruta aīa necat. vbi nec ocu

lus neq; lingua neq; pes ppris deseruit officio: s; oia mēbra cor
 poris vini vinculis iacet vincta quibusq; catenis vbi n̄ sopor ipse
 eis ad qetē dat: n̄ ad salubritatē cedit: s; exterriti sōnis isaniētib;
 ⁊ furētib; detiores sūt: ⁊ q̄si spōte demones supducāt sue aie. risus
 ⁊ spectaculū oib; et suis famulis sūt. Nihil agnoscūt eoz q̄ vidēt
 nihil sēiūt nihil norūt dicere aliqd vl̄ audire n̄ p̄t: s; latura fedif
 sima portant de accubitis ad lectos. In talib; igit; quibus magis
 voluptas ē. an i illis vbi cib; potusq; tātus ē q̄tus famē depellat
 ac sitim. Hinc modū vite nā docuit illū corruptela libidinis iue
 nit. Ideo deniq; i hoc et sanitas adest ⁊ rō pmanet ⁊ honestas cū
 sobrietate pdurat nec grauatū corp; atq; oppressū leuat a cōui
 uio. sed adiutū potius atq; auctū virib; totaq; alacritate subni
 sus. Qd si tibi paz fidei h̄e fmo n̄ v̄. vtrozūq; corpa aiosq; p̄si
 derar; iuenies illa magis robusta ⁊ valida ac succi plena. que me
 diocrib; ac simplicib; vtunt alimētis. Nec mibi nūc adducas in
 mediū si quis forte ex accidētī egritudine aut q̄libet ex cā frāgat.
 Alia ē ista cā. ⁊ alio tpe reqrenda. Hic v̄o q̄ i delitijs et luxurijs vi
 tam ducūt. resoluta qdē corpe ⁊ oia cetera molliora circūferūt atq;
 ex aie quodā infirmitatus repleta qbusq; ad cumulū maloz po
 dagre tumor: ⁊ imatura senect; succedit ⁊ ē eis vita semp cū me
 dicis ⁊ medicamētis. sensus at ipi graues obtusi ⁊ qdāmō iam se
 pultri. Nec aliqd voluptatis. aliqd iocūditatis h̄nt. Quis hec iocū
 cūda dicat ⁊ grata q̄ tñ nouerit. quid sit voluptas ⁊ iocūditas. A
 prudētib;. n. ita diffinit. qz hec sit voluptas cū qs desiderijs suis
 fruīt. Vbi v̄o frui desiderijs nō pōt. vl̄ egritudo nō sinit vl̄ ipa sa
 cietas desiderari n̄ facit ea q̄ onerosa efficit habūdātia sine dubio
 ⁊ voluptas meis ⁊ iocūditas p̄ter pit. Deniq; p̄sidera egros q
 fastidio purgēt. quō q̄nis eis suaves ⁊ lauti apponāt. cibi hor
 rozi tñ eos magis accipiūt qz voluptati. Sic ergo eū p̄ habūdā
 tiā cupiditas fuerit exticta p̄ter ⁊ voluptas ac iocūdita p̄miss. qz
 nō tā ciboz grā qz desiderij gignit satisfactio voluptatez. Quā ⁊ sa
 piēs qs atq; in hoz discip̄lia philosophari h̄n sciēs aiebat. Alia
 i sacietate posita illud it̄ fauis ondes ēr ipse qz voluptas nō i nā ci
 box vt dixim;: s; i desiderij vigore p̄sistit. pp hoc ⁊ p̄pha emira
 bilia enarrās q̄ in egypto gesta sūt. queq; in heremo iter cetera et

hoc dicit. De petra melle saturauit eos. Et quod nuscquam inuenimus
mel fluxisse de saxo. Quid ergo est quod dixit. Quam quidem post multam
itineris fatigationem et laborem sitis aegre frigidis et saxo fluentibus frue
bant. easque multo cum desiderio hauriebant. hoc ipso quod dulcissime et
desiderabiliter potandi cupiditas explebat. aquas illas mel appella
uit. non quod natura aquarum fuerit commutata: sed quod dulcedo poculi istar mel
lis sitientibus et desiderantibus obtineretur. Ergo cum hec ita sint. nec dubi
tari quoque de his possit nisi sit aliquis. aut pretiosissimus aut stultis
simus. nonne palam est et in proptulo quod simplicior victus et mediocrius
plurimum iocunditatis habeat et voluptatis e contra vero diuitium mese exa
crabiles quidem et horride ac morbosam contaminatam plene et sicut ait
quidam sapientium in quibus molesta sunt et ea que delectabilia videntur. Sed ho
nores inquit preferunt diuitie: et inimicis vltimos facilius dari possunt.
Et ob hoc videbitur necessarium esse opus diuitiarum quod vitis miserat et
tribuit effectus atque inanes ambrosium bullas inflat amplius et extollit
imanius quodque superbie malum ruidius erigit imo potius pro his omnibus maxime
erant fugiende diuitie. Hoc est. n. seras quascumque bestias in alia suis sponte
boies collocare. et in pectoribus suis nutrire. Leteque diuitie suadent
ut honore quidem vero celestis careat. falsum vero habet veri illius colore solum
quidam et simulata imagine fucatum regni honorem: non veritate: sed nomine. Si
cut. n. plerumque meretricis vultus. cum turpis et sedus est pro nam fucis et
coloribus pigmentat. profertur ad decipiendos eos. qui ignorant que
feditas sub velamine fuci illius prestat. ita et diuitie faciunt cum adulatione
ne volunt honorem videri. Neque. n. voces ille populi. pro quibus iudicibus ac
clamat ex veritate. preferunt: sed ipse sunt quibus fucatum nomen honoris et de
pingit. Nam si scias iterroges ac clamatum tibi. inuenies apud vnum
quemque eorum mille te capit. bene accusari. Denique ubi metus cessauerit
privatus et publice prope fuerit scena resolutio tunc videas quantum ob la
trantes quantum obloquentes. quantum simulantes et hi omnes ex illis sunt: qui
prius ac clamabant et in mensis te laudibus extollebant. Hec tu honores
dicis. et hec diuitis querenda credis. Que si sponte adessent recusan
da erant. Id. n. oculi quibus amoris adgrunt. Sed vis ostendam tibi hono
re verum. honor verum vultus est. Hic honor nec acesaribus prestatur neque adu
latioibus pergrit neque pecunia preparat. nihil fucatum in se habet nihil falsum nihil
occultum. bene honoris successerit nullus est. Accusator nullus. nullus ingratus

99

Hic honor temporibus non mutatur nec tyrannos patitur nec picturam tabule metuit defendam aliquam. Sed vindictam iniquis inimicorum sumere non possum. **H**ec est enim maxima causa et principalis quam execrande diuitie sunt: et amanda paupertas. **I**stius enim gladium quem dicitis aduersum te acuum: et faciunt te pernicitorem mandati illius quod dicit. **M**ibi vindictam et ego retribuam dicit dominus. **V**is autem videre quantum mali habeat vindicte cupiditas. **M**isericordiam dei aufert ab homine et concessam iam gratiam perstringit ac reuocat. **S**criptum est enim in euangelio quod is qui multorum talentorum debitor fuerat et veniam precatur a domino impetrauerat peruersus ad perseruandum suum: qui ei partem pecunie debebat. hoc est quod in eum parum aliquid peccauerat exigere eum cepit vindictam scilicet sumere: et ob hoc quod iniustus fuit erga indulgentiam conserui ipse de se iniam tulit: ut non solum concessa sibi iam non frueretur indulgentia: sed et tortoribus tradere atque in vniuersas debitorum summam cum supplicis penaque persolueret. **E**t ita per vindicte desiderio munus diuine perdidit indulgentie. **P**ro his quos te vident expectare diuitie ut tibi facilior via pateat ad interitum. **N**on enim per his maxime oportebat eas velut inimicum grauissimum ac totius mali actorem vitare. **S**ed paupertas in quibus difficile negotium est. **I**nterdum enim et blasphemare cogit homines per penuriam et multa inhonesta et graua et indigna committere. **N**on paupertas hec sed pusillanimitas facit. **M**as et lazarus pauper fuit et valde pauper cuius paupertati addebatur egritudo amarissima quam ipsam paupertatem redderet diuorem. cumque et vis morbi solatia multa deposceret. et nullum penitus paupertas posset adhibere. **D**olorum enim alterum si solum sit graue est et doloribus plenum. **C**um autem sibi iunguntur nec adest quod subleuet intolerabile efficit malum. ignis iuestigabilis dolor sine remedio tempestas plena naufragio aie simul et corporis flamma. **T**amen huic beato his omnibus malis aliquid amplius addit vicinitas diuitis epulantis luxuriose. et adhuc magis ac magis est inde in eum tormeta cumulabantur quod et ad ianuam iacebat epulantis. ut eum multo amplius excruciarerit ope in oculis posite quam verabantur. quam ille qui per penurias deerant. **A**dulto enim grauius affligit aiam quod cogit bonis carere quam videt. quam his egere quam non videt. **V**erumne his quod dicitur flexit diues ille crudelis. sed sibi quidem preparari melam solitis copiis iubet exornari ministeria vina diffundi coquorum exercitum et aliorum ministeriorum cum parasitorum turmis duci catatorum sta

tui castruas. nec in aliquo luxuriā temulentiaq; fraudari. Pau-
perē vō lazariū vira fames z amare egritudis ira vastabat. miser
vō nullus nec vlluz misero solatiū. Et ex mēsa qdē diuitis q̄ para-
fitos z luxoriosos vsq; ad distensionē z crapulā s. ciabat: ne mi-
ce qdē q̄ p̄ficiunt veniebāt ad lazariū fame periclitatē. Et tñ ita p-
tulit hāc tā oīta tāq; tererrimā paup̄tatē vt neq; amarū simonē ne
q; blasphemie v̄bū p̄ferret: aut illicitū. s; sicut aurū veberimū igni
tū puri⁹ z sinceri⁹ reddidit. ita ēt ille passionib⁹ cruciatibusq; exanti-
nat⁹ clarior z splēdidior p̄ patiētiā reddebat. Et. n. si vidētes tñ-
mō diuites q̄q; affligunt humiles z tabescūt ac distendūt i vi-
diā z vita eis ipsa amarioz reddidit ēt si necessariū eis nō desijt vi-
ct⁹ ēt si mediocria videant hēre ministeria. qd vō passus ē lazarus
q̄ ita erat paup̄ vt nullus alius fuit: z nō solū paup̄ s; z eger vt nul-
lus alius: ita eger fuit z q̄ nullū oīno nō d. cā ministrū s; nec sola-
tiū qdē hūit in medio ciuitatis vt in vltimis egens desertis fame
patiens oīum s; plus ex habūdantiā vicinītatē exuriēs. Videbat
n. diuitē rex copijs tanq; fontib⁹ z fluminib⁹ inundantē. se vō ab
hoībus nullū qdē capientē refrigeriū. solis aut canib⁹ iacere mi-
serādū. Ita. n. erat egritudine resolut⁹ vt ne ipsos qdē valeret ab-
gere. Sic ergo nisi fuisset sūme phie qñ bec oīa tā patiēter tāq; si
deli ptulisset. Vides quō seipm nō lesit a nullo ledi potuit. Itera
bo. n. z repetā p̄missiōis mee simonē. Quid igif dic mibi morib⁹
corpis. qd penuria rex oīum. qd irruētes vlcērib⁹ canes qd vici-
nitas avari diuitis ac supbi ledere potuit athletā dei aut i q̄ reso-
lut⁹ aut fract⁹ ē ab ai v̄turb⁹ nihil oīno. Quinimo z angustis re-
rū magis solidat⁹ ē z hinc illi corone pate s. vñ ifelicioz putabat
Inde ei palma victorie. inde etna remuneratio. vñ ei cruciat⁹ mlti-
plicabāt z iniurie. Fames illa habūdantiā p̄parabat futuroz bo-
noz egritudo illa vitā p̄ciliabat eternā vlcera illa q̄ canes lambe-
bāt splēdorē glie p̄ angelos ministrādū ferebāt. In hūani z crudel
diuitis despect⁹ atq; ad ianuas ei⁹ cubile p̄ceptū p̄is Abzaā p̄s-
simos sin⁹ z b̄titudis z p̄fortia ministrabāt. Quid vō apls paulus
nō. n. absurdū puto itez viri h⁹ facere mētūoz. Mōne i nūeris tē-
ptatōib⁹ sub act⁹ ē z qd ex his oib⁹ lesus ē. Mōne p̄ h̄ gliosior fa-
ct⁹ ē. Quid ei fames: qd frig⁹: qd nuditas nocuit: qd flagella: qd

vbera: quid saxa nocuerunt: qd detrimētū i naufragijs: qd i p̄fūdo
maris passus ē. nōne pmāsit idē sp̄ paulus ⁊ idē vocat⁹ est aplūs
Ecōtra iudas vn⁹ fuit de duodeciz. pdisse ei qd qz potuit nō hnt
aiuz virtutib⁹ deditū. Sz paulus qdē cū penuria ⁊ plagis cucur
rit cursuz q ducit ad celū: ille vero cumet p̄oz vocat⁹ eet i aplatū
⁊ sili cū ceteris gfa donat⁹ celestiqz doct⁹ phiaz eet ⁊ sacre xp̄i mē
se venerādīqz sacri p̄iceps extūisset. hūisset et domū sp̄s sci. ita vt
mortuos suscitaret leprosos curaret ac demōes effugaret. cūqz de
ptēptu rex sc̄lariū frequēter fuisset edoct⁹ adherens laterib⁹ dñi
atqz idigentū sibi eet cōmissa desp̄atio q. i. p̄ hec latēf meo aua
ritie vitū sanaret. erat. n. sur. tñ hec sic qdē in meli⁹ pficere potuit
cū erga eū tot tāisqz puisionib⁹ oīs vteret. Sciebat. n. xp̄s q aua
rus eet iudas ⁊ p̄ pecunie amore pitur⁹ ⁊ nō solū nō arguit eū p̄
hoc vitio. sz ⁊ lateribus medicamētis curare voluit. ipi comūtēs
disp̄ationē pecunie vt hās i māib⁹ qd desiderabat p̄ciosa passio
expleta cupiditate cessaret. nec decideret in illā mort. souea sz mi
nozib⁹ malis maioza reprimere. Sic in oib⁹ q semetipz nō le
serit ab alio ledi n̄ pōt ⁊ rursū q semetipz corrigere ⁊ emēdare no
luerit ⁊ q in ip̄o ē atqz in ptate ei⁹ explere extrinsec⁹ nullus p̄derit
ppea deniqz scriptura diuina tanqz i imagie qdā latissima ⁊ āplissi
ma vetex vitas ⁊ gesta depingit ab Adaz vsqz ad xp̄s narratōe de
ducta vt tibi oñderet alioz lapsus aliozūqz coronas ⁊ ex vitroqz
docerz erudiretqz te qz nisi qs semetipz leserit ab alio nō pōt ledi
ēt si oīs p̄ eū p̄iuret orbis. et si p̄mutatio rez ac tpoz fiat et si potē
tū p̄ eū ⁊ p̄ncipiū furor seuiat ⁊ insidiēt oēs siue noti siue ignoti siū
amici siue inimici vl̄ dolo vl̄ vi vl̄ fraudib⁹ ipugnātes insidiātes
tñ p̄mouere ne paz qd poterūt eū q p̄stātā t̄z vt ai virtutib⁹ vigilat
sicut ecōtrario ignauū ⁊ desidē ⁊ q semetipm̄ pdit ac deieit et sile
adhibeas meūcinas mille munimēta congras meliorē facere ⁊
emēdare nō poteris nisi p̄us ip̄e qd in se ē p̄ponat ac p̄ferat. hoc
ē qd nobis ex euāgelica parabola demōstrat que de illis scripra
ē quoz aliū supra petrā edificauit domū suaz aliū supra are
nam non vt arenā sut petrā intelligamus neqz vt edificū ex li
gnis ⁊ lapidibus consideremus extractum. neqz vt flumina ⁊ im
bres ⁊ ventos qui impingunt in domos illa s̄ materiales putemus

sed ut hec eē intelligam⁹ vel virtutē ai vel ignauā z ut ex his ad-
uertam⁹ q^o nisi q seipz leserit ab alio ledi nō pōt. Nō ergo pluuia
neqz flumina cū impetu veniētia neqz vēti validissimi cōmouere
potuerūt supra petrā domū edificatā ut ex hoc intelligas qz q se-
metipm nō pdiderit. nec a semetipō fuerit mor⁹ nulla supueniēs
tēptatio deicere eū poterit ac mouere. Illud vō aliud edificii fa-
cile subuertitur nō p tēptationū violentia alioquin z illud aliud
edificiū deiecisset; s; pp fundamēti istud ppositū infirmitatē. Are-
na. n. res ē mobilis z fluēs q sine dubio instabilitatē atqz incōstāti-
am designat aīoz. Nō ergo ut dixim⁹ lapsus z ruine causa tēpta-
tio ē s; instabilitas animi z ignauia q etiā sine tēptatiōe iterdū spō-
te deicitur sicut z illa fabrica q sup arenā edificata ē etiā si flumina
vētiqz nō vrgeāt. ipa tñ paulatim effluēs instabilis arene edificif
crepidinē subruit z euertit. Nā z arene spōte rūpūtur z adamas
verus nec malleis cesus infringit. ita ergo q a semetipō non ledif
etiā si tundatur ab alijs nō pōt ledi. q vero animi sui ignauia p-
ditur etiā nullo p vrgete spōte defluit ac resoluitur: sicut z iudas
ille q nō solū nullo extrinsecus impellēte d. lapsus ē sed ecōtrario
plurib⁹ adiut⁹ remedijs stare nō potuit vis ut hec nō solū p sin-
glos gesta s; etiā p ppos doceā. Quāta erga indeoz pplz cura
extitit diuine prudētie. Nō ne omis ut ita dicā creatura. erga emē
datiōis eoz ministeriū pparata est. Nō ne pceteris oib⁹ hoibus
noua qdā z magnifica eis vite iſtituta sūt tradita. Nō ne i medio
mari siccū iteraptū ē eis z i q eis fuit salus ibi inimicis eoz vēti i-
terit⁹. Quadragita⁹ ānis in deserto nō arādo neqz seminādo vixē-
rūt laborē messis z aree nescierūt. vsus molle eis z excoquēdi pa-
nis necessitas eis nō fuit. seminas qz eoz nulla sollicitudo con-
strinxit mercandī causa non fuit macellū nemo p cōpandis car-
nib⁹ reqsiuit. sed hec oīa fuit eis verbū dei z pauit eis mēfaz in de-
serto laboris z sudoris exptes. Hec eni fuit nā māne cib⁹ quoti-
die nouus z saporē sui pdesiderijs vescentiū subministrās. Sed
z indumēta eozū z calciamēta. z ipsoz ēt eozpoz nā oblita ē in-
firmitatis sue. Omni nāqz illo tpe neqz indumēta attrita sunt eis
neqz fuit i illis infirmās medico nullus idiguit. medicamēta nul-
lus qsiuit. eduxit eis cos inqt cū argēto z auro z nō erat i tribub⁹
eorum

eorum infirmus sed quasi qui reliquissent iam mundum hunc et ad alium meliorem prestantioreque transissent: ita eis cibus et potus absque labore et solitudine ex verbo dei prebebatur et quod fuit super omne miraculum ne forte eos acrior solis radius adureret umbra nubis per diem desuper tegebantur: et cum ipsis quocumque abissent circumferabantur tecta ista celestia. Sed ne noctis quidem tenebre absque solatio relinquuntur lampas namque ignis verbo dei accensa lucebat que non solum illuminandi verum et itineris ostendendi ministerium prebebat in deserto. Quid vero de sequenti dixerim petra aquarum fluuios emittente quid multitudines auium que deitate sui terram texerunt vniuersam. Nam in egypto que facta sunt mirabilia quid repetam. Quid etiam virtutes que consumate sunt in deserto. bella orationibus gesta: et victorias sola dei inuocatione quesitas. non enim ut pugnantes sed ut choros agentes protensione manuum triumphabant. Illud autem quomodo narrabo quod qui egyptum aquis pro se pugnantibus strauerant muros ierico in voce tubarum atque circumitione dei sciunt. ita ut aduersariis psallentium magis chori quam exercitus viderentur hostiles et qui misteria magis putarentur consummare quam bella. Hec autem cuncta signa et prodigia non ob hoc solum fiebant ut usus proprius tantum viderentur expleri sed ut doctrina agnitionis dei quam moyses tradente didicerant firmitus eis et tenatim adhereret. Hec enim omnia voces erant deum celi et vniuersitatis predicantes. Nam et mare hoc clamabat cum pedibus transiret. hoc etiam cum extingueret aduersarios hoc nili aque in sanguinem verberse. hoc eruptio ranarum predicabat et exercitus locustarum. hoc erugo et cinifex et omnia illa que gesta sunt siue in egypto siue in deserto prodigia nunciabant. Manna ipsum et columna ignis et coturnicum multitudo atque omnia illa libera quidem erat eis et littere que deleri omnino non possent nec de conscientie eorum paginis aboleri quas legerent et haberent semper in cordibus suis. Et tamen post omnia hec tantae euidentis diuine virtutis insignia et post vniuersam gloriam que eis supra cunctos mortales data est. infideles extiterunt et ingrati. Caput namque vituli adorauerunt et deos alios quesierunt sibi fieri cum tante talesque dei virtutes alie adhuc in oculis ab eis haberentur.

6

tur. alie vero recentem et nuper gestam seruarent in corde memo-
riam. Et vero ninuitarum populus alienigena et barbarus nul-
lis prius diuine prudentie beneficijs assuetus non legibus non mi-
rabilibus non preceptis ullis aut opibus illuminatus. hominem vi-
dit habitu naufragi vultu peregrinum nec prius vnquam sibi cognitum
primo statim ingressu dicentem. adhuc quadraginta dies et ninive
subuertetur et ex istis solis sermonibus conuersi sunt ad timores
dei abiectisq; continuo prioris vite malis ad virtute iusticiaeque
se contulerunt. tam fideli satisfactione vt diuinitus iam promulga-
tam sententiam reuocaret et urbem susterent mitantem metu exci-
dij ac iam iamq; perituram. Vidit enim inquit deus quod reuersi sunt
vnusquisq; auia sua pessima. Quomodo reuersi sunt. dic mihi. Ma-
gna enim erat malitia eorum immensa iniquitas vulnera insanabilia
hoc enim indicat propheta cum dicit. ascendit malitia eorum vsq;
ad celum per hec quidem spatia. magnitudines peccatorum designat
Sed tamen hec tanta eorum malitia que vsq; ad celum fuerat ex-
tensa tribus solis diebus. vno peregrino et ignoto et naufrago ho-
mine paucissimis sermonibus comonente ita extincta et deleta est
vt tale adeo testimonium mererentur accipere dicente. Et vidit
deus quia discessit vnusquisq; auia sua mala et penituit eus a ma-
litia quas dixit vt faceret eis. Vides quoniam qui intentus est et vigi-
lat et sui meminit non solum ab hominibus non potest ledi: sed et imi-
nentem celitus iram repellit qui non semetipsum prodit et ledit etiam
si mille extrinsecus beneficijs diuinis fulciatur non ei sufficiet ad
salutem: quia neque iudeis tanta mirabilia que in eos collata sunt
profuerunt: neque alienigenis quod nihil horum adepti sunt ob-
fuit: sed quoniam animo propositoque recto semetipsum dederint
deo parua occasione sumpta plurimum profecerunt et quidem
cum essent vt diximus barbari et alienigene atque ab omni institu-
tione peregrini. Quid vero de tribus pueris dicemus in quos tot
mala illata virtutem tamen animi eorum ledere non potuerunt
aut infringere. Nonne pueri erant et tenere etatis et imprimis sta-
tim vite iniurijs et captiuitatem damnationemque perpeffi: exules
domo et patria temploque extorres alienati patris legibus: auul-

si diuinis officijs altaribus sacrificijs purificationibusq; solenni-
 bus et ab ipsa etiam psalmi voce detracti ad peregrina ducuntur
 et dominatōnem barbaram patiuntur feris magis bestijs q̄ ho-
 minibus traditi nullam paterne doctrine vocē nullum propheti-
 ce cōmonitionis sermonem. nulla sacerdotum aut pastorum so-
 lertia capientes. sic enim ipsi dicunt. q̄ non est in tempore hoc p̄n-
 ceptus neq; propheta neq; dux neq; locus ad sacrificandus in cō-
 spectu dei ad inueniendam misericordiaz. Sed et hoc accessit eis
 ad difficultatem rerum: ut intra aulam regiam nutrentur et eēt
 quasi in medium pelagus adducti vbi tempestates et procelle et
 immanium fluctuuz mine sine gubernatore sine nautis sine velo
 et remis nauigaturi pelagus immensum et tamen quia erat mentis
 eorum insita diuina philosophia et sciebant contemptui habenda
 presentium rerum caducas fragilesq; potentias ac tumida
 calcandam esse iactantiam pennisq; fidei subnixi euolare nouerant
 ad celestia. aulam regiam velut ergastuli squalores ducebāt
 Et rex quidem iubet eos mense sue esse participes mēse illius af-
 fluentis et tumide et immunditijs atq; execrationibus plene: sed
 ipsis hec abominationi erant non honori et tanquā agni iter lu-
 pos positi videbant q̄ aut moriendum sibi fame ferroque esset.
 aut ex his que execrabantur vescendum. *Quid ergo faciūt ado-
 lescentuli. Quid agis etas immatura. Quid captiua conditio:*
 non dicunt: quia necessitas nostra non latet dominum q̄ sub ty-
 ranno sumus positi. q̄ i captiuitate: q̄ in seruitute detinemur: nō
 possumus obsistere. crudelibus dominis superbisque victorib?
 Nihil horum meditati sunt sed intenderūt animo vsque ad mor-
 tem venire. *Tantum ne peccarent domino. et facerent quod fieri
 non licebat. Erant igitur eis cuncta que extrinsecus sunt aduersa
 et contraria nec etiam diuitie captiuis et nudis erant. neque pecu-
 nie quibus lenire possent imparantium ferocitatem. nec amici-
 tie vlla fidutia. vtpote peregrinis neque potentia aliqua vtpote
 seruis. Neque multitudine obrinere poterant. Tres enim soli
 erant. Quid ergo faciunt quod solum in potestate habere vi-
 debantur. verbis precantur eunuchum qui super eos acceperat*

potestatem: sed ipsum inueniant trepidum et pro salute sua mentem. ne forte si poscentibus eis gratiam prestare voluisset: suum caput traderet morti: et ait. Timeo ego dominum meum regem. ne forte videat vultus vestros tristes pre ceteris pueris et coetaneis vestris et condemnet caput meum in mortem. At illis sapientibus responsis adimunt ab eo omnem timorem et prestare gratiam suadent. Cunctaque ipsi omnia que in se erant et in potestate sua fecissent. adest continuo etiam deus et que in ipso sunt. ipse iam complet. Non ergo solius dei est opus istud: sed initium datum est ex proposito ipsorum. Ipsi enim posuerunt in corde suo ne gustarent de illicitis cibis. et cum hoc constanter et foris custodirent. Affuit eis continuo etiam dei nutus et bonum propositum puerorum ad finem prouocat gloriosum. Vides ergo quoniam qui seipsum non ledit ab alio non potest ledi. Ecce enim in his pueritia captiuitas solitudo: seruitus: potestas perurgens. imperia dira metus mortis vis tyrannica terrorque barbaricus. vicinus vero aliquis aut propinquus proximus aut ciuis nullus nulla bonorum monita nulla solatia et horum omnium nihil omnino fuit quod eos leserit. quos propositum et animus proprius non ledebat quinimmo et e contrario cum omnibus his que supra enumerauimus in patria adhuc solo positus ille populus uteretur. prodesse ei tot extrinsecus adminicula nequiuerunt ad animi virtutem. quod eum propria prodebat et deisciebat ignauia. Sed interit pueri nostri primo omnium gloriosum istud obtinuerunt certamen. ne contaminarentur cibis immundis. et in hoc calcato et subacto tyranno ad alia producantur celsiora. et nobiliora certamina. Proponitur namque eis multo durior et sceleratior illa priore conditio fornax igne succenditur. barbarice in eos tum ipso tyranno seuiente consurgunt commouetur omnis fera persica et addicipiendos pueros natio implacabilis et dira consurgit musica diuersa preparantur nouoque crudelitatis genere in vento musicis. Ignis et flamma coniungitur penarum mine terrorque mortis cum voluptate miscentur et tamen qui semetipsos non produunt. sed quod in sua potestate est exequuntur et peragunt. ledi a nullo potuerunt. quinimmo et clariores redduntur. ex hoc coronasque nunc nobiliores

bilioresq; digressi sunt. Et iudei quidem habentes templum et sacrificia et archam testamenti cherubin quoque et propitiatorium et omnia illa quibus quotidiana sacrificia consumabant. habentes prophetas alios defunctos. alios vero adhuc superstites qui eos et de presentibus informarent. de antiquis beneficijs promouerent que in egypto fecerat cum eis que in deserto etiam cum terra reprobationis ingressi sunt et in his omnibus non solum nihil profecerunt: sed et in ipso templo ad insignia preuaricationis sue idola collocauerunt. filios suos et filias eis imolantes sub arboribus etiam et montibus prophana sacrificia consumantes. Hi vero in terra barbarica in hostili solo sub tyrannica potestate flammis et mortibus traditi non solum nihil leduntur sed et maiorem gloriam capiunt. Hec ergo scientes et horum similia colligentes de diuinis scripturis. multa enim inueniet similia qui requiret. exempla quibus agnoscat alios quidem sine ulla difficultate temporum et necessitate causarum nulla vi nulla tyrannide cogente collapsos et alios his omnibus aduersantibus sibi nec leuiter quidem a virtutis proposito non fuisse commotos indubitata sententia tenere debemus quod si quis leditur eadem namque que in principijs possuimus etiam in fine firmabimus si quis inquam leditur a semetipso leditur: nec ab villo alio etiam si inumeri sint qui noceant et si omnes qui habitent terram et mare conueniant ad ledendum nocere nequaquam potuerunt ei qui a semetipso non leditur.

Ammonitio sancti Augustini episcopi per quam ostendit quod bonum sit lectionem diuinam legere et quantum mali sit ab illa vel inquisitione desinere.

Propositio christo fratres carissimi ita lectionem diuinam auideo et sicienti corde semper excipiat ut nobis spirituale gaudium de vestra fidelissima obedientia faciat sed si vultis ut vobis scripture sancte dulcescant et semper quod omnia diuina vobis precepta proficiant: subtrahite vos aliquibus horis occupationibus mundi quibus etiam in domibus vestris diuina eloquia relegentes: ad integrum vos dei

fumunt multo q̄s dudum: vinxit q̄dem eos nabuchodonosor &
 misit in fornacē ignis sed nihil ledere potuit: imo & magnifice p-
 fuit. Maiorem nāq; eis gloriā tyrānica crudelitas acquisiuit.
 In medio enim fornacis positi & barbarico in eos incendio plus
 q̄ flāma fornacis ardente clarissimaz magnificāq; de hoste lum-
 psere victoriā: & tres pueri captiui totam gentē pariter cum re-
 ge: miraculi magnificentiā duxere captiuos quorū gloriā omni-
 b^o seculis refertur & canetur. Sic ergo qui sibi ipsi nō nocuit ali^o ei
 nocere nō potuit aut deicere: quid est q̄ aliqui animi virtus pos-
 sit infringi. Sed dicis deus affuit & ipse eos de incēdio liberauit.
 Et tu q̄dem si facias oīa que in te sūt sperare debes & ea que adeo
 sunt. Aderit namq; & tibi si tu ipse prius nō defueris tibi. Verūta-
 men ego pueros istos non propter hoc admiro: & beatos iudi-
 co quia ignis incendia calcauerūt illesi: sed q̄ pro patrijs legib^o
 vinciri voluerūt, & in fornacem mitti & ignib^o tradi. in hoc enim ē
 eorum animi virtus & meritū. Statim namq; vt in ignem iniecti
 sunt corone eis necci ceperunt ex illis sine dubio verbis quib^o oī
 fiducia & libertate responderant regi dicentes. Non opus ha-
 bemus de verbo hoc respondere tibi. est enī deus noster in celis
 cui nos seruius qui pōt eripere nos decamino ignis ardentis &
 de manibus tuis o rex liberare. Qd si noluerit notū tibi sit o rex
 q̄ dīs tuis nō seruiemus & imaginem auream quā statuisti non
 adoramus: ex his verbis illi iam coronati sunt & in hac cōfessio-
 ne victoriē sue palmam ceperunt in hoc fuit cursus eorū quem in
 cōfessionis martino celebrarūt. Quod vero corpora eorū tradi-
 ta sibi ignis erubuit & vincula dissoluit atq; oblitus nature sue in
 medio fornacis exhibuit eis celestis rosis refrigeria hoc iam gra-
 tie dei fuit qui voluit per magnificentiā mirabilium notaz facere
 potentiā suā. illi vero in confessione sua & fidei constantia corona-
 ti sunt & martirij sui gloriā consecuti. Quid tu ad hec dicere po-
 teris: etiam si patria expulsus es & isti etiam: si in captiuitatem de-
 duct^o ea & barbaris dominis seruisti. hoc & istis accidit. Si sine
 solatio sine doctrina sine sermonis cōmonitione vixisti: neq; istis
 cuncta hec affuerunt. Vincit & sectus ad mortem ductus es isti
 sed per hec omnia transducti ex vnoquoq; eorum & clariores no-

misericordie psecratis vt in vobis illico feliciter impleat qd de bea
 to viro scriptu est qz in lege dñi meditabitur die ac nocte. Et illd
 beati q scrutatur testimonia ei⁹ ⁊ toto corde exgrunt eū. Et illd in
 toto corde meo abscondi eloqa tua vt nō peccem tibi. Sicut enim
 vt ipsi auditis ille q in corde suo ascondit eloqa dei nō peccat ita
 ⁊ ille qui non abscondit peccare nō cessat. Si enim negociatori-
 bus nō sufficit de vna tñ merce lucra congrere sz plures merces
 comparant ex qbus substātiā suam augeāt ⁊ agricole diuersa ge-
 nera seminū conant serere vnde sufficientē cibum sibi ⁊ suis vale-
 ant pparare quāto magis in spūalibus lucris nō vobis dz suffi-
 cere q in ecclesia lectōes diuinas auditis. sz in domib⁹ ⁊ in cōui-
 uijs vestris. ⁊ qñ dies breues sunt etiam aliquibus horis in nocti-
 bus lectioni diuine debetis insistere vt in horreo cordis vestri spi-
 rituale possitis triticū cōparare ⁊ in thesauris aīarum vestrarum
 scripturarū margaritas recōdere vt cum in die iudicij ante tribu-
 nal eterni iudicis venerim⁹ sicut dicit aplo vestiti ⁊ nō nudī veni-
 amus. Et illud frēs carissimi diligēter attendite qz scripture diui-
 ne qñ littere sunt de patria nra transmissē. Patria. n. nostra para-
 disus est. parētes nostri patriarche sunt ⁊ pphete ⁊ apostoli etiā
 ⁊ martyres. Liues. n. angeli rex xp̄s est. Qñ enī peccauit adā tūc
 in ipso velut in exiliū huius mūdi p̄iecti sum⁹. Sz qz rex noster
 plusqz cogitari vel dici pōt p̄us ⁊ misericors est scripturas diuinas
 inuitatorias ad nos p p̄iarchas ⁊ pphas dignatus est mittere q
 bus nos ad eternā ⁊ p̄ncipalem p̄ziām inuitaret ⁊ cuz scripturas
 ei⁹ rebeli spū fragilitas humana p̄tēneret dignat⁹ est p seipm̄ de-
 scēdere ⁊ nos de tyrānide ⁊ de supbia diaboli liberare ⁊ ad verā
 humilitatē exēplo sue māsuētudinis puocare. De p̄tate ēt antiq
 hostis p passionis iniuriā liberare ad inferna descēdere ⁊ antiq̄s
 scōs q origināli pctō obnoxij tenebant eripe in altū ascēdere spi-
 ritū sc̄m q nos p oēs insidias diaboli p̄fortaret de celis mittere ēt
 aplos suos q regnū dei p vniuersum mūdū euāgelizarēt dirige: ⁊
 sz non solū supbos: sz ēt ipsos nō solū originalib⁹ sz ēt actualib⁹
 peccatis obnoxios inuenisset totū tñ nemine supplicante dimissit
 ⁊ nō solū sicut merebamur mltis cathēis vel p̄pedib⁹ oppressos
 ad exercēda laboriosa opa nō traxit. sz magi p̄ ineffabili pietate vt

B iiii

cum illo regnemus clementer ac misericorditer inuitauit. Dum
hec ita sint fratres carissimi qui de se cogitant serui qui ita presu-
munt domini sui precepta continere vt nec ipsas inuitatozias lit-
teras quibus ad regni beatitudinem eos inuitat dignetur relege-
re. Quomodo enim si aliquis vestrum ad procuratorem suum
litteras dirigat et ille non solum non impleat quod precipitur: sed eti-
am ipsa visioza relegere dedignetur non indulgentiam sed penam
non libertatem acciperes sed carcerem merebitur sustinere ita il-
le qui diuinas scripturas de patria eterna transmissas dissimulat
legere timere debet ne forte premia eterna non accipiat: sed etiam
penam perpetuam non euadat. Nam in tantum periculosum est no-
bis diuina precepta non legere vt propheta lugubriter clamat:
ideo captiuus ductus est populus meus: quia non habuit scien-
tiam. Qui autem ignorat ignorabitur sine dubio: qui deum per diuinam
lectionem in hoc seculo dissimulat inquirere et deus illum in eter-
na beatitudine dedignatur agnoscere et timere debet ne clausis ia-
nuis cum stultis virginibus foris exclusus mereatur audire ne-
scio vos non noui vos discedite a me operari iniquitatis. Quid est
nescio vos non noui vos. Quomodo eos nescit quos in ignem mit-
tit. Ideo utique quia sicut iam dictum est qui eum in hoc seculo le-
gendo noluit intelligere in die iudicij deus illos dedignabitur ag-
noscere. Et illud quod in salomone scriptum est non negligenter
sed cum grandi sollicitudine ac timore debemus audire. Qui ob-
turat aurem suam inquit ne audiat legem oratio eius erit execra-
bilis. Debet ipse prius audire deum qui vult exaudiri a deo. Nam
qua fronte vult vt deus eum exaudiat quem intantum despicit
vt eius legere precepta dissimulet. Et illud quale est fratres mei
quod nonnulli christiani quod peius est aliquotiens etiam et clerici quam-
do iter acturi sunt et panem et vinum et oleum et diversa dispensa-
ta sibi ordinant preparare et cum tanta vnusquisque in terreno iti-
nere preparat. vnde viuat caro sua vnus libellum legere non curat vnde
et hic et in eternum reficiatur anima sua. Et cum duos ipse homi-
nes habeat interiorum ad imaginem dei factum et exteriorum de
limo terre formatum. ille tamen tantam sollicitudinem pro cor-
pore quod in sepulchro vermibus deuorandus est habere vide

tur interiorē vero hominē qui ad imaginē dei factus est tā
 q̄ vile mancipiū sine pabulo verbi dei fame ⁊ siti cruciare co-
 gnoscitur. Nam intantum deum negligit vt in se imaginē ipsius
 despiciat ⁊ contēnat. Hoc ergo fratres carissimi sapienter ⁊ utili-
 ter cogitantes quātum possumus ociosis fabulis ⁊ detractioni-
 bus ac surrilitatibus cunctis sinem studeamus imponere ⁊ totis
 viribus de impedimentis mundi istius fugiendo aliquas horas
 querere in quibus pro salute anime nostre orationi v̄ lectiōi pos-
 simus insistere vt in nobis impleatur illud quod scriptum est qui
 docti fuerint fulgebunt sicut stellas in perpetuas eternitates. Qd̄
 ipse prestare dignetur qui cum patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat
 deus in secula seculorum. Amen.

De obsecratione oratione postulatione ⁊ gratiarum actōne
 sermo sancti Bernardi.

Quattuor mibi videntur orādi mo-
 dos exprimere apo-
 stoli verba dicentis. Volo primum fieri obse-
 crationes deinde orationes postulationes gra-
 tiarum actiones. Sunt enim quos adhuc pec-
 cati conscientia terret ⁊ cruciat nōdū accepta
 resistendi virtute: tunc. s. cum primum in ipso peccatorum cen-
 ſacientes spiritus veritatis irradiat ⁊ excitans erubescere ⁊ timere
 eos facit dum vident imanitatem criminum meritorum ex igni-
 tatem ⁊ velud ardentem coronam se gebennam expauescentes:
 quoniam in seipsi boni nihil inueniunt aliunde apprehēdunt v̄
 de regantur. Sciunt enim quod non sit tr̄tum in cōspectu domi-
 ni dei sui vacuos apparere contra legis p̄ceptum. ⁊ multo mi-
 nus id presumere audent plenis stercore manib⁹. Quia ergo ti-
 met ⁊ merito timēt per seipsos accedere student quasi per alios
 supplicare. Tale est illud oratiōi genus quo solemus v̄ dicētes
 Sancte petre ora pro nobis ⁊ similia. Maxime v̄o illud obse-
 cratio est manifesta. per passionem ⁊ crucem tuam ⁊ est in hunc
 modum. Tale enim videtur ac si latro dep̄bensus ⁊ iaz vicin⁹

suspendio quoniam penitus desperat nec inuenit in se unde misericordiam
deprecetur extendens brachia dicat quia sic passus est christus ut
eorum a quibus tenet animos moueat ad pietatem. Credo ego de
talibus dici posse quod regnum celorum vim patitur et violenter diri-
piunt. Illud vim faciebat regno celorum publicanus ille qui dum
non auderet oculos ad celum leuare ipsum celum ad se potuit incli-
nare. Simile aliquid mulier illa egisse videtur que profluum san-
guinis habens dum timet ad christum accedere. fecit ab eo virtutem
exire. sicut enim tetigit simbriam et curata est ab infirmitate. **U**n-
de et dignatis quodammodo verbum videtur quod de ea deus ait. **Q**uis
me tetigit et addidit. Senti a me virtutem exire non credo quod
sit inter nos quispiam sed fortasse nonnulli in seculari habitu vel
conuersatione potuerunt aliquando experiri quod loquor ut in-
uirti profluum sanguinis paterentur eius inquam sanguinis qui
regnum dei non possidebit. Et enim qui facit peccatum seruus est
peccati: nec sua se poterit continentie virtute etiam cum volet.
Hunc ergo minime expedit per seipsum ad christum ecclesie: sed
tangere si quam inuenerit eius simbriam. hoc est et eum extremum
in ecclesiam considerare hominem quam humiliorum viderit que est
vestis christi eum inquam qui elegit abiectus esse in domo dei.
Oportet considerare quam vere est simbria posita in hora vestimen-
ti ad quam usque spiritualis unguenti descendens a capite copia
tota decurrit. **H**unc sibi beneficiis aliquibus seu prece humiliter
et confessione pura tetigerit ut affectum eius erga gratia se mo-
ueat ad compatiendum sibi habeat fidem et sine dubitatione sa-
nabitur. illud tamen nouerit simbria non a se sed a christo exis-
se virtutem qui et tangi se protestatur in simbria. **E**xpressi vobis
quantum potui quale sit et cui anime necessarium genus obsecra-
tionis. **A**t vero tam continendi virtute accepta secure accedit qui
sibi conscius fuerit pro delictis preteritis veniam petens et utitur
oratione que nimirum oratio est. ratio quando iam ore suo loqui-
tur cum deo suo. **H**inc illud est quod materia magdalis quam non
minus habuit emoriosa illa non sic tamen veretur accedere. sed
rigat lachrymis pedes capillis tergit ungit unguento osculatur

ore deuoto. Unde satis liquet quod omnino ias posuerat in cor
 de suo a peccato deinceps abstinere et quasi profluuium stabat.
 quod si iam consecutus es et tu primus est ut ipi domino loques
 in oratione recogites annos tuos in amaritudine anime tue. De
 hinc postqz in lamentis penitentie aliquam diu perseuerans hy-
 laritatem quandam et fiduciam conceperis indulgentie. Accede
 iam ad postulationes ut secure iam tanquam receptus in gratias
 domini tui. coferuis tuis audeas petere quod oportet. At fortas-
 se requiras: unde aut quomodo noscere poteris vtrum hanc co-
 secutus sis indulgentiam. Sic nimirum conseruando humanita-
 tis gratiam diuina solet pietas ordinare. ut quanto quisqz plus
 proficit eo minus se reputet profecisse. Nam et vsqz ad supremum
 exercitii spiritualis gradus quisquis eo vsqz profecerit: aliquid
 ei de primi gradus in perfectione relinquatur ut vix primum sibi
 videatur adeptus. At tamen scio quid hodie lectum sit de euan-
 gelio. Dixit iesus paralitico. Conside fili remittuntur tibi pecca-
 ta tua et reputatum est ei in blasphemiam. Et ille nimirum cui co-
 gitatio hominis confitebitur quid cogitatis inquit mala in cor-
 dibus vestris. Blasphemare me blasphematis et quasi ad excu-
 sandam visibilis curationis virtutem mihi inuisibilem vsurpare
 Sed ego vos potius blasphemus esse conuenio signo visibili
 probas inuisibilem potestatem ut sciatis inquit: quia potesta-
 tem habet filius hominis dimittendi in terra peccata: tunc ait
 paralitico. Surge tolle grabatulum tuum et ambula. Et tu er-
 go suam surgis desiderio supernorum si grabatum tollis. scilicet
 a terrenis eleuans voluptatibus ut non ferratur anima concu-
 piscentijs eius. Sed magis ipsa ut dignum est regat illud: et se-
 rat quo non vult si demum ambulas que retro sunt obliuiscens
 et ad ea que a te sunt te extendens desiderio: et proposito pro-
 fitiendi curatum te esse non dubites. Neque enim surgere po-
 teras si non aliquatenus onus esset alleuiatum. Nec graba-
 tum tollere nisi ex honoratus magis. Nec ambulare seruoze
 conuersionis cum graui molle possibile est: propter quod si-
 ducialiter iam postulare potest qui eiusmodi est. tamen caueat

ne forte: aut postulet non postulanda: aut nimis postulet que a deo sunt postulanda: aut ea tepide querat que toto affectu et omni tempore sunt querenda. *Petitio et non accipitis: ait Jacobus eo quod male petatis. Sic agit omnis qui terrena querit ultra necessitatem qui mundialem gloriam sectatur aut voluptatem.* Tale etiam quod solent homines seculares mortem inimicorum in orationibus postulare: ceteraque similia que non oportet. At vero temporalia si defuerint petenda quidem sunt quantum necessitas humana requirit sed iuxta beati Gregorii sententiam non sunt hec minime requirenda. In quo genere etiam illa sunt spiritualia sine quibus nihilominus salus constare potest: ut sermo scientie gratia curationum omnia que de quibus certum non habemus quid expediat nobis utpote si te fatigat temptatio supplicandum quidem pro ea ut auferatur a te, sed non nimis obnixè: quoniam in talibus meminisse semper oportet apostolice illius sententie, nos enim quid oremus sicut oportet noscimus. sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus in enarrabilibus et deo magis committere quam temere aliquid apud nos diffinire. *Hec autem sunt toto affectu et omni tempore postulanda, hec sunt pro quibus incessanter et quam obnixè poterunt clament ad deum desideria tua ut habeas gratiam eius bonam et placere possis in oculis pietatis ipsius et in eo viuas et moriaris in ipso ut gloriam eius videre et ipso frui in perpetuum merearis.* De his enim dictum est, sine intermissione orare. Unde et propheta exquisiuit te inquit facies mea faciem tuam domine requiram et alibi. *Unam ait petij a domino hanc requiram ut in habitem in domo domini omnibus diebus vite mee.* Porro ad quartum orationis genus quod est gratiarum actio per paucos attingere credo et quo rarius eo preciosius est. *Multam enim proslus gratiam inuenit apud deum iuxta promissionem suam quas exaudivit antequam inuocetur et testimonium reddit spiritui eius spiritus quem habet ex deo: quoniam exauditum est desiderium eius ita ut certus iam non orare sed gratias agere possit.* Sic enim in lazari resurrectione dicit licet nihil prius orasset pater inquit gratias tibi ago quia exaudisti me. *Præterea igitur idem obsecratio verecundo fiat affectu. Secunda quæ*

proprie diximus orationem affectu puro vt videlicet nō diffimu-
 lemus peccata non nos palpemus. scientes quod qui q̄ quisq̄
 misericordiam inuenit apud deum si inuentus fuerit durus vide-
 licet isemetipsum. Tercia idest postulatio amplum querit affectū
 ⁊ fidutie latitudinē sicut scriptum est postulat autem in fide nihil
 hesitans. Credo enim propterea dicitur quēcunq̄ locum calca-
 uerit pes vester. vester erit quod tantū impetrabimus quantum
 porrexerimus pedem fidei. Quarta ē que gratiaz actio ipsa de-
 bet esse deuotione plenissima ⁊ delitijs affluens. Jam vero de re-
 uerentia orationis in eo quod lectum est capitulo ipsius regule
 vos modo sollicitauit auctoritas ex cui^o occasione aliqua de ora-
 tione dicenda putauit. Illud tamen breuiter dico nōnullos vt ar-
 bitror experti interdum oratione ariditatem ⁊ hebitudines quā-
 dam mentis vt solis orante labijs nō satis attendāt neq̄ que di-
 cant. neq̄ cui loquentur pro eo quod velut ex consuetudine qua-
 dam cum minus digna reuerentia ⁊ sollicitudine accesserunt.
 Quid enim aliud cogitare debet frater intrans ad orationē quā
 propheticū illud. ingrediar in locū tabernaculi amirabilis vsq̄
 ad domum dei. Omnino siquidem oportet nos orationis tem-
 pore curiam intrare celestem. illam vtiq̄ curiam in qua rex regū
 stellato sedet solio. circundante innumerabili ⁊ ineffabili beatorū
 spirituum exercitu. Unde ⁊ ipse qui viderat q̄ maiorem nume-
 rum non inuenit. milia ait milium ministrabant ei ⁊ decies cente-
 na milia assistebant ei. Quanta ergo cum reuerentia. quanto ti-
 more. quanta illud humilitate accedere debet a palude sua pro-
 cedens ⁊ repens ranuncula vilis. Quā tremebundus q̄ simplex
 q̄ humilis q̄ deniq̄ sollicitus ⁊ toto intent^o animo maiestati glo-
 rie in presentia angelorum in consilio sanctorum ⁊ congregatiōe
 assistere poterit miser homuncio. In cunctis igitur actionib^o no-
 stris multa opus est animi vigilantia sed precipue in oratione. Et
 enim sicut regula nostra legimus licet omni hora ⁊ oī loco oculi
 dei super nos specuentur maxime tamen in oratione. Licet enī
 semper a deo videamur sed tūc etiā presentamus ⁊ oīdimus nos
 quasi facie ad faciem cum deo loquentes. Porro quāuis vbiq̄
 sit deus in celo tamen orandus est vbiq̄ orationis tempore co-

gitandus. vt mensuram non oratorij tecto non aeris spatio non ipsa retardetur nubium densitate. iuxta eam formam que nobis a christo tradita est vbi ait. Sic orabitis. Pater noster qui es in celis. Celum enim quedam prerogatiua etiam sedes siue thronus dei uocatur quia ad eam comparationem quam deum angeli sancti et electorum anime vident nos miseri et peregrini super terram vix solum nomen habere videmur. Sic igitur oret qui orat tanquam assumptus et presentatus ei qui super thronum excelsum in angelis qui minime ceciderunt et eleuatum in hominibus quos sulcitauit de puluere in opes et erexit de stercore pauperes. Sic inquam semetipsum consideret sic attendat tanquam presentatum domino maiestatis. vt dicat cum abraham. Loquere ad deum meum christum puluis et cinis. Et quia tuo precepto comonitus tua institutione formatus id presumo domine fons pietatis.

De septem misericordijs. Bernardus.

Misericordias domini in eternum canabo. **U**t quid enim mihi insipiens nescio que cogitatio de penitentie huius honore murmurat vt aggrauet illud super uicem meam. Aliud onus sentio suauius quidem sed utique multo maius. Sic enim honerat me miserationibus suis deus sic concludit sic obruit me beneficijs suis vt bonus aliud sentire non possim. Quid enim retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. Tanta tribuit. tanta retribuit et tu mihi alio de honore loqueris defecit spiritus meus proorsus defecit in tanta beneficiorum consideratione. et licet dignas non sufficiam gratias agere. sed ingratitude proorsus odit anima mea. Peremptoria siquidem res est ingratitude. hostis gratie inimica salutis. Dico ego vobis quoniam pro meo sapere nihil ita displicet deo presertim in filijs gratie in hominibus conuersionis que admōs ingratitude vias enim obstruit gratie et vbi fuerit illa iam gratia accessum non inuenit locum non habet. Hinc mihi fratres tristi

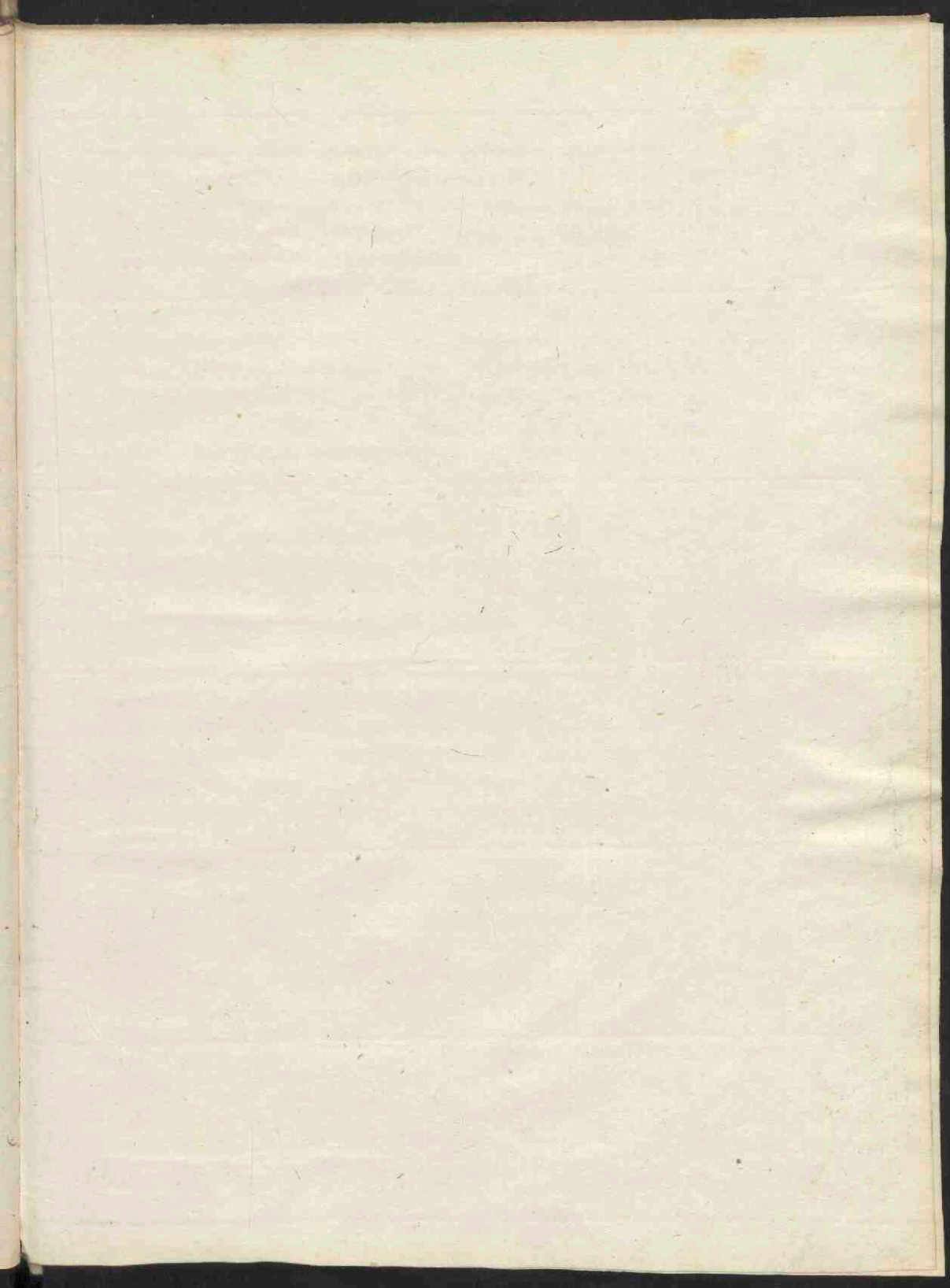
tia magna et dolor continuus cordi meo quod nonnullos tam pro
 nos ad leuitatem ad risum et ad scurilia verba tam faciles video
 ut pertinescam valde ne forte plusquam expediat diuine miseri-
 cordie sint inmemores et ingrati tam multis beneficijs suis ali-
 quando deserantur a gratia quoniam non ut gratiam venerant.
 Nam de eo quid dicam qui in murmure et impatientia obstina-
 to perdurat animo ut quam penitet adhesisse deo et contra morem
 et contra rationem bonum factum penitentiā committatur. qui si
 ne dubio miserationibus dei non modo non habet gratiam sed et
 contumeliam reddit. Omnino enim quantum in se est parus ho-
 norat eum a quo vocatus quisquis ei seruit in tristitia et rancore
 si tamen seruire ei quis potest in ea tristitia que secundum carnes
 est et mortem operatur. Putas ergo quia maior illi gratia de-
 tur et non magis etiam quam videtur habere auferatur ab eo.

Non enim iure perditum reputatur quod ingrato donatum
 est aut dedisse non penitet quod perisse videtur. Sportet proin-
 de gratum esse hominem et deuotum qui percepta gratie mune-
 ra non modo manere sibi desiderat sed et multiplicari. Nemo sa-
 ne est qui non facile si querit inueniat unde plurimum sit obnox-
 ius deo quoniam non est qui se abscondat a calore eius. Sed nos
 maxime quos segregauit sibi etas sumpsit ad seruiendum sibi so-
 li si iuxta apostolum non accepimus spiritum huius mundi sed
 spiritum qui ex deo est ut sciamus que a deo donata sunt nobis
 oio plurima inuenim⁹ unde ei continuas agere gratias debeam⁹
 Quis enim in nobis est qui non confiteri possit. quoniam miseri-
 cordia tua magis est super me. Itaque de tanta multitudine mise-
 rationum domini. Breuiter vobis aliquas proponere velim.
 ut qui sapiens est. hac occasione data sapientior fiat. Septem
 ego in me video misericordias dei quas et vosipsi credo facile
 inuenietis in vobis. Prima est quod a multis peccatis adhuc
 in seculo positum custodiuit. Prima inquam non inter omnes
 quas mihi impedit sed prima inter has septem. Quis enim non
 videat quod sicut in multa cecidi sic et in alia poteram cecidisse pecca-
 ta nisi omnipotentis pietas conseruasset: fateor et fatebor nisi

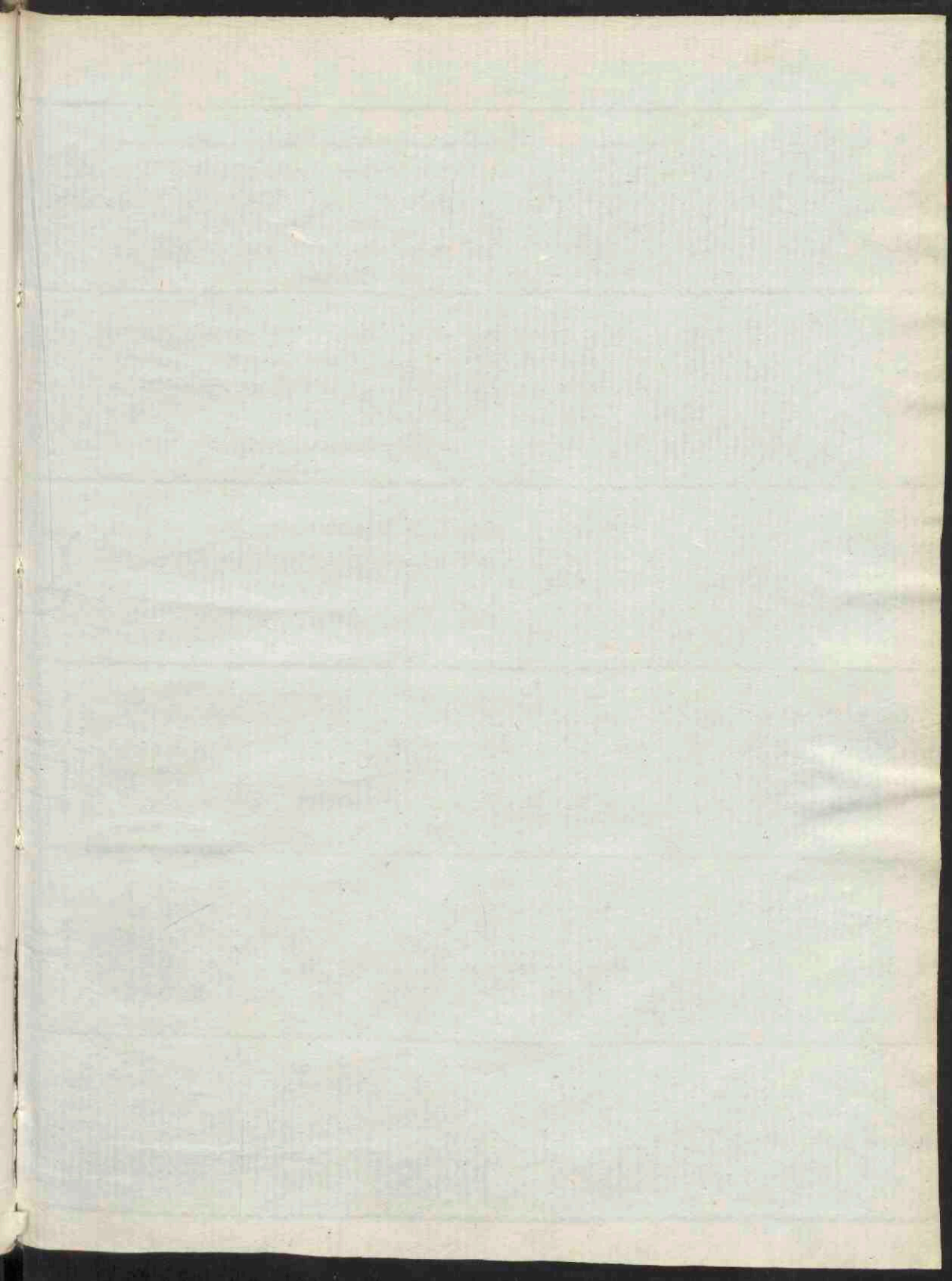
quia deus audiuit me paulominus cecidisset in omne peccatum
anima mea. Et hec quanta dignatio pietatis, quod ingratum et
paruispendentem sic gratia obseruabat, quod in multis contrari
um et contemnentem nihilominus ab alijs benignissime prote
gebat. At secunda miseratio tua super me domine quoniam
poterit explicare sermone quam benigna quam liberalis, quam
gratuita fuerit. Ego peccabam et tu dissimulabas. Non contine
bam a secularibus et tu a verberibus abstinebas. Prolongabam
ego multo tempore iniquitatem meam et tu domine pietatem tu
am. Sed quid prodesset expectatio, nisi sequeretur penitudo. Lu
mulus esset danationis dicente domino. Hec fecisti et tacui. Ter
tia proinde miseratio fuit quod insitauit cor meum: et immuta
uit: ut amara fierent que male dulcia prius erant et qui letebam
cum male facerem et exultabam in rebus pessimis, inciperes de
mum recogitare ei annos meos in amaritudine anime mee. Et
nunc domine cordis mei commouisti terram et conturbasti eam
sana contritiones eius, quia commota est. Multi enim peniten
tia ducti sunt sed infructuosa, quoniam penitentia eorum repro
bata est sicut et prior culpa. Itaque hec fuit miseratio. Quarta quod
penitentem misericorditer suscepisti, ut in eorum numero inueni
rer de quibus psalmista. Beati inquit quorum remisse sunt iniq
uitates et cetera. Sequitur misericordia quinta per quam mihi con
tinendi deinceps et emendatius viuendi prestitisti virtutem ne re
ciduus paterer, et esset nouissimus error peior priore. Omnino
enim manifeste tue est domine deus et non humane virtutis, susce
ptum semel peccati iugum a cervicibus suis excutere, quoniam
omnis qui facit peccatus seruus est peccati nec est liberari nisi in
manu forti. Jam vero postquam in his quinque miseracionibus a ma
lo liberauerit ut faciat quod scriptum est declina a malo et fac bo
num in duabus alijs bona largiris. Hec vero sunt gratia pme
rendi qua videlicet minus bone conuersationis indulges, et spes
obtinendi quam bonas homini indigno et peccatori de tua totiens
experta bonitate usque ad celestia speranda presumere.

FINIS.

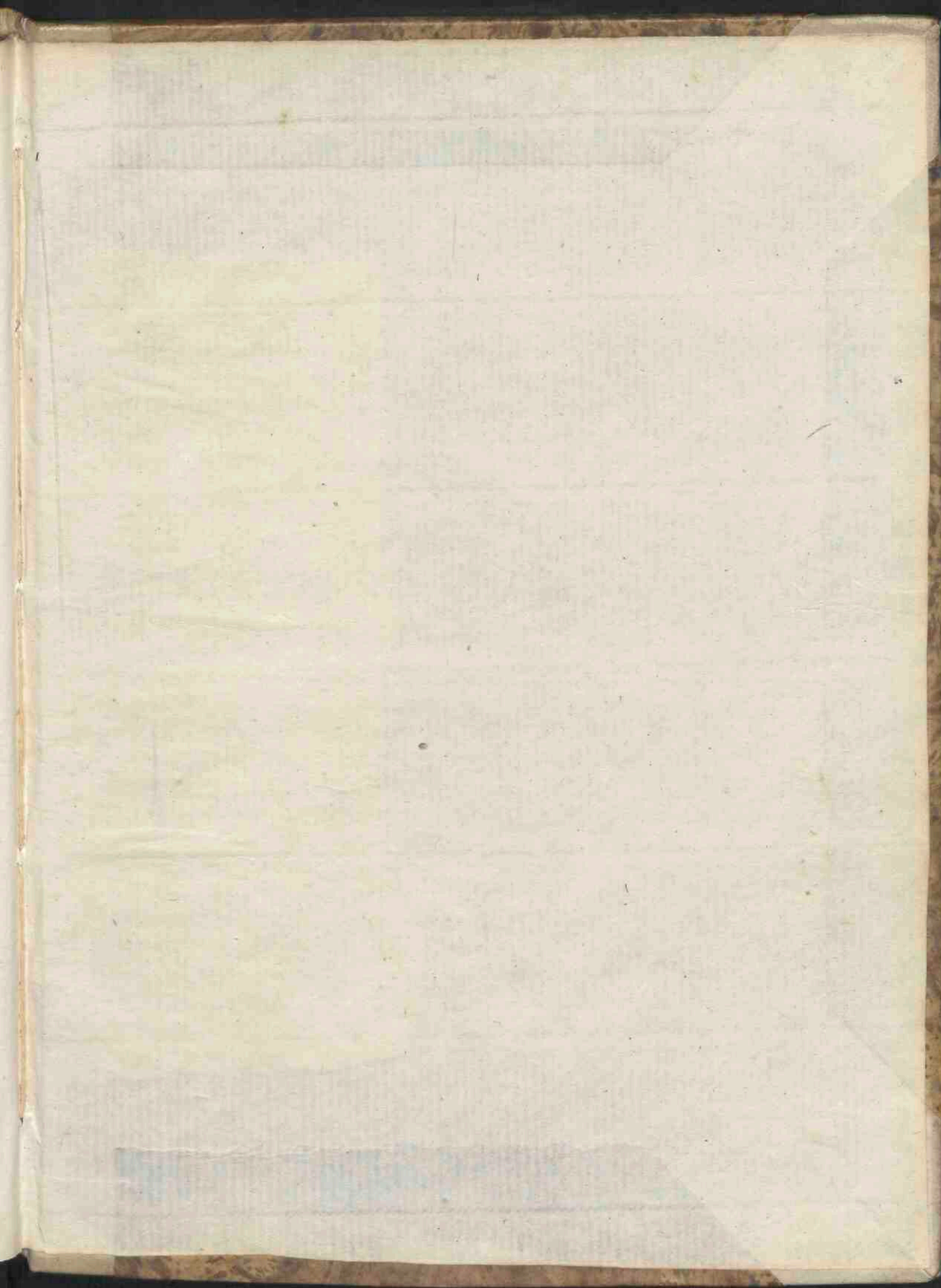
g 4819

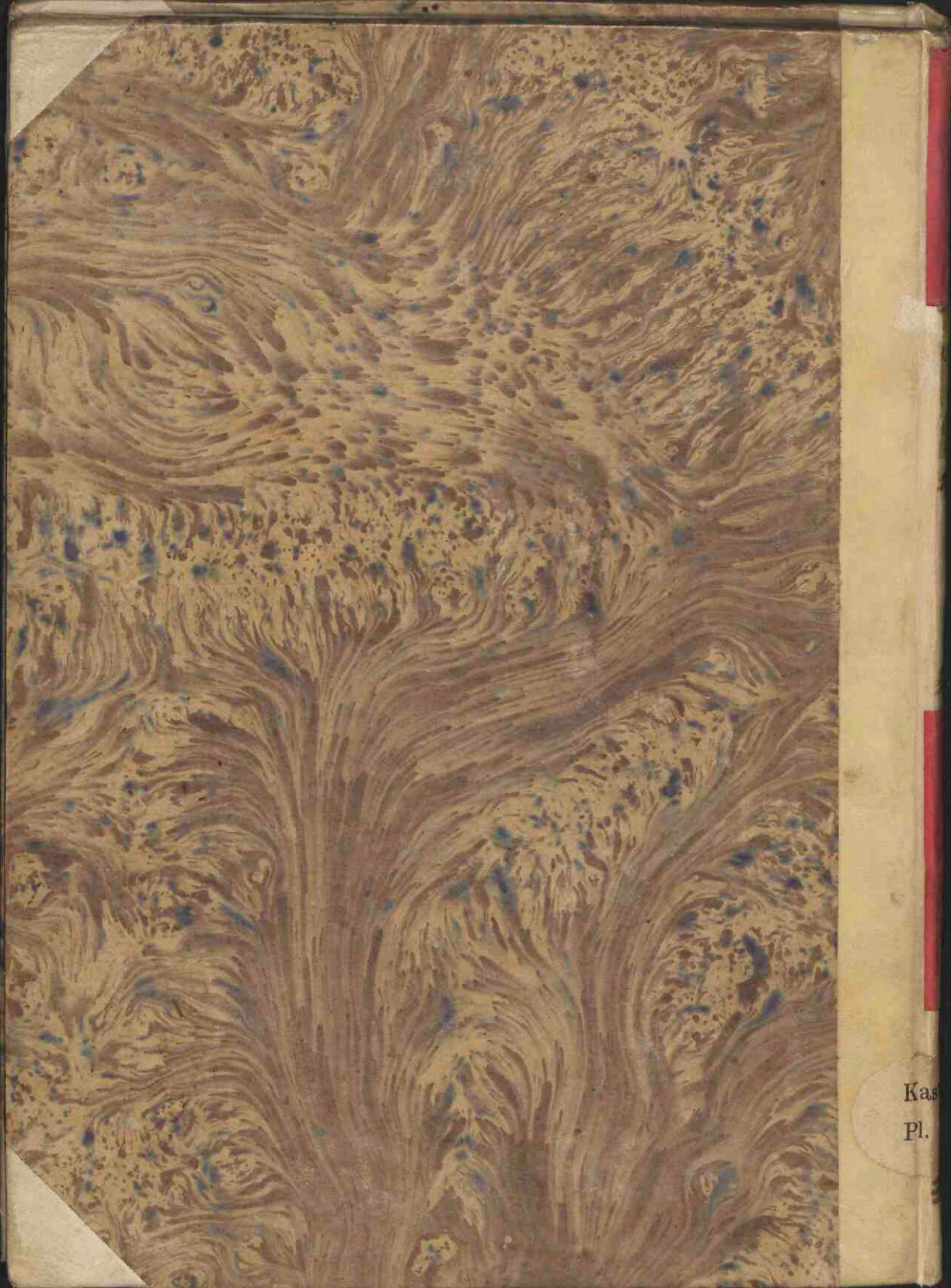

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be a formal document or letter.

128776

Kas
Pl.